2022

වාර්ෂික වාර්තාව
ஆண்டறிக்கை
ANNUAL REPORT

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය
தேசிய அறுவடைக்கு பிந்திய முகாமைத்துவ நிறுவனம்
NATIONAL INSTITUTE OF POST HARVEST MANAGEMENT
කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය கமத்தொழில் அமைச்சு Ministry of Agriculture

වාර්ෂික වාර්තාව 2022

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය

පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය
ජයන්ති මාවත, අනුරාධපුර
ශ්‍රී ලංකාව
දුරකථන අංකය: +94-25-3230004
ෆැක්ස් අංකය: +94-25-2223983

වෙබ්: www.niphm.gov.lk

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය
ජයන්ති මාවත
අනුරාධපුරය

ගරු කෘෂිකර්ම අමාත්‍යතුමා
කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය
අංක 85/5, ගොවිජන මන්දිරය
රජමල්වත්ත පටුමග
බත්තරමුල්ල.

ගරු අමාත්‍යතුමනි,

වාර්ෂික වාර්තාව - 2022

1971 අංක 38 දරන පනතෙහි 14 (2) ඡේදය ප්‍රකාරව 2022 වර්ෂය සඳහා ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ වාර්ෂික වාර්තාව සහ ගිණුම් ප්‍රකාශන ඔබතුමා වෙත ගෞරවයෙන් ඉදිරිපත් කරමි.

මෙයට - විශ්වාසී

මහාචාර්ය ඩබ්.ඒ.පී වීරක්කොඩි
සභාපති
ජාතික පසු අස්වනු කළමනාරකණ ආයතනය

පනත හා නීතිරීති

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අංක 1137/10 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය (පශ්චාත් අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනය) 2000 ජුනි 19 වැනි දින සියළු කෘෂිකාර්මික භෝග පිළිබඳ පසු අස්වනු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීමේ අරමුණු ඇතිව ස්ථාපිත කරන ලදී. මෙම ආයතනය කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ විෂය පථය යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. FAO/UNDP හි සහය ඇතිව 1976 දී පිහිටුවන ලද අනුරාධපුර වී අලෙවි මණ්ඩලයේ සහල් සැකසුම් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේ (RPRDC) කටයුතු අලුතින් පිහිටුවන ලද මෙම ආයතනය විසින් භාරගෙන ඇත. වී සහ ධාන්ය වර්ග පමණක් නොව අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර භෝග, එළවළු භෝග, පළතුරු භෝග, කුළුබඩු භෝග, කැපුම් මල් ආදී භෝගවල පශ්චාත් අස්වනු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු කාර්යයන් සහ වගකීම් අලුතින් පිහිටුවන ලද මෙම ආයතනය වෙත පවරා ඇත. 2018.10.27 වන දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අංක 2093/26 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් මෙම ආයතනයේ නම ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය ලෙස වෙනස් කරන ලදී.

අනිවාර්ය කාර්යය

උක්ත ගැසට් නිවේදනයේ දක්වා ඇති බලතල ප්‍රකාරව, ශ්‍රී ලංකාවේ පසු අස්වනු තාක්ෂණයේ පර්යේෂණ අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම, ප්‍රමුඛත්වය ලබා දීම සහ සංවර්ධනය සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ සියලුම ආයතන එක්රැස් කිරීමේ සම්බන්ධීකරණ නියෝජිතායතනය ලෙස ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය කටයුතු කළ යුතුය.

දැක්ම

ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතාව සඳහා තිරසාර පසු අස්වනු සංවර්ධනයේ විශිෂ්ටත්වයේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් බව.

මෙහෙයුම

කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනවල සැපයුම් සහ වටිනාකම් දාම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී පසු අස්වනු තාක්ෂණික මැදිහත්වීම් තුළින් ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතාවයේ තිරසාර සංවර්ධනය, තරඟකාරී මිල ගණන් යටතේ දේශීය හා අපනයන වෙළඳපොළවල් සඳහා උසස් තත්ත්වයේ සහ ආරක්ෂිත ආහාර නිෂ්පාදන සැපයීම.

කළමනාකරණ මණ්ඩලය

2022 දෙසැම්බර් **31** දිනට

සභාපති
මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්.ඒ.පී. වීරකොඩි මහතා

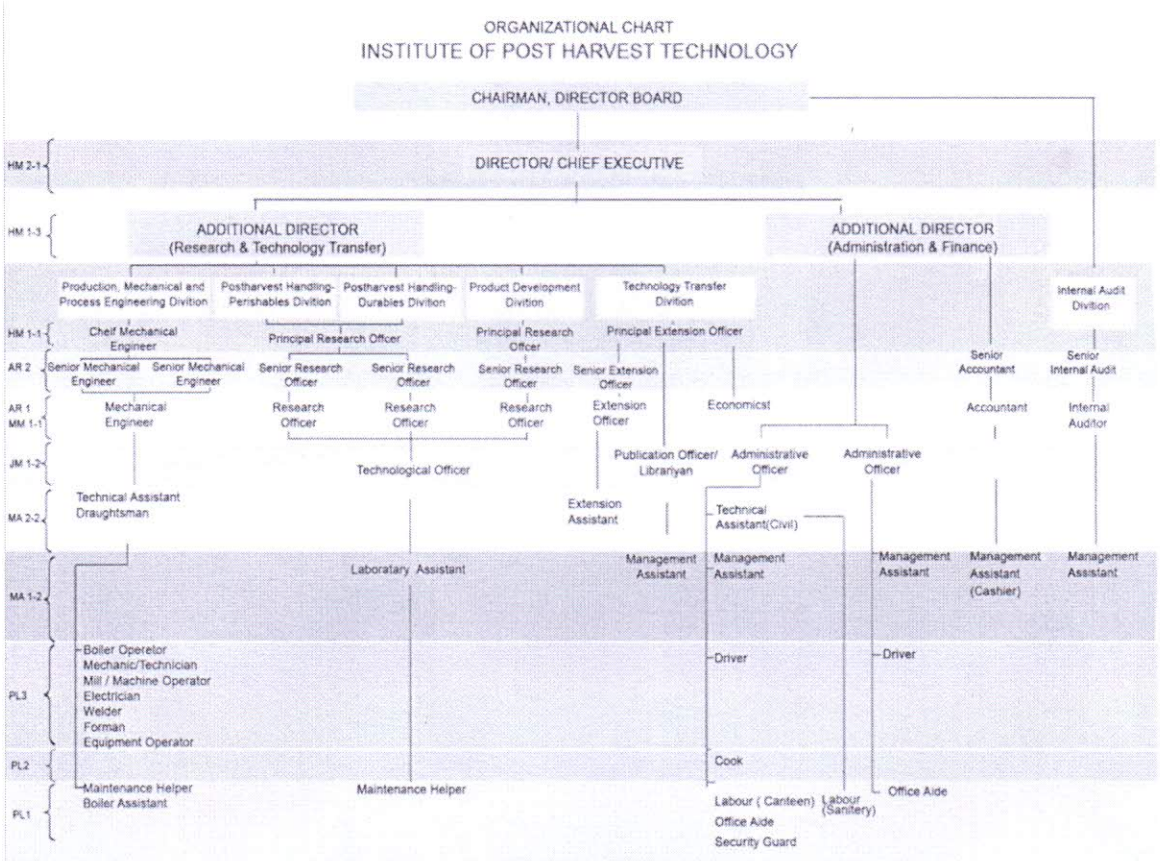
උප සභාපති
ඩබ්ලිව්.එම්. මංජුල හිරෝෂණ මහතා

සාමාජිකයින්
ආචාර්ය එස්.එච්.එස්. අජන්ත ද සිල්වා මහතා
එස්.ඒ.ශ්‍රියානි මහත්මිය
සරත්චන්ද්‍ර ද සිල්වා මහතා
අයි.මන්සූර් මහතා
මහාචාර්ය කේ.එස්.පී.අමරතුංග මහතා
ආර්.එම්.විජේසිංහ බණ්ඩා මහතා

මණ්ඩලයේ ලේකම්
ඉංජිනේරු එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක මහතා

සංවිධාන ව්‍යුහය

අනුමත බඳවා ගැනීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය (**SOR**) අනුව සංවිධාන ව්‍යුහය

මෙම ආයතනය 2018 දී එහි අංශ පහත පරිදි ප්‍රතිව්‍යුහගත කර ඇත (දැනට, සමස්ත සේවක සංඛ්‍යාව සහ සංවිධාන ව්‍යුහය ප්‍රතිව්‍යුහගත වෙමින් පවතී).

1. පර්යේෂණ අංශය
2. ඉංජිනේරු අංශය
3. තාක්ෂණ හුවමාරු අංශය
4. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශය
5. රසායනාගාර සේවා අංශය
6. සැලසුම් සහ අධීක්ෂණ අංශය
7. පාලන අංශය
8. මුදල් අංශය
9. අධ්‍යයන අංශය
10. අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකය

ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමණාකාරීත්වය

2022 දෙසැම්බර් **31** දිනට

අධ්‍යක්ෂ/ප්‍රධාන විධායක නිලධාරි (වැඩ බලන)
ඉංජිනේරු එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක මහතා

අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ සහ තාක්ෂණ හුවමාරු)
ඉංජිනේරු එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක මහතා

අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පාලන හා මුදල්)
ආර්.කේ.ඒ.පී. රාමනායක මහතා

පර්යේෂණ අංශය
ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ. විජේවර්ධන මහත්මිය
HOD | ප්‍රධාන පර්යේෂණ නිලධාරි

ඉංජිනේරු අංශය
ඉංජිනේරු බී.ඩී.එම්.පී.බණ්ඩාර මහතා
HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු

තාක්ෂණ හුවමාරු අංශය
ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී.වාසල මහතා
HOD (වැඩ බලන) | ප්‍රධාන පර්යේෂණ නිලධාරි

ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශය
ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී.වාසල මහතා
HOD | ප්‍රධාන පර්යේෂණ නිලධාරි

රසායනාගාර සේවා අංශය
සී.ආර්.ගුණවර්ධන මහතා
HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරි

සැලසුම් සහ අධීක්ෂණ අංශය
ආචාර්ය ආර්.එම්.ආර්.එන්.කේ. රත්නායක මහත්මිය
HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරි

අධ්‍යයයන අංශය
ආචාර්ය ඩී.එම්.එස්.පී. බණ්ඩාර මහත්මිය
(ජනවාරි-සැප්තැම්බර්)

සී.කේ.මාරසිංහ මහත්මිය (සැප්තැම්බර්-දෙසැම්බර්)
HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු

පාලන අංශය
ආර්.කේ.ඒ.පී.රාමනායක මහතා
HOD | අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පාලන සහ මුදල්)

මූදල් අංශය
අයි.එම්.එන්.පී. ඉලංගසිංහ මහතා
HOD | ගණකාධිකාරී

අභ්‍යන්තර විගණන අංශය
ආර්.එම්.ඩී.රත්නායක මහතා
HOD | අභ්‍යන්තර විගණක

කළමනාකරණ කමිටු

2022 දෙසැම්බර් **31** දිනට

විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුව

නම	තනතුර
ටී.වයි.එල්.මුණසිංහ මහත්මිය	සභාපති - 2022-04-08 සිට 2022.11.24 දක්වා
ආර්.එම්. විජේසිංහ බණ්ඩා මහතා	සභාපති - 2022.11.25 සිට 2022.12.31 දක්වා
අයි. මන්සූර් මහතා	සාමාජික
එස්.සරත්චන්ද්‍ර ද ශිවා මහතා	සාමාජික
ඉංජිනේරු එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක මහතා	ලේකම්
ආර්.එම්.ඩී. රත්නායක මහතා	කැඳවුම්කරු
ඩබ්ලිව්.එම්.රන්මණ්ඩල මහතා	නිරීක්ෂක
එච්.අයි.නිල්මිණි මහත්මිය	නිරීක්ෂක

පර්යේෂණ උපදේශන කමිටුව

නම	තනතුර සහ සේවා ස්ථානය
ආචාර්ය අජන්ත ද සිල්වා මහතා	අතිරේක ලේකම්, කෘෂිකර්ම තාක්ෂණ අංශය, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය
මහාචාර්ය එස්.බී. නවරත්න මහතා	ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, ව්‍යවහාරික විද්‍යා පීඨය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
මහාචාර්ය රෝහිත ප්‍රසන්න මහතා	ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, කෘෂිකර්ම පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
මහාචාර්ය ජේ.ඩබ්ලිව්. දමුණුපොල මහතා	ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
මහාචාර්ය බී.එම්.එල්.ඩී.පී. සූරියගොඩ මහතා	ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, කෘෂිකර්ම පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
මහාචාර්ය සනත් අමරතුංග මහතා	ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, කෘෂිකර්ම පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
නිලමනි යාපා මෙනවිය	ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, ව්‍යවහාරික විද්‍යා පීඨය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
හරිදාස් ප්‍රනාන්දු මහතා	සමූහ සාමාන්‍යාධිකාරී (කෘෂි ව්‍යාපාර), කාර්ගිල්ස් සිලෝන් පිඑල්සී සමාගම
මහාචාර්ය කේ.එච්. සාරානන්ද මහතා	ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය (කෘෂිකර්ම හා වැවිලි කළමනාකරණ පීඨය, ශ්‍රී ලංකා වයඹ විශ්වවිද්‍යාලය)
ආචාර්ය එස්.ඩී.ජී.එස්.පී. ගුණවර්ධනය මහතා	ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, ඉංජිනේරු පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

පර්යේෂණ නිකුත් කිරීමේ කමිටුව

නම	තනතුර
ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ. විජේවර්ධන මහත්මිය	සභාපති
ජී.ඩී.එන්.මැණිකේ මහත්මිය	ලේකම්
ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී.වාසල මහතා	සාමාජික
බී.ඩී.එම්.පී. බණ්ඩාර මහතා	සාමාජික
ආචාර්ය ආර්.එම්.ආර්.එන්.කේ.රත්නායක මහත්මිය	සාමාජික

කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය (පෙර පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනය -IPHT-) රටේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් පසු අස්වනු අංශයේ සියලුම ක්ෂේත්‍ර ආවරණය කරමින් කටයුතු කරයි. ධාන්‍ය වර්ග, ඇට වර්ග, තෙල් බීජ, අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර භෝග, පලතුරු, එළවළු, කුළුබඩු භෝග සහ විසිතුරු ශාක සම්බන්ධයෙන් පසු අස්වනු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා 1972 අංක 11 දරණ රාජ්‍ය කෘෂිකාර්මික සංස්ථා පනතේ විධිවිධාන යටතේ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අංක 1137/10 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් 2000 ජුනි 19 වැනි දින IPHT පිහිටුවන ලදී. 2018.10.27 දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අංක 2093/26 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් මෙම ආයතනයේ නම පසු අස්වනු කළමනාකරණ ජාතික ආයතනය ලෙස වෙනස් කරන ලදී.

2022 වසර ආයතනයට අතිශය දුෂ්කර හා ඉතා අභියෝගාත්මක වසරක් වූයේ, NIPHM හි වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ අවස්ථාවේ දී බොහෝ වාණිජ භෝග පද්ධතිවල ගොවිතැන් කටයුතුවලට දැඩි ලෙස බලපෑ ආර්ථික බාධාව සහ ඉන්ධන හිඟය මධ්‍යයේ අපට සියලු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීමට සිදු වූ බැවිනි. කෙසේ වෙතත්, ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සහතික කිරීමේ අරමුණින්, මෙම ආයතනය මගින් රාජ්‍ය අරමුදල් මත පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති 18ක් සිදු කිරීමට හැකි විය. තවද, ආර්ථික අර්බුදයෙන් ගොඩ ඒම සඳහා රජය ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග අනුව රජය විසින් නිකුත් කරන ලද චක්‍රලේඛ හේතුවෙන් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති 06 ක් වසරේ දෙවන කාර්තුවෙන් පසු අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක නොවූවත් ඒවා දියත් කරන ලදී.

මෙම සියලු ව්‍යාපෘති මගින් ආර්ථික වශයෙන් වැදගත් කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩවල සැපයුම් සහ වටිනාකම් දාමයේ ප්‍රධාන ගැටළු හඳුනාගෙන ඇත. පර්යේෂන ව්‍යාපෘති ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කළේ තීරනාත්මක පාඩු ලක්ෂ්‍යවල පවතින හිඩැස් හඳුනාගනිමින් කෘෂිකාර්මික භෝගවල සැපයුම් සහ වටිනාකම් දාම වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් පසු අස්වනු පාඩු අවම කර ගැනීම සඳහා තාක්ෂණයන් සංවර්ධනය කිරීම කෙරෙහි ය. සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන්, සහල්, ධාන්‍ය රනිල කුලයට අයත් බෝග, පලතුරු, එළවළු සහ

කුළුබඩු භෝග පිළිබඳ නිසි පසු අස්වනු පිළිවෙත් විශේෂයෙන් පුහුණු කිරීමේ සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් මගින් සැපයුම් දාමයන් වෙත හඳුන්වා දෙන ලදී. මේ අනුව නව කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකයින් 52ක් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට මෙම ආයතනයට හැකි විය. 2021 සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ පසු අස්වනු හානි ප්‍රමාණයෙන් සහ ගුණාත්මක බවින් අවම කර ගැනීමේ ප්‍රධාන කරුණු ලෙස ප්‍රවාහන ක්‍රම හඳුනාගෙන ඇති බැවින්, 'පළතුරු සහ එළවළු හැසිරවීම සහ ප්‍රවාහනය සඳහා ආරක්ෂිත පැකේජයක් හඳුන්වාදීම', 2022 වර්ෂයේදී ද අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී.

මෙම ආයතනය, වැඩිදියුණු කරන ලද රසායනාගාර සේවා විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් පසු වාර්තා 400 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ලබා දීමෙන් වාණිජ ආයතනයක් ලෙස සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. සහල් මෝල් සහ අනෙකුත් සැකසුම් අංශයන් ස්ථාපිත කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උපදේශන සේවා සැපයීම මෙම ආයතනයේ තවත් ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රයක් වූ අතර එමඟින් පාර්ශවකරුවන්ට උපදේශන සේවා 20 ක් ලබා දෙන ලදී.

අවසාන වශයෙන්, මෙම ක්‍රියාකාරකම්වල සාර්ථකත්වයත් සමඟ පසු අස්වනු පාඩු අවම කර ගැනීම අපේක්ෂා කරන අතර එය ජාතිය නගා සිටුවීමේ දී රටේ කෘෂිකර්මාන්තයට කැපී පෙනෙන බලපෑමක් ඇති කිරීමට හේතු වනු ඇත.

2022 වර්ෂය තුළ ලබාගත් අත්දැකීම් මත පදනම්ව, ඉදිරි වසරවලදී පසු අස්වනු කර්මාන්තය වැඩිදියුණු කිරීමට මෙම ආයතනයට හැකි වනු ඇතැයි මා විශ්වාස කරමි.

මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්.ඒ.පී. වීරක්කොඩි
සභාපති

අවුරුද්දක් - බැලූ බැල්මට

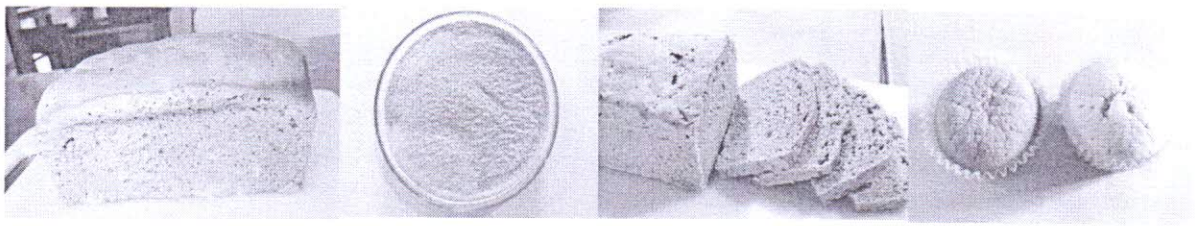
2022 වර්ෂයේ සිදු කරන ලද සියලුම ක්‍රියාකාරකම් 2030 වන විට තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDG) සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සෘජුවම සම්බන්ධ විය. එනම්, ඒවා ඉලක්ක 2: කුසගින්න නිමා කිරීම, ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ පෝෂණය වැඩි දියුණු කිරීම සහ තිරසාර කෘෂිකර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම; සහ ඉලක්ක 12: තිරසාර පරිභෝජනය සහ නිෂ්පාදන රටාවන් සහතික කිරීම. මෙම අරමුණු දෙක සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ආයතනය විසින් යෝජනා කරන ලද වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති ද SDG ඉලක්ක 1 වන දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ හි හඳුනාගෙන ඇත.

පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති තිස් හයක් (36) ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර පර්යේෂණ තුළින් දියුණු කරන ලද සමහර තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දෙනු ලැබේ/හඳුන්වා දීමට සූදානම් කර තිබේ.

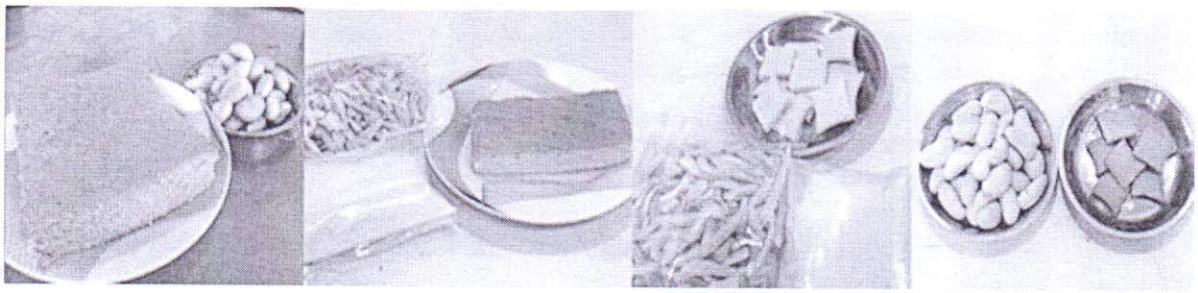
පුහුණු වැඩසටහන් එකසිය හැත්තෑ හයක් (176) පවත්වන ලදී. නිසි පසු අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබඳව පාර්ශවකරුවන් 3673 දෙනෙකු පුහුණු කරන ලදී. කෘෂිකාර්මික කර්මාන්ත සඳහා නව ව්‍යවසායකයින් 52

2022 වර්ෂයේ දී දිවයින පුරා පශ්චාත් අස්වනු කර්මාන්තය සඳහා උපදේශන සේවා 20ක් සැපයීමට ආයතනයට හැකි වූ අතර රසායනාගාර සේවා හරහා රසායනාගාර වාර්තා 400ක්

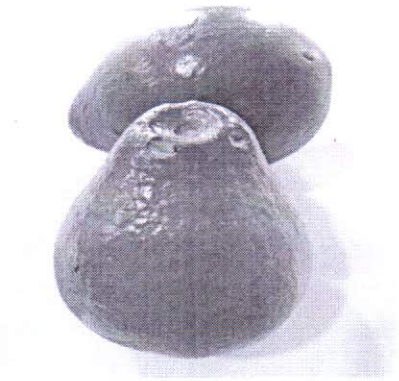
ව්‍යාප්ත කිරීමට සූදානම් කර තිබෙන පසු අස්වනු තාක්ෂණය...

රාජාල පදනම් කරගත් නිෂ්පාදන: හඳුන්වා දීමට සූදානම් කර තිබෙන පෝෂ්‍යදායී ආහාර නිෂ්පාදන

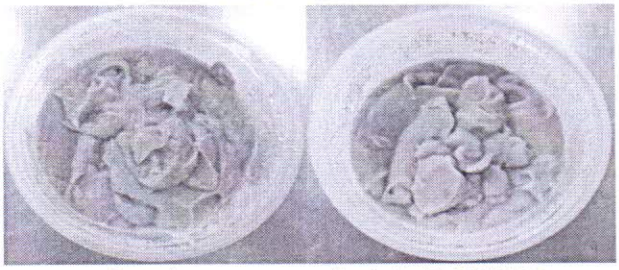

කොස් ගෙඩි සහ කොස් ඇට පිටි ආශ්‍රිත ආහාර නිෂ්පාදන: කොස් ගෙඩියට අගය එකතු කිරීම

අලිගැටපේර පදනම් කරගත් නව ආහාර නිෂ්පාදන:
අලිගැටපේර පසු අස්වනු හානි අවම කිරීමට විසඳුම

Pulp Preservation

Control Treated with 0.5% Citric

තෝරාගත් කෘෂිකාර්මික ආහාර බෝගවල පසු අස්වනු හානිය තක්සේරු කිරීම

ක්ෂේත්‍රයේ නිසි පසු අස්වනු පිළිවෙත් ක්‍රියාත්මක කිරීම තුලින් පසු අස්වනු හානිය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වී ඇත. තෝරාගත් ආහාර බෝග කිහිපයක පසු අස්වනු හානි තක්සේරු කිරීම සඳහා සමීක්ෂණයක් සහිත පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියක් පවත්වන ලදී. පැපොල්, කෙසෙල්, පේර, ස්නැප් බෝංචි, ගෝවා, බණ්ඩක්කා සහ බටු වල වර්තමාන පසු අස්වනු අලාභය පිළිවෙලින් 20%, 26%, 20%, 24, 20, 28% සහ 20% බව අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵලවලින් හෙළි වී ඇත.

Study on present status of postharvest practices & loss assessment of selected agricultural food crops.

According to the study's findings, the post-harvest losses have decreased from earlier levels as a consequence of people becoming accustomed to employing the right post-harvest technology.

2022 වසර ආයතනයට ඉතා අභියෝගාත්මක වසරක් විය. ආයතනයේ සියලුම ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් - පර්යේෂණ, සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, තාක්ෂණ හුවමාරු ක්‍රියාකාරකම්, උපදේශන, රසායනාගාර සේවා සහ ඉංජිනේරු සේවා - දැඩි ආර්ථික අවපාතය මධ්‍යයේ වුවද අවසන් කිරීමට සිදු වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙම ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීමේදී ඉතා අත්‍යවශ්‍ය සංරචක වන ඉන්ධන සහ LP-ගෑස් පිළිබඳ අර්බුදයක් ඇති විය. කෙසේ වෙතත්, සමහර සංවර්ධන ව්‍යාපෘති නවතා දැමූ අතර, සැලසුම් කළ සියලුම කටයුතු පාහේ සුළු අපගමනයකින් නිම කිරීමට ආයතනයට හැකි විය. එම ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් රටේ පලතුරු සහ එළවළු ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් කෘෂිකාර්මික භෝගවල සැපයුම් සහ අගය දාම කළමනාකරණ පිළිවෙත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සමපාත විය. තවද, මෙම සියලු ක්‍රියාකාරකම් 2030 වන විට තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDG) සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සෘජුවම සම්බන්ධ විය. එනම් ඉලක්ක 2: කුසගින්න නිමා කිරීම, ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ වැඩිදියුණු කළ පෝෂණය සහ තිරසාර කෘෂිකර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, ඉලක්ක 12: තිරසාර පරිභෝජනය සහ නිෂ්පාදන රටාව සහතික කිරීම. තවද මෙම ක්‍රියාකාරකම් SDG ඉලක්ක 1: දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම සඳහා ද යොමු කෙරේ. මේ අනුව, 'ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සඳහා තිරසාර පසු අස්වනු සංවර්ධනයේ විශිෂ්ටත්වයේ කේන්ද්‍රස්ථානය වීම' යනු ආයතනයේ දැක්ම කරා පිය නැගීමට අපට හැකි විය.

පර්යේෂණ

පශ්චාත් අස්වනු කර්මාන්තය මුහුණ දෙන තාක්ෂණික හා සමාජ ආර්ථික ගැටලු විසඳීම සඳහා ආයතනයේ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වැඩසටහන්වලට අවධානය යොමු විය. 2022 වර්ෂය තුළ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති තිස් හයක් (36) සිදු කරන ලදී. එය 2021 වසරේ සිට අඛණ්ඩව සිදු කරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති නවයකින් (09) ද, 2022 දී ආරම්භ කරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති නවයකින් (09) ද සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් අරමුදල් සපයන ලද රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල් ව්‍යාපෘති ලෙස සිදු කරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති හතරකින් ද (04) සමන්විත විය. ඊට අමතරව විවිධ විශ්වවිද්‍යාලවල උපාධි අපේක්ෂකයින් විසින් පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති දාහතරක් (14) පවත්වන ලද අතර ඒවා පර්යේෂණ නිලධාරීන්, ව්‍යාජ්‍ති නිලධාරීන් සහ ආයතනයේ ඉංජිනේරුවන් විසින් අධීක්ෂණය කරන ලදී.

කෙසෙල් පසු අස්වනු පාඩු තක්සේරු කිරීම

තවද, එක් පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියක්, "පශ්චාත් අස්වනු හානිවලට අදාළ හරිතාගාර වායු ප්‍රමාණනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවේ දරන ප්‍රයත්නයන් ශක්තිමත් කිරීම", පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉංජිනේරු පීඨයේ පර්යේෂණ කණ්ඩායමක් සහ නවසිලන්තයේ ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ Global Research Aliens සමඟ සහයෝගිතා පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සිදු කරන ලදී.

සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

කෘෂි ව්‍යාපාර සංවර්ධනය සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාව කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින්, පසු අස්වනු කර්මාන්තයට එහි බලපෑම සහ තාක්ෂණය යොදා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා ආයතනය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සිදු කරන ලදී. 2022 වර්ෂය තුළ මෙම ආයතනය විසින් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හයක් (06) ආරම්භ කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් 2022.04.01 දින නිකුත් කරන ලද 02/2022 අයවැය චක්‍රලේඛය මත පදනම්ව කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය විසින් ලබා දුන් උපදෙස් අනුව ඒවා අත්හිටුවීමට සිදු විය. ඒවා නවතා දැමුවද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ සියලුම පුහුණු කටයුතු තාක්ෂණ හුවමාරු අංශය මගින් අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී.

ගොවින්ගෙන් තොරතුරු රැස් කිරීම: ව්‍යාපෘතිය - පලතුරු සහ එළවළු සඳහා තාක්ෂණික වශයෙන් හොඳ ප්‍රාදේශීය බෙදාහැරීමේ ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීම

තාක්ෂණ හුවමාරු ක්‍රියාකාරකම් (පුහුණුව සහ ව්‍යාප්ත)

සැපයුම් හා වටිනාකම් දාම ක්‍රියාකාරකම්වල සෘජුව හෝ වක්‍රව සම්බන්ධ වූ පාර්ශ්වකරුවන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සඳහා දැනුම යාවත්කාලීන කිරීම සහ ඵලදායී තාක්ෂණ හුවමාරු ක්‍රියාකාරකම් සහතික කිරීම මෙම පුහුණු ක්‍රියාකාරකම්වල අරමුණ විය. ගොවීන්, එකතුකරන්නන්, තොග විකුණුම්කරුවන්, සිල්ලර වෙළෙන්දන්, සැකසුම්කරුවන්, ව්‍යාප්ති පිරිස්, විශ්වවිද්‍යාල සහ අනෙකුත් අධ්‍යාපන ආයතනවල සිසුන් සහ රජයේ සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල ප්‍රතිලාභීන් මෙයට ඇතුළත් විය. 2022 වර්ෂය තුළ පුහුණු වැඩසටහන් 176 ක් (නේවාසික වැඩසටහන් 19 ක් සහ ක්ෂේත්‍ර වැඩසටහන් 157 ක්) පවත්වන ලද අතර, පාර්ශවකරුවන් 3673 ක් නිසි පසු අස්වනු තාක්ෂණයන් පිළිබඳව පුහුණු කරන ලදී. තවද, කෘෂිකාර්මික කර්මාන්ත සඳහා නව ව්‍යවසායකයින් 52 දෙනෙකු ද හඳුන්වා දෙන ලදී.

මෙම කටයුතු අනුරාධපුර පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය සහ කුරුණෑගල, මහනුවර, නුවරඑළිය, අම්පාර, හම්බන්තොට සහ කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික් මධ්‍යස්ථාන මගින් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව, පළාත් සභා ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන යන ආයතන සමඟ සම්බන්ධ වී දිප ව්‍යාප්තව සිදු කරන ලදී.

උපදේශන, ඉංජිනේරු සහ රසායනාගාර සේවා

NIPHM විසින් පශ්චාත් අස්වනු කර්මාන්තයට සෘජුව හෝ වක්‍රව සම්බන්ධ වන රාජ්‍ය, පෞද්ගලික සහ සමුපකාර අංශයේ ආයතන සඳහා උපදේශන සහ අනෙකුත් සේවාවන් සපයයි. මෙමගින් නව සැකසුම් කම්හල් ස්ථාපිත කිරීම, පවතින මෝල් සහ පිරියෙත නවීකරණය කිරීම සහ සහල් මෝල්කරුවන් සහ අනෙකුත් ආහාර සැකසුම්කරුවන් සිය එදිනෙදා කටයුතු වලදී මුහුණ දෙන තාක්ෂණික ගැටළු විසඳීම සඳහා සේවාවන් ලබා දෙන ලදී. ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම පරිදි ඕනෑම කෘෂි ආහාර සැකසුම් කර්මාන්තයක් සඳහා තාක්ෂණික වාර්තා, ශක්‍යතා වාර්තා සහ විශේෂ වාර්තා සකස් කිරීමට NIPHM උපකාර විය. විශේෂයෙන් කාර්මික නිෂ්පාදන සහ ක්‍රියාවලි මාර්ගවල තත්ත්ව පාලන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා විද්‍යාගාර සහ ඉංජිනේරු සේවා සැපයීමෙන් ආයතනය පාර්ශවකරුවන්ට සහාය විය. රසායනාගාර සේවා රසායනික, භෞතික සහ ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යාත්මක සේවාවන්ගෙන් සමන්විත වේ. ගබඩා ධූමායනය කිරීම, රසායනාගාර සේවා පාර්ශවකරුවන්ට බෙදාහැරීම මගින් සපයන තවත් සේවාවකි. ඉංජිනේරු සේවා යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ පරීක්ෂා කිරීම සහ ඇගයීම් සහ ක්‍රියාකරු පුහුණු කිරීම් වලින් සමන්විත වේ. 2022 වර්ෂයේ දී දිවයින පුරා පශ්චාත් අස්වනු කර්මාන්තය සඳහා උපදේශන සේවා 20ක් සැපයීමට ආයතනයට හැකි වූ අතර රසායනාගාර සේවා හරහා රසායනාගාර වාර්තා 400ක් නිකුත් කරන ලදී.

සමාජ, සුභසාධන සහ ආගමික ක්‍රියාකාරකම්

ආයතනික පාලනය ශක්තිමත් කිරීම ආයතනයේ එක් අරමුණකි. සේවක තෘප්තිය ආයතනයේ වර්ධනයට අත්‍යවශ්‍ය වේ. එබැවින් මෙම ඉලක්කය සපුරා ගැනීම සඳහා වාර්ෂිකව විවිධ සමාජ, සුබසාධන, ආගමික වැඩසටහන් සහ ක්‍රියාකාරකම් සංවිධානය කරනු ලැබේ.

කෙසේ වෙතත්, COVID-19 වසංගතය පිළිබඳ රෙගුලාසි මෙන්ම ආයතනයට මුහුණ දීමට සිදු වූ ආර්ථික බාධාවන් හේතුවෙන් 2022 දී එවැනි කටයුතු සිදු කිරීමට ආයතනයට නොහැකි විය.

මූල්‍ය කාර්ය සාධනය

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

සැලසුම් කළ පරිදි මානව සම්පත් සංවර්ධන කටයුතු සිදුකිරීමට නොහැකි වුවද, කොවිඩ් තත්ත්වය **හේතුවෙන්** පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින්ට මාර්ගගත පුහුණු වැඩසටහන් 08කට සහභාගී වීමට හැකි විය.

විස්තර	2021 (රු. මිලියන)	2022 (රු. මිලියන)	වර්ධනය (%)
වසර සඳහා හිඟය	2.2	15.2	
මුදල්වලට සමාන දේ	37.6	28.1	25.3
මුළු ජංගම වත්කම	67.4	47.3	29.8
මුළු ජංගම වගකීම්	39.6	12.6	68.2
ශුද්ධ වත්කම් (කොටස්)	373.7	317.3	15.1

සමස්තයක් ලෙස ගත් කල 2022 වසර බොහෝ බාධක මධ්‍යයේ ඉලක්ක සපුරා ගත් වසරකි.

ඉංජිනේරු එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක
අධ්‍යක්ෂ/ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී
(වැඩ බලන)

කාර්ය සාධනය සටහන්

පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන

පශ්චාත් අස්වනු කර්මාන්තය මුහුණ දෙන තාක්ෂණික හා සමාජ ආර්ථික ගැටලු විසඳීම සඳහා ආයතනයේ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වැඩසටහනවලට අවධානය යොමු විය. 2022 වර්ෂය තුළ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති තිස් හයක් (36) සිදු කරන ලදී. එය 2021 සිට අඛණ්ඩව සිදු කරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති නවයකින් (09) ද, 2022 දී ආරම්භ කරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති නවයකින් (09) ද සහ රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල් ව්‍යාපෘති ලෙස පවත්වාගෙන ගිය පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති හතරකින් (04) ද සමන්විත වේ. ඒවාට පුද්ගලික අංශයෙන් අරමුදල් සපයන ලදී. ඊට අමතරව විවිධ විශ්වවිද්‍යාලවල උපාධි අපේක්ෂකයින් විසින් පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති දාහතරක් (14) පවත්වන ලද අතර ඒවා ආයතනයේ පර්යේෂණ නිලධාරීන්, ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් සහ ඉංජිනේරුවන් විසින් අධීක්ෂණය කරන ලදී.

පශ්චාත් අස්වනු අංශයේ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පර්යේෂණ සොයාගැනීම් නව තාක්ෂණයන් ලෙස බෙදා හැරීමට අමතරව, අධ්‍යයනවල ප්‍රතිඵල සම-සමාලෝචනය කරන ලද ජාතික හා ජාත්‍යන්තර සඟරාවල, ශ්‍රී ලංකා ඉංජිනේරු ආයතනයේ සඟරාවේ සහ විවිධ විශ්වවිද්‍යාල ආයතන විසින් පවත්වන ලද සම්මන්ත්‍රණවල ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිවල සාරාංශය පහත වගුවේ දක්වා ඇත.

	ව්‍යාපෘතියේ මාතෘකාව	ආරම්භක දිනය	අනුමත අයවැය (2022)	මූල්‍ය ප්‍රගතිය (2022.12.31 දිනට)		භෞතික ප්‍රගතිය (%)
				රු.මි.	%	
1	**2021 සිට 2022 දක්වා අඛණ්ඩව පැවැති පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති**					
1.1	තෝරාගත් කෘෂිකාර්මික ආහාර බෝගවල පසු අස්වනු පිළිවෙත්වල වර්තමාන තත්ත්වය සහ අලාභ තක්සේරුව පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම	01.01.2021	2.054	1.39135	67.7	85.7
1.2	තෝරාගත් ආර්ථික වශයෙන් වැදගත් ආහාර ධාන්‍ය සැපයුම් දාමය ඔස්සේ ආර්ථික ඇගයීම	01.01.2021	1.16	0.23732	20.5	59
1.3	වඳුරු සහ වවුලන් විකර්ෂක උපකරණය නිර්මාණය කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම	01.01.2021	1.55	0.77296	49.9	68.2
1.4	වැඩිදියුණු කළ පසු අස්වනු තාක්ෂණය හරහා රතු ළූණු (Allium cepa L. aggregatum කාණ්ඩය) පසු අස්වනු පාඩු අවම කිරීම	01.06.2021	0.12	0.11926	99.4	99.9
1.5	ආහාර නිෂ්පාදන සඳහා තිරිඟු පිටි වෙනුවට කොස් සහ දෙල් පිටි ආදේශ කිරීමේ හැකියාව සහ ඒවායේ ක්‍රියාකාරී ගුණාංග සහ සංවේදී ගුණාංග ඇගයීම	01.01.2021	0.03	0.02649	88.3	97.5
1.6	තිරිඟු පිටි වෙනුවට Dioscore aalata (රාජාල) සඳහා කාබෝහයිඩ්‍රේට් පැනිකඩ සහ ග්ලූටන් අන්තර්ගතයේ බලපෑම	01.09.2021	0.3	0.1368	45.6	91.7
1.7	සහල් මෝල් සහ අනෙකුත් කෘෂි ආහාර ඇඹරුම් මෝල් පිළිබඳ සමීක්ෂණය	01.01.2021	0.2236	0.22226	99.4	79

1.8	රටකජු තෙල් නිස්සාරණය සඳහා සැකසුම් ක්‍රියාවලි පහසුකම් නිර්මාණය කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම	01.01.2021	0.491	0.45811	93.3	96.3
1.9	අලිගැට පේර පසු අස්වනු හැසිරවීම සඳහා විද්‍යාව පදනම් කරගත් ප්‍රොටෝකෝලයක් සකස් කිරීම	01.01.2021	0.266	0.10301	38.7	100
2	**2022 දී ආරම්භ කරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති**					
2.1	අඹ වල සහ නැවුම් පලතුරු වල ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ස්වභාවික ප්‍රති-ක්ෂුද්‍ර ජීවී කාරකවල විභව යෙදුම්	01.01.2022	0.373	0.051016	13.7	41.7
2.2	පැතලි පාන්වල තිරිඟු පිටි සඳහා අර්ධ ආදේශකයක් ලෙස විකල්ප පිටි වර්ග සහ ඒවායේ සංයෝජනවල ලක්ෂණ	01.01.2022	0.32	0.19910	62.2	78.3
2.3	ශක්‍යතාව අධ්‍යයනය කර දිරන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය සඳහා වාතාශ්‍රය සහිත ට්‍රේලරයක් නිර්මාණය කිරීම	01.01.2022	0.685	0.50035	73.0	85
2.4	ශ්‍රී ලංකාවේ අතිරික්ත පළතුරු සහ එළවළු නිෂ්පාදනය නිසි ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා විසඳුමක් ලෙස අඩු උෂ්ණත්ව ගබඩාව භාවිතා කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය පරීක්ෂා කිරීම සහ ඇගයීම	01.01.2022	0.432	0.28689	66.4	77.5
2.5	දිරන ද්‍රව්‍ය වියළීම සහ විජලනය කිරීම සඳහා සූර්ය ආධාරක වියළුමක් නිර්මාණය කිරීම	01.01.2022	0.7371	0.3144	42.7	76.7
2.6	දැනට පවතින ආහාර ද්‍රව්‍යවල ඇති පළිබෝධකයන් හඳුනා ගැනීම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්ලාස්ටික් හර්මෙටික් ගබඩා බහාලුම් යටතේ ඇති විය හැකි ශාක පදනම් වූ රසායනික ද්‍රව්‍ය ඇගයීම	01.01.2022	0.193	0.05826	30.2	86
2.7	ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක පශ්චාත් අස්වනු අලාභයන් අනුව තෝරාගත් පලතුරු, එළවළු සහ කැපූ මල්වල වායු සමීකරණය කළ අලෙවිය සහ මාර්ග අද්දර වාතාශ්‍රය සහිත අලෙවිය සැසඳීම	01.01.2022	0.075	0.07427	99.0	100
2.8	මුහුදු මාර්ගය මගින් ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා නැවුම් මඤ්ඤොක්කා මුල් (*Manihot esculenta*) වල ආයු කාලය දීර්ඝ කිරීම සඳහා විවිධ පසු අස්වනු ප්‍රතිකාරවල බලපෑම	01.01.2022	0.584	0.15090	25.8	55
2.9	දුම්රිය මාර්ගයෙන් එළවළු සහ පලතුරු ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා දුම්රිය මැදිරිය සැලසුම් කිරීම, සංවර්ධනය කිරීම සහ කාර්ය සාධනය ඇගයීම	01.01.2022	NERD මධ්‍යස්ථානය අතර සහයෝගිතා පර්යේෂණයක් ලෙස ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන ලදී. දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සාකච්ඡා වට කිහිපයක් පවත්වන ලදී. විශේෂයෙන් මූල්‍යමය ගැටලු මතුවීම හේතුවෙන් පර්යේෂණය නවතා දැමීමට තීරණය විය.			

පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිවල සවිස්තරාත්මක ප්‍රගතිය 'පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය' යන කොටසේ සඳහන් වේ.

පුද්ගලික අරමුදල් පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති

1. සයිඩර් නිෂ්පාදනය සඳහා අන්නාසි අපද්‍රව්‍ය සැකසීම. පර්යේෂණ සඳහා අරමුදල් සපයන ලද්දේ ඉබ්බාගමුව, කඳුලාව යන ලිපිනයේ පිහිටි සේයිලංකා ඒර්ත් (පුද්ගලික) සමාගම විසිනි.
2. කොළ එළවලු වලින් සැකසූ 'මැල්ලුම්' මිශ්‍රණ. පර්යේෂණ සඳහා අරමුදල් සපයන ලද්දේ අනුරාධපුර සදාහරිත ප්ලාන්ටේෂන්ස් විසිනි.
3. වී පොහවා ගැනීමේදී ධාන්‍ය ඉවත් කර හෝ රහිතව වාණිජ මට්ටමේ තම්බන ලද සහල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ සඵලතාවය අධ්‍යයනය කිරීම. පර්යේෂණ සඳහා අරමුදල් සපයන ලද්දේ රලපනාව, නොච්චියාගම නව තාරකා සහල් සැකසුම් මධ්‍යස්ථානය විසිනි.
4. ජෙලි සහ වියලි කුඩු නිෂ්පාදනය සඳහා විශේෂ සඳහනක් වන කෝමාරිකා පදනම් කරගත් අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන සංවර්ධනය කිරීම. පර්යේෂණ සඳහා අරමුදල් සපයන ලද්දේ අනුරාධපුර ධර්මපාල මාවතේ පිහිටි සිලෝන් ඇග්‍රි වෙන්චර්ස් විසිනි.
5. පසු අස්වනු හානිවලට අදාළ හරිතාගාර වායු ප්‍රමාණනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකාව දරන උත්සාහයන් ශක්තිමත් කිරීම. පර්යේෂණ සඳහා අරමුදල් සපයන ලද්දේ නවසීලන්තයේ පාමර්ස්ටන් නෝර්ත් හි නවසීලන්ත හරිතාගාර වායු පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය විසිනි.

ශිෂ්‍ය පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති

	ශිෂ්‍යා	විශ්වවිද්‍යාලය	අධීක්ෂක	පර්යේෂණ මාතෘකාව
1	එම්.ඒ.එල්.ඩී.එම්. කුමාරි මහත්මිය	රුහුණු විශ්වවිද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ. විජේවර්ධන මහත්මිය	අඩු උෂ්ණත්වය යටතේ ටෙන්ඩර් කිං පොල් වල ආයු කාලය දීර්ඝ කිරීම සඳහා ඔතා තැබීමේ ප්‍රතිකාරය සමඟ ප්‍රති-දුඹුරු ප්‍රතිකාරයේ සහ ඉටි යෙදීමේ ප්‍රයෝග.
2	එස්.ඩී.එම්. ප්‍රියදර්ශන මහතා	යාපනය විශ්වවිද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ. විජේවර්ධන මහත්මිය	වට්ටක්කා (*Cucurbita maxima*) සහ ටෙන්ඩර් කොස් ගෙඩි (*Artocarpus heterophyllus*) වලින් විජලනය වූ එළවළු ව්‍යංජන සෑදීම සහ තත්ත්ව ඇගයීම.
3	පී.ඩී.එම්. සමරසිංහ මහත්මිය	යාපනය විශ්වවිද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ. විජේවර්ධන මහත්මිය	කෝමාරිකා අච්චාරු සෑදීම සහ තත්ත්ව ඇගයීම.
4	කේ.එම්.එස්.ආර්. බණ්ඩාරනායක මහත්මිය	ශ්‍රී ලංකා උඟ වෙල්ලස්ස විශ්වවිද්‍යාලය		රසවත් මුං මිරිස් (*Capsicum annuum L.*) සෝස් මින්ට් (*Mente piperita*) සහ *Tabasco* ගම්මිරිස් (*Capsicum frutescens L.*) ගබඩා කිරීමේ ගුණාත්මකභාවය ඇගයීම.
5	වයි.කවුසිකා මහත්මිය	ශ්‍රී ලංකා උඟ වෙල්ලස්ස විශ්වවිද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ.විජේවර්ධන මහත්මිය	විජලනය කළ සියඹලා කුඩු (*Tamarindus indica L.*) සකස් කිරීමේදී විවිධ වියලීමේ ප්‍රතිකාරවල බලපෑම්.
6	ඩබ්ලිව්.එම්.ඩී.එස්. යටිවැල්ල මහත්මිය	ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය	ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී. වාසල මහතා	ගබඩා කිරීමේදී වැඩි දියුණු කළ සහල් ප්‍රභේදවල භෞතික ගුණ වෙනස් කිරීම, ඇඹරීම, පෝෂණ සහ පිසීමේ ගුණාංග පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම.
7	පී.ඩී.ජී.එම්.ආර්. වීරකෝන් මහත්මිය	යාපනය විශ්වවිද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.ආර්.එන්.කේ. රත්නායක මහත්මිය	බඩ ඉරිඟු ගබඩා පළිබෝධ පාලනය කිරීම සඳහා ශාක පදනම් කරගත් නිෂ්පාදනයක් සංවර්ධනය කිරීම.

8	ඩබ්ලිව්.එම්.අයි.එස්. වීරසිංහ මහත්මිය	ශ්‍රී ලංකා ඌව වෙල්ලස්ස විශ්වවිද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.ආර්.එන්.කේ. රත්නායක මහත්මිය	පේර වල ප්‍රධාන පසු අස්වනු රෝග (*Psidium guajava L.*) පාලනය කිරීමේදී පැපොල් පත්‍ර සාරය යෙදීමේ හැකියාව පිළිබඳ සොයාබැලීම.
9	එච්.එම්.එස්.ඩී. හේරත් මහතා	Aquinas උසස් අධ්‍යයන විද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ.විජේවර්ධන මහත්මිය	කෝමාරිකා සහ ස්වභාවික *Occlusive* තෙල් සමඟ සමේ මොයිස්චරයිසින් ජෙල් නිෂ්පාදනය කිරීම.
10	ඒ.එම්.ආර්.එන්. බණ්ඩාර මහත්මිය	ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය	ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී. වාසල මහතා	අනුරාධපුර සහ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පේර (*Psidium guajava L.*), කරවිල (*Momordica charantia*) පසු අස්වනු පිළිවෙත්වල වර්තමාන තත්ත්වය ඇගයීම.
11	යූ.ඊ. ආරච්චි මහත්මිය	පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය	සී.ආර්. ගුණවර්ධන මහතා	අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පේර නිෂ්පාදන පද්ධතියක පේර නිෂ්පාදනවල සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාව.
12	ඩී.එම්.එස්.එම්. දිසානායක මහතා	ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ.විජේවර්ධන මහත්මිය	ඇපල් මසන් (*Ziziphus maurutiana*) පලතුරු වල ආයු කාලය දීර්ඝ කිරීම සඳහා ඉටි ආලේපනයේ බලපෑම නවීකරණය කරන ලද වායුගෝලීය ඇසුරුම් සමඟ ඒකාබද්ධ කිරීම.
13	ආර්.එස්. රාජපක්ෂ මහතා	ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය	ආචාර්ය ආර්.එම්.එන්.ඒ.විජේවර්ධන මහත්මිය	තිරිඟු පිටි සමඟ ඒකාබද්ධව මඤ්ඤොක්කා (*Manihot esculenta*) පිටිවලින් පාන් නිෂ්පාදනය කිරීම මත ඇඹරීම සහ අංශු ප්‍රමාණයේ බලපෑම්.

පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය

2021 සිට අඛණ්ඩව පැවැති පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති

01. තෝරාගත් කෘෂිකාර්මික ආහාර බෝගවල පසු අස්වනු පිළිවෙත්වල වර්තමාන තත්ත්වය සහ පාඩු ඇගයීම් පිළිබඳ අධ්‍යයනය

පසුගිය දශක දෙකක කාලය තුළ ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය මගින් දිරාපත් වන ද්‍රව්‍යයේ පසු අස්වනු අංශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, පසු අස්වනු අංශයේ ධනාත්මක වර්ධනයක් ඇති වී තිබේද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා මෙතෙක් අධ්‍යයනයක් සිදු කර නොමැත. පලතුරු සහ එළවළු සැපයුම් දාමයේ සමස්ත තත්ත්වය නියෝජනය කරන වඩාත් සාමාන්‍යකරණය වූ ආකාරයෙන් වර්තමාන පසු අස්වනු පිළිවෙත් සහ පාඩු හඳුනා ගැනීම සඳහා මෙම පර්යේෂණය ආරම්භ කරන ලදී. මේ අනුව, තෝරාගත් ආහාර බෝග (පළතුරු-පේර, කෙසෙල්, අඹ, ගස්ලබු, අන්නාසි, අලිගැටපේර, රඹුටන්, එළවළු-කැරට්, කරවිල, ගෝවා, තක්කාලි, බීට් රූට්, කැප්සිකම්, අමු මිරිස්, දිග බෝංචි, බටු, වත්මන් පසු අස්වනු පාඩුව සහ ලොකු ඵෑණු) විවිධ සැපයුම් දාමයන් තුළ ඇගයීමට ලක් කරන ලදී/ ඇගයීමට ලක් කෙරේ. තවද, මෙම දත්ත නොමැති හෝ කල් ඉකුත් වූ එම තෝරාගත් ආහාර බෝගවල පළිබෝධනාශක අවශේෂ මට්ටම් ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. 2022 දෙසැම්බර් මාසය අවසන් වන විට කෙසෙල්, අඹ, ගස්ලබු කරවිල, දිග බෝංචි, බටු, තක්කාලි සහ අමු මිරිස් වල පසු අස්වනු හානිය තක්සේරු කිරීමේ කාර්යය අවසන් කර ඇත.

2022 දී රට තුළ ඇති වූ ඉන්ධන අර්බුදය හේතුවෙන් ප්‍රවාහන කටයුතු පාලනය කිරීමට සිදු වූ බැවින් අනෙකුත් භෝගවල පාඩු තක්සේරු කිරීම කළ නොහැකි විය. එබැවින් 2023 පළමු මාස හය තුළ පර්යේෂණ දිගටම කරගෙන යනු ඇත. පර්යේෂණ සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන (2022) රු. මිලියන 2.054 ක් වූ අතර වියදම රු. මිලියන1.391 ක් විය. භෞතික ප්‍රගතිය 85.7% ක් විය. ව්‍යාපෘති කාලය වසර 2 ½ කි. පර්යේෂණ සඳහා මුළු ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 3.992 ක් විය (2021- රු. මිලියන 1.438, 2022-රු. මිලියන 2.054, 2023-රු. මිලියන 0.5).

සැපයුම් දාමයේ විවිධ පාර්ශවකරුවන්ගේ කණ්ඩායම් වලින් දත්ත රැස් කිරීම

02. විවිධ පසු අස්වනු අවස්ථා වලදී ආර්ථික විශ්ලේෂණය සහ තෝරාගත් ආර්ථික වශයෙන් වැදගත් ආහාර ධාන්‍ය ගබඩා කිරීමට ගොවීන්ගේ කැමැත්ත

අනෙකුත් සංවර්ධිත රට හා සසඳන විට සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ආහාර ධාන්‍යවල පසු අස්වනු හානිය (PHL) වැඩි බව වාර්තා වේ. නුසුදුසු අස්වනු නෙලීම, කමත, වියලීම, ගබඩා කිරීම, ප්‍රවාහනය මෙන්ම ඇඹරීම වැනි හේතු කිහිපයක් හෝ සාධක මෙයට බලපානු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ධාන්‍ය වල PHL ප්‍රමාණය 10 සිට 15% දක්වා පරාසයක පවතී. වී වල 7.5% ක අලාභයක් සිදුවන්නේ ගබඩා කරන අවස්ථාවේදී වන අතර එය FAO දත්ත වලට අනුව වී හානියෙන් අඩකට ආසන්නය. මෙය රටට විශාල ආර්ථික පාඩුවක් සහ ස්වයංපෝෂිතභාවයට බලපාන බැවින්, ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය (NIPHM) සහ තවත් රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන කිහිපයක් ගොවීන්ට තම වී සහ අනෙකුත් ධාන්‍ය සුරක්ෂිතව ගබඩා කර ගැනීමට පහසුකම් සැලසීමට සහ එම ධාන්‍යවලින් ගොවියාට සිදුවන පාඩුව අවම කර ගැනීමට මෙන්ම ලාභදායීත්වය ඉහළ නැංවීමට ක්‍රමයවේදයක් හඳුන්වා දීමට ද උත්සාහ කරයි.

කෙසේ වෙතත්, වී සහ අනෙකුත් ධාන්‍යවල ගොවිපල මට්ටමේ ගබඩා සහසුකම් පිළිගත් මට්ටමේ නොමැත. මෙය ණය, ගබඩා ඉඩ, ගබඩා කිරීමේ පිරිවැය, ගබඩා කිරීමට ඇති කැමැත්ත, අවස්ථා පිරිවැය සහ ලාභය වැනි හේතු කිහිපයක් නිසා විය හැක.

පවතින දත්ත යාවත්කාලීන කිරීම සහ ගබඩා කිරීමට ගොවීන්ගේ කැමැත්ත (WTS), ගබඩා කිරීමේ අවස්ථා පිරිවැය, විවිධ මිල මට්ටම් සහිත ගොවිපල මට්ටමේ ආහාර ධාන්‍ය ගබඩා කිරීමට බලපාන සාධක සහ සෑම පසු අස්වනු නෙලීමේ අදියරවල ලාභයේ වෙනස සොයා ගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණයි. වී, බඩ ඉරිඟු, මෙනේරි, සෝයා බෝංචි, උඳු, මුං ඇට සහ කව්පි ඇතුළු ධාන්‍ය වී සඳහා සමීක්ෂණය අවසන් කර ඇති අතර, ඉහත ලැයිස්තුගත කර ඇති අනෙකුත් භෝග සඳහා එම සමීක්ෂණය අඛණ්ඩව සිදු කෙරේ. ව්‍යාපෘති කාලය වසර 3 කි. එනම් 2021-2023. පර්යේෂණ සඳහා මුළු මුල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 2.29 ක් විය (2021- රු. මිලියන 0.161; කෙසේ වෙතත්, රටේ කොවිඩ් 19 ව්‍යසනකාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් බොහෝ ක්ෂේත්‍ර ක්‍රියාකාරකම් සිදු නොකළ බැවින් එය වියදම් කර නොමැත. 2022- 1.16; මූල්‍ය ප්‍රගතිය රු. මිලියන 0.237). භෞතික ප්‍රගතිය 59% ක් විය.

03. වඳුරු සහ වවුලන් විකර්ෂක උපකරණය නිර්මාණය කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම

කෘෂිකර්මාන්තයේ වියන් මට්ටමේ පළිබෝධ ප්‍රහාර ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතාව අනතුරේ හෙළන ප්‍රධානතම සාධකයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. වියන් මට්ටමේ පළිබෝධකයන් පාලනය කිරීමට අවම සැලකිල්ලක් දක්වන කෘමි පලිබෝධ සහ දිලීර රෝග කාරක හානි අවම කිරීමට බොහෝ පර්යේෂණ උත්සාහයන් සොයාගෙන ඇත. බිම දිගේ ඇවිදින සත්ව පළිබෝධකයන්ට සාපේක්ෂව පාලන ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපහසුම කණ්ඩායම වන්නේ උස පලතුරු ගස්වල සහ කුළුබඩුවල වියන වෙත සෘජුවම ළඟා වන වියන් මට්ටමේ පළිබෝධකයන්ය. සත්ව පළිබෝධ ප්‍රහාරවල අනපේක්ෂිත ස්වභාවය හේතුවෙන් අඛණ්ඩ නිරීක්ෂණ සහ සත්ව ප්‍රහාර පාලනය කිරීම බෙහෙවින් නිර්දේශ කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ තත්ත්වය සලකා බැලීමේදී උස වියන් පලතුරු ගස් සහ කුළුබඩු සඳහා සත්ව පළිබෝධකයන් දැඩි ලෙස බලපායි. එසේම, ශ්‍රී ලංකාවේ වියන් මට්ටමේ සත්ව පළිබෝධ ප්‍රහාරය ආමන්ත්‍රණය කිරීමට පර්යේෂණ සාක්ෂි හමු නොවේ. එබැවින් උස වියන් පලතුරු ගස්වලට හානි කරන සත්ව පළිබෝධකයන් පලවා හැරීම සඳහා නව තාක්ෂණික උපාය මාර්ගවල අවශ්‍යතා හඳුනා ගන්නා ලදී.

එබැවින් ගෙවතුවල, කුඩා පළතුරු වතුවල සහ විශාල ගොවිපලවල වඳුරන්ගේ සහ වවුලන් ප්‍රහාර හේතුවෙන් උස් සහ සෘතුමය නිවර්තන පලතුරු විශේෂවල අස්වැන්න, ගුණාත්මකභාවය, මල් පොහොට්ටු සහ අනෙකුත් ශාකමය කොටස් වලට සිදුවන හානිය අවම කිරීම අරමුණු කරගනිමින් මෙම අධ්‍යයනය සැලසුම් කර ඇත.

අධ්‍යයනයේ පරමාර්ථය වූයේ තෝරාගත් සතුන්ගේ නිශ්චිත ශබ්ද සහ ආලෝක සංඛ්‍යාත පරාසයන් පහසුවෙන් විකර්ෂණය කළ හැකි ස්වයංක්‍රීය ඉලෙක්ට්‍රොනික උපකරණයක් මඟින් පලතුරු භෝගවල පසු අස්වනු පාඩු අවම කිරීමයි. පර්යේෂණ පැවැත්වීම සඳහා සදාචාරාත්මක අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් පසු, ඉතිහාස අධ්‍යයනයන් සහ වියන් මට්ටමේ පළිබෝධ පාලනය පිළිබඳ සුදුසු ක්‍රම පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කරන ලදී. තවද, මූලාකෘති ඉලෙක්ට්‍රොනික උපාංගයක් නිර්මාණය කර නිෂ්පාදනය කරන ලදී. ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂාව 2023 දී සිදු කෙරේ. පර්යේෂණ සඳහා මුළු මුල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 1.883 කි. සමස්ත මූල්‍ය ප්‍රගතිය රු. මිලිනය 0.7756 කි. (2021- රුපියල් මිලියන 0.033; වියදම රු. මිලියන 0.003, 2022-රු. මිලියන 1.55; වියදම්-, 2023-රු. මිලියන 0.3). ව්‍යාපෘති කාලසීමාව 2021,2022 සහ 2023 වසර දක්වාය. එනම් වසර 3 කි.

04. වැඩිදියුණු කළ පසු අස්වනු පිළිවෙත් තුළින් රතු ළූණු (Allium cepa L. Aggregatum) පසු අස්වනු පාඩු අවම කිරීම

මීළඟ වගා කන්නයට බීජ ළූණු (බල්බ) සැපයීම සඳහා ගබඩා ආයු කාලය දීර්ඝ කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් හඳුනාගෙන ඇත. රතු ළූණු වල අධික ගබඩා පාඩුව ලූනු වගා කරන ගොවීන්ට දැඩි ලෙස බලපානු ඇත. එබැවින් රතු ළූණු පසු අස්වනු හානි අවම කර ගැනීමට පසු අස්වනු කල් තබා ගැනීමේ කාලය වැඩි කර ඉදිරි කන්නය සඳහා බීජ බල්බ ලබා දීමේ අරමුණින් මෙම පර්යේෂණය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. සැකසීම් තත්ත්වයන් දෙකක් පරීක්ෂා කරන ලදී. ස්වාභාවික සහ කෘත්‍රිම සැකසීම, කාලගුණික තත්ත්වය කුමක් වුවත්, අඩු සුවදායී බර අඩු කර, කෙටි කාලයක් තුළ ළූණු සැකසීම සඳහා පහසු ක්‍රමයක් ලෙස කෘත්‍රිම සැකසීම් ඔප්පු වී ඇත. ඉහත තත්ත්වයන් දෙකක් යටතේ සැකසුම් කරන ලද ළූණු, එහි පසු අස්වනු අලාභය අවම කර ගැනීමටත්, කල් තබා ගැනීමේ කාලය දීර්ඝ කිරීමටත් හොඳම පිළිවෙත තෝරා ගැනීම සඳහා පාලන වායුගෝලීය ගබඩා (පාලන උෂ්ණත්වය සහ සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාවය) යටතේ ගබඩා කර ඇත. එහිදී කෘත්‍රිම ලෙස සැකසුම් කරන ලද පාලනය කළ වායුගෝලීය තත්ත්වයක් යටතේ ගබඩා කර තිබූ රතු ළූණු පසු අස්වනු හානිය අවම කර ගැනීමට හොඳම ක්‍රමය ලෙස තෝරා ගන්නා ලදී. එබැවින් රතු ළූණු බීජ ගොවීන්ට මෙම ක්‍රමය මගින් වාසි ලැබෙනු ඇත. 2022 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 0.12 ක් වන අතර එහිදී රු. මිලියන 0.119255 ක් වැය කරන ලදී. පර්යේෂණයේ භෞතික ප්‍රගතිය 100% කි. පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා මුළු මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 0.268 කි (2021- රු. මිලියන 0.148, 2022-රු. මිලියන 0.12). සමස්ත මූල්‍ය ප්‍රගතිය රු. මිලියන 0.257028 කි (2021-ලියන 0.119255). ව්‍යාපෘති කාලය වසර 2 කි.

කෘතිම සැකසීම් පිළිවෙත්

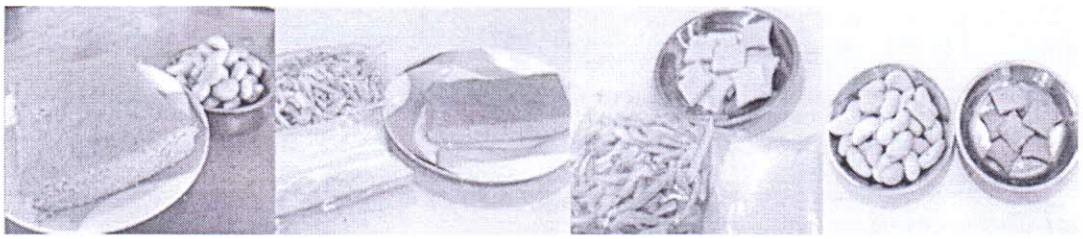
ආහාර නිෂ්පාදන සඳහා තිරිඟු පිටි වෙනුවට කොස් සහ දෙල් පිටි ආදේශ කිරීමේ හැකියාව සහ ඒවායේ ක්‍රියාකාරී ගුණාංග සහ සංවේදී ගුණාංග ඇගයීම

ශ්‍රී ලංකාවේ කොස් (Artocarpus heterophyllus) සහ දෙල් (Artocarpus altilis) ශ්‍රී ලංකාවේ වැදගත් සහ පුළුල් ලෙස වගා කරන බහුකාර්ය ගස් විශේෂ වේ. අවාසනාවකට මෙන්, මෙම ආහාර ගස් දුප්පත් මිනිසුන්ගේ ආහාරයක් ලෙස සලකනු ලබන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ ඌන උපයෝගි කරගත් සුළු පලතුරු බෝගයක් ලෙස ලැයිස්තුගත කර ඇත. මේ වන විට අස්වනු නෙලීමට පෙර සහ පසු අස්වනු නෙලීමේදී ද පලතුරුවල විශාල පාඩුවක් සිදුවේ. අනෙකුත් පලතුරු භෝගවලට සාපේක්ෂව නිසි අලෙවිකරණ මාර්ග නොමැතිකම, පරිභෝජනය කළ හැකි ප්‍රදේශවලට නිසි සැපයුම් දාමයක් නොමැතිකම සහ දිරාපත් වන ස්වභාවය ආදි හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ කොස්, දෙල් අඩු ලෙස පරිභෝජනයට ගනු ලබන පලතුරක් බව පත් වී ඇත. එහෙත් තවමත් කොස් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සැකසීම සහ අලෙවි කිරීම සඳහා විශාල ප්‍රයෝජනයක් නොගත් විභවයක් පවතින අතර එමඟින් ග්‍රාමීය සවිබල ගැන්වීම් රාශියක් ද ඇති කර ග්‍රාමීය ආර්ථිකය වර්ධනය කළ හැක.

පිටි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සලකා බැලීමේදී තිරිඟු පිටි එහි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන කර්මාන්තයේ ප්‍රධාන භූමිකාවක් ගනී. තිරිඟු පිටි යනු බේකරි සහ අනෙකුත් පිටි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනවල බහුලව භාවිතා වන පිටි වර්ගය වේ. එහි අධික ප්‍රෝටීන් ප්‍රමාණයක් අඩංගු වන අතර එය දියර සමඟ මිශ්‍ර වූ විට ග්ලූටන් සෑදේ. කොස් සහ දෙල් පිටි, තිරිඟු පිටි සමඟ සසඳන විට ඒවා කාබෝහයිඩ්‍රේට්, තන්තු, විටමින්, ඛනිජ සහ ෆ්ලේවනොයිඩ් වලින් පොහොසත් ප්‍රභවයක් වන අතර සම්පූර්ණ ප්‍රෝටීන් සහ ග්ලූටන් රහිත ය. ග්ලූටන් සමඟර අයට ආසාත්මික විය හැකි අතර තිරිඟු පිටි මිලද වැඩි බැවින් තිරිඟු පිටි වෙනුවට විකල්ප පිටි වර්ග භාවිතා කිරීමට අවධානය යොමු කළ යුතුය.

මෙම පසුබිම තුළ තිරිඟු පිටි ආශ්‍රිත ආහාර නිෂ්පාදන සඳහා පරිණත කොස් පිටි, කොස් ඇට පිටි සහ දෙල් පිටි ඇතුළත් කිරීමේ හැකියාව හඳුනා ගැනීම සහ නිෂ්පාදනවල ආසන්න සංයුතිය හා සංවේදී ගුණාංග ඇගයීම සහ බේකරි නිෂ්පාදන සංවර්ධනය කිරීමේදී කොස් සහ දෙල් පදනම් කරගත් පිටි නිෂ්පාදන විභවයන් අනාවරණය කර ගැනීමේ අරමුණින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී.

කොස් පිටි, දෙල් පිටි සහ කොස් ඇට පිටි නිෂ්පාදනය කොස් බල්බය, කොස් ඇට සහ දෙල් විජලනය කර ඇඹරීම මගින් සිදු කරන ලදී. ඉන්පසු කේක්, බිස්කට්, පාන්, බනිස් සහ නූඩිල්ස් නිෂ්පාදනය සිදු කළේ සාම්ප්‍රදායික නිෂ්පාදන ක්‍රම ප්‍රගුණ කරමිනි. තිරිඟු පිටි සහ අනෙකුත් පිටි වර්ගවල සුදුසු අනුපාතය ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. ප්‍රතිඵලවලට අනුව කොස් බල්බ පිටි, කොස් ඇට පිටි සහ දෙල් පිටි යොදා ගනිමින් කේක්, බිස්කට් සහ නූඩිල්ස් නිෂ්පාදනය සාර්ථක ලෙස සිදුකරන ලදී. ඉහත සඳහන් කළ පිටි වර්ග භාවිත කර පාන් සහ බනිස් නිෂ්පාදනය වාණිජමය වශයෙන් ඵලදායී නොවිය. පර්යේෂණ සඳහා මුළු ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 0.101 කි (2021 - රු. මිලියන 0.071, 2022- රු. මිලියන. 0.03). සමස්ත මූල්‍ය ප්‍රගතිය රු. මිලියන 0.07549 කි (2021- රුපියල් මිලියන 0.049, 2022 - රු. මිලියන 0.02649). භෞතික ප්‍රගතිය 97.5% කි.

කොස් පලතුරු සහ පාන් ගෙඩි පදනම් කරගත් පිටිවලින් නිපදවන නිෂ්පාදන

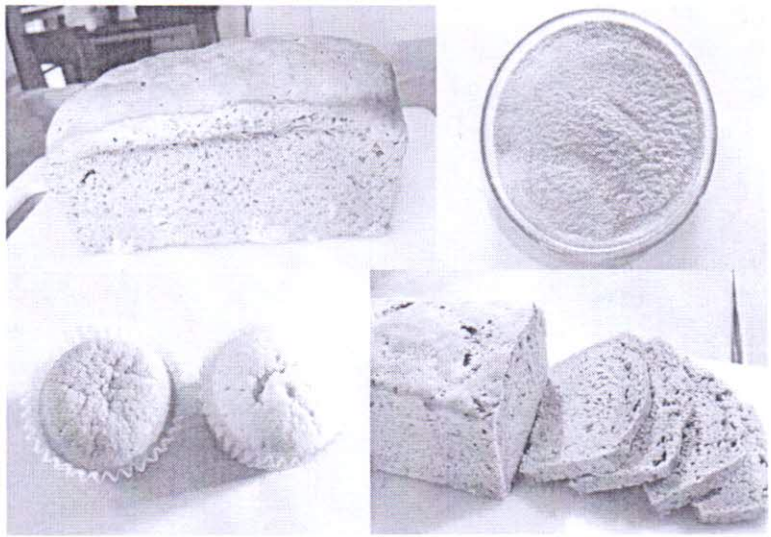
05. තිරිඟු පිටි වෙනුවට Dioscorea alata (රාජාල) සඳහා කාබෝහයිඩ්‍රේට් පැකිකඩ සහ ග්ලූටන් අන්තර්ගතයේ බලපෑම

සාම්ප්‍රදායික අල වර්ග දැන් රට පුරා ජනප්‍රිය වෙමින් පවතී. සාම්ප්‍රදායික අල වර්ග වලින්, රාජාල (Dioscorea alata) සඳහා වැඩි ඉල්ලුමක් ඇති අතර වගාවන් ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතී. එය ලා දම් පැහැයක් ඇති අතර එයට බොහෝ ආහාර ක්‍රියාවලීන් සහ පාරිභෝගිකයින් කැමත දක්වයි. මෙම පර්යේෂණයේ පරමාර්ථය වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ පිටි සහ බේකරි කර්මාන්තයේ තිරිඟු පිටි වෙනුවට Dioscorea alata (රාජාල) පිටි භාවිතා කිරීමයි.

සාමාන්‍ය වායු වියළන යන්ත්‍රයේ සහ තාප පොම්ප වියළන යන්ත්‍රයේ අල විජලනය කිරීමෙන් රාජාල පිටි සාදන ලදී. සාම්ප්‍රදායික වියළුම් යන්ත්‍රයට සාපේක්ෂව තාප පොම්ප වියළන යන්ත්‍රයේ පිටිවල ගුණාත්මක භාවය උසස් විය.

හොඳම විජලනය උෂ්ණත්වය සහ කාලය තාප පොම්ප වියළනය තුළ පැය 6 ක් සඳහා 45 0C විය. රාජාල පිටි වියලීමට පෙර විනාඩි 2-3ක් සිට්‍රික් අම්ලය 0.5% ද්‍රාවණයකින් ප්‍රතිකාර කිරීම මගින් දුර්වර්ණ වීම පාලනය කළ හැක.

තිරිඟු සහ රාජාල පිටි මිශ්‍ර කර පාන් නිෂ්පාදනය සිදු කරන ලදී. 30% රාජාල පිටි පාන් හොඳම පාන් ලෙස ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. රාජාල පිටි වල අංශු ප්‍රමාණය 150 µm ට වඩා අඩු විය යුතුය. තවද 50% රාජාල පිටි භාවිතයෙන් කේක් සහ මෆින් සෑදිය හැකිය. සමහර පිටිවල ගුණාංග මනින ලදී. සමහර ගුණාංග 2023 දී විශ්ලේෂණය කරනු ඇත. රසායනික මිලදී ගැනීම්වලදී ඇති වූ ගැටළු පර්යේෂණ ප්‍රගතියට බෙහෙවින් බලපෑවේය. පර්යේෂණ සඳහා වියදම් වූ මුළු මුදල රුපියල් මිලියන 0.54 කි (2021- රු. මිලියන 0.02, 2022- රු.මි.0.30, 2023- රු. මිලියන 0.22). 2022 දෙසැම්බර් වන විට මුළු මූල්‍ය ප්‍රගතිය රු. මිලියන 0.1558 කි ((2021- රු. මිලියන 0.019, 2022- රු.මි.0.1368) පර්යේෂණ 2023 දක්වා අබණ්ඩව පවතී.

'රාජාල' පදනම් කර නිපදවා ඇති නිෂ්පාදන

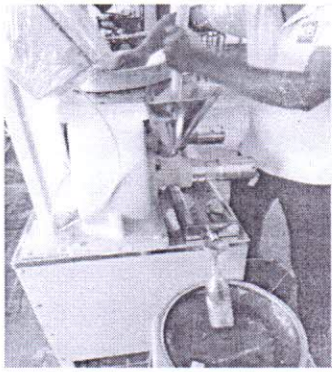
06. **සහල් මෝල් සහ අනෙකුත් ආහාර ඇඹරුම් මෝල් පිළිබඳ සමීක්ෂණය**

සහල් මෝල් සහ අනෙකුත් කෘෂි ආහාර ඇඹරුම් මෝල් ජාතියට ආහාර සැපයීමට සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ආර්ථික සංවර්ධනයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කිරීමට වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට, සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකරුවන්ට සහ අදාළ රාජ්‍ය ආයතනවලට විවිධ අපේක්ෂාවන්හිදී එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල සහල් මෝල් සහ අනෙකුත් කෘෂි ආහාර ඇඹරුම් මෝල් සංඛ්‍යාව ඉතා වැදගත් වුවද, මෙතෙක් කිසිදු රාජ්‍ය ආයතනයක එවැනි නිසි දත්ත නොමැත. නමුත් මෙම මෝල්කරුවන් විවිධ රාජ්‍ය ආයතනවල ලියාපදිංචි වී ඇත්තේ එය ක්‍රියාත්මක වීමට සහ ඔවුන්ගේ පැවැත්මට අවශ්‍ය වන බැවිනි. එබැවින්, විවිධ ආයතනවලින් දත්ත රැස් කිරීම සඳහා එය එකතු කරන ලද අතර, මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ දැනට පවතින සහල් මෝල් සහ අනෙකුත් කෘෂි ආහාර ඇඹරුම් මෝල් පිළිබඳ දත්ත පදනමක් සකස් කරන ලදී. මූලික වශයෙන්, අනුරාධපුර, පොලොන්නරුව, අම්පාරේ, හම්බන්තොට සහ මොනරාගල යන ප්‍රධාන සහල් සැකසුම් දිස්ත්‍රික්ක පහකින් දත්ත රැස් කර ඇත.

මුළු මුල්‍ය ප්‍රතිපාදන - රු. මිලියන 0.4696 කි (පර්යේෂණ සඳහා වෙන් කිරීම (2021) රු. මිලියන 0.246 ක් වූ අතර වියදම රුපියල් මිලියන 0.0192 ක් විය. පර්යේෂණ (2022) සඳහා වෙන් කිරීම රුපියල් මිලියන 0.2236 ක් වූ අතර වියදම රුපියල් මිලියන 0.222 ක් විය. ව්‍යාපෘති කාලය වසර 2. එනම් වර්ෂ 2021 සහ 2022.

07. රටකජු තෙල් නිස්සාරණය සඳහා ක්‍රියාවලි මාර්ගයක් සැලසුම් කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම

රටකජු (*Arachis hypogaea L.*) රනිල කුලයට අයත් පවුලේ වැදගත් තෙල් බීජ බෝගයක් වන අතර එය ප්‍රෝටීන් සහ තන්තු වල හොඳ ප්‍රභවයකි. රටකජු තෙල් බොහෝ විට ලොව පුරා සමහර රටවල සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාරයට ගත හැකි තෙල් ලෙස භාවිතා කරයි. රටකජු තෙල්වල අඩංගු විය හැකි පෝෂ්‍ය පදාර්ථ අතර සංතෘප්ත මේද ප්‍රතිශතය අඩු ප්‍රතිශතයක්, මොනොසැටරේටඩ් සහ බහු අසංතෘප්ත මේද ප්‍රතිශතයක් මෙන්ම අත්‍යාවශ්‍ය විටමින් වලින්ද පොහොසත් මෙන්ම හොඳ ප්‍රතිඔක්සිකාරක ගුණද ඇත. එබැවින් එය ශ්‍රී ලංකාවේ බහුලව භාවිතා වන පොල්තෙල් වෙනුවට ආහාරය සඳහා ගත හැකි දෙයක් ලෙස භාවිතයට හඳුන්වා දිය හැකිය. රතු ස්පාඤ්ඤ, නිස්ස, වලව, ඉඳි, ටිකිරි, **ANKG**1 ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කරන ප්‍රධාන ප්‍රභේද වේ. යල සහ මහ කන්නවල වාර්ෂික නිෂ්පාදනය ටොන් 27,602 (**AgStat** 2018) පමණ වේ. නව ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය යටතේ වගාව වැඩි කළ යුතු රටකජු ඇතුළු වැදගත් භෝග 16ක් රජය විසින් හඳුනාගෙන ඇත. එබැවින් ඉදිරි වසරවලදී වාර්ෂික නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එබැවින්, පසු අස්වනු හානි අවම කර ගැනීම සහ එම අස්වනු නෙළන ලද නිෂ්පාදනවල අගය එකතු කිරීම සම්බන්ධයෙන් පසු අස්වනු නෙලීමේ ක්‍රමවේදයන් වර්ධනය කිරීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම වඩාත් වැදගත් වනු ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන්, රටකජු වගාව යටතේ තෙල් නිස්සාරණය හඳුන්වාදීම ප්‍රධාන අගය එකතු කිරීමේ නිෂ්පාදනය වන අතර එය නව ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළ අවස්ථාවක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය. එබැවින්, මෙම පර්යේෂණය හරහා අපි නිස්සාරණය කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව, නිෂ්පාදන පිරිවැය සහ නිස්සාරණ ක්‍රියාවලියේ ධාරිතාව ලෙස නිස්සාරණය කිරීම මගින් දේශීය රටකජු සත්‍යතාවයෙන් රටකජු තෙල් නිස්සාරණය සඳහා ක්‍රියාවලි මාර්ගයක් සකස් කළෙමු. ව්‍යාපෘතිය සඳහා මුළු මුල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 1.302 කි (2021 ප්‍රතිපාදන රුපියල් මිලියන 0.811 ක් වූ අතර වියදම 0.692 ක් විය. 2022 ප්‍රතිපාදන රුපියල් මිලියන 0.491 ක් වූ අතර වියදම රු. මිලියන 0.458 ක් විය). භෞතික ප්‍රගතිය 96% කි.

Screw press oil expeller මගින් තෙල් නිස්සාරණය කිරීම

නිස්සාරණය කරන ලද රටකජු තෙල් සාම්පල

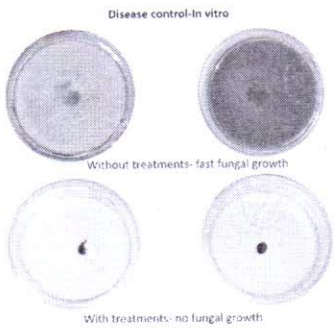
08. **අලිගැට පේර පසු අස්වනු හැසිරවීම සඳහා විද්‍යාව පදනම් කරගත් ප්‍රොටෝකෝලයක් සකස් කිරීම**

අලිගැට පේර (*Persea americana Mill.*) වැනි දිරාපත්වන පලතුරු කෙටි පසු අස්වනු කල් තබා ගැනීම, අධික පසු අස්වනු රෝග සහ ඉදවීමට අදාළ ගැටළු පෙන්නුම් කරයි. ඒ හැරුණු විට අලිගැට පේර ආශ්‍රිත දේශීයව නිෂ්පාදනය කරන ලද අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන දේශීය වෙළෙඳ පොළෙන් සොයා ගැනීමට හැකිවන්නේ ඉතා කලාතුරකිනි. එබැවින්, අලිගැට පේර වලින් අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන නිපදවීමට, පසු අස්වනු රෝග පාලනය කිරීමට පරිසර හිතකාමී ක්‍රම (අත්‍යවශ්‍ය තෙල් සහ ශාක සාරය) සොයා ගැනීමට, අස්වැන්න නෙළීමේ මෙවලමක් සංවර්ධනය කිරීමට සහ අලිගැට පේර සඳහා ඵලදායී ඉදීමේ ක්‍රමයක් සැකසීමට මෙම අත්හදා බැලීම් සැලසුම් කර ඇත. ඉහත ගැටළු විසඳීම සඳහා වෙනම අත්හදා බැලීම් සිදු කරන ලදී. ප්‍රශස්ත එතුල් සාන්ද්‍රණය 4ml/L වන අතර නිරාවරණ කාලය පැය 24 කි. මෙම සංයෝජනය සමඟ අලිගැට පේර ගෙඩි දින 3 ක් ඇතුළත ඉදවීමට හැකිවනු ඇත.

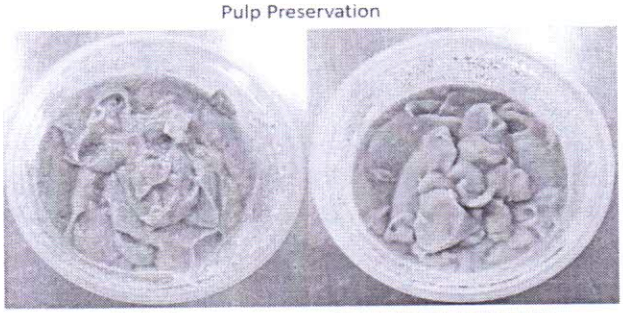
කුරුඳු පොතු තෙල් (50% *cinnamaldehyde*) 0.2% සාන්ද්‍රණයකින් ඉසින ලෙස යෙදීමෙන් අලිගැට පේර කඳ කුණුවීම පාලනය කළ හැකිය. අලිගැට පේර මත පදනම් වූ සහල් අයිස්ක්‍රීම් මෘදු අයිස්ක්‍රීම් ලෙස වර්ධනය විය. ඒ හැර බත් කිරි සමඟ අලිගැට පේර මිශ්‍රණය සහ එළකිරි සමඟ අලිගැට පේර මිශ්‍රණය යොදා ගනිමින් ටබ් අයිස්ක්‍රීම් වර්ග දෙකක් නිපදවා ඇත. අලිගැට පේර පල්ප් සංරක්ෂණය රික්ත ඇසුරුම් කිරීම සහ ස්වභාවික ව කල් තබා ගන්නා ද්‍රව්‍ය සමඟ කැටි කිරීම සිදු කරන ලදී. යාන්ත්‍රික හානිවලින් තොරව අලිගැට පේර අස්වැන්න සඳහා නිසි අස්වනු නෙලීමේ මෙවලමක් සකස් කරන ලදී. මෙය 2021 සිට ආරම්භ වන වසර දෙකක පර්යේෂණයකි.

සමස්ත අයවැය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 0.592 කි (2021- රු. මිලියන 0.326, 2022- රු. මිලියන 0.266) සහ මූල්‍ය ප්‍රගතිය රු. මිලියන 0.419 කි (2021- රු. මිලියන 0.316; 2022- රු. මිලියන 0.103). පර්යේෂණයේ භෞතික ප්‍රගතිය 100% කි. තාක්ෂණ හුවමාරු ක්‍රියාකාරකම් හරහා පර්යේෂණ සොයාගැනීම් ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දෙනු ඇත.

2022 දී ආරම්භ කරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති

01. **අඹ සඳහා විශේෂ සඳහනක් සහිතව නැවුම් පලතුරු වල ගුණාත්මක භාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ස්වභාවික ප්‍රති-ක්ෂුද්‍ර ජීවී කාරකවල විභව යෙදීම්**

අස්වනු කර්මාන්තයේ පාඩු සඳහා ප්‍රධාන හේතුව රෝග වන අතර අස්වැන්න නෙලීමට පෙර, මල් පිපීම සහ ගෙඩි පරිණත වීම අතර හෝ අස්වැන්න නෙළීම, හැසිරවීම සහ ගබඩා කිරීමේදී ආසාදන ඇති විය හැක. මෙම රෝග දැනට කෘත්‍රිම දිලීර නාශක මගින් පාලනය වේ. කෙසේ වෙතත්, කෘතිම රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය හේතුවෙන් බොහෝ සීමාවන් සහ අවාසි ඇත. ක්‍රමානුකූලව සීමාකාරී නීති සම්පාදනය, මිනිසුන්ට සහ පරිසරයට බලපාන විෂ විද්‍යාත්මක ගැටලු නිසා සමාජය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සහ ප්‍රතිරෝධය වර්ධනය කිරීම මේවාට ඇතුළත් වේ. විශේෂයෙන් ඔන්කොජනික් අවදානම හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය අනතුරුදායක බව නිසා, ශාක රෝග පාලනය කිරීම සඳහා ස්වභාවික හෝ සාමාන්‍යයෙන් ආරක්ෂිත (GRAS) රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය, ජීව විද්‍යාත්මක පාලනය වැනි ආරක්ෂිත ක්‍රම සඳහා ලෝකය ගමන් කරයි. අනෙක් අතට, ස්වභාවික නිෂ්පාදන සහ ශාක රසායනික ද්‍රව්‍ය ගෝලීය වශයෙන් අවධානයට ලක්වෙමින් පවතින අතර පුළුල් පරාසයක ස්වාභාවික සංයෝගවල ප්‍රති-ක්ෂුද්‍ර ජීවී ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳ බොහෝ අධ්‍යයන වාර්තා කර ඇත.

එබැවින් මෙම ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කර ඇත්තේ අඹ සඳහා ස්වභාවික ප්‍රති-ක්ෂුද්‍ර ජීවී කාරක යෙදිය හැකි ක්‍රම හඳුනාගෙන පසු අස්වනු නෙලීමෙන් පසු ඇති වන රෝග තත්ත්වයන් අවම කිරීම සඳහා ගුණාත්මකභාවය, ආරක්ෂාව සහ කල් තබා ගැනීමේ ආයු කාලය වැඩි කිරීම සඳහා ය. මේ අනුව, සගන්ධ තෙල් සඳහා ප්‍රධාන අවධානය ලබා දී ඇත. මන්ද ඒවා මිනිසුන්ට මෙන්ම ශාකවලට රෝග කාරක ඇති කරන බොහෝ රෝග වලට එරෙහිව ඵලදායී බව ඔප්පු වී ඇති බැවිනි. මෙහිදී කුරුඳු පොතු, සාදික්කා, කරාබුනැටි අංකුර, කළු ගම්මිරිස් සහ රෝස්මරී යන සගන්ධ තෙල් අඹවල කඳ කෙළවර කුණුවීමට වගකිව යුතු ප්‍රධාන රෝග කාරකය පාලනය කිරීමට ඇති හැකියාව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී. ඒ සඳහා භාවිතා කළ යුතු මෙම රසායනික ද්‍රව්‍යවල ඵලදායී සාන්ද්‍රණය සොයා ගැනීම සඳහා පරීක්ෂණ සිදු වෙමින් පවතී. සියලුම සගන්ධ තෙල්වල වඩාත්ම ඵලදායී සාන්ද්‍රණයන් සොයා ගැනීමෙන් පසු, ඒවායේ සංයෝජන බලපෑම vivo තත්වයන් තුළ පරීක්ෂා කරනු ලැබේ. එපමණක් නොව, මෙම සංයෝජන විවිධ ඇසුරුම් ද්‍රව්‍යවලට ඇතුළත් කර පසු අස්වනු නෙලීමේ අවධියේදී අඹ වල ඇති ප්‍රධාන රෝග පාලනය කිරීම සඳහා ඒවායේ කාර්යක්ෂමතාව සඳහා පරීක්ෂා කරනු ලැබේ.

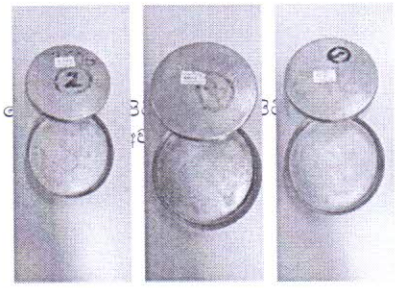
පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා මුළු අයවැය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 0.523 කි (2022- රු. මිලියන 0.0.373, 2023- රු. මිලියන 0.15) සහ 2022 දෙසැම්බර් වන විට මූල්‍ය ප්‍රගතිය රු. මිලියන 0.051 කි. පර්යේෂණයේ භෞතික ප්‍රගතිය 41.7% කි.

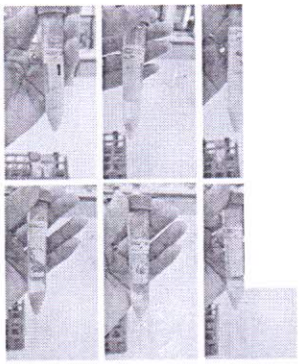
02. **පැතලි පාන් දවටනවල තිරිඟු පිටි සඳහා අර්ධ වශයෙන් ආදේශකයක් ලෙස විකල්ප පිටි වර්ග සහ ඒවායේ සංයෝජනවල ලක්ෂණ**

නිෂ්පාදනය, පරිභෝජනය, අපනයනය සහ වර්ධන අපේක්ෂාවන් අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ බේකරි කර්මාන්තය නැඟී එන හා ලාභදායී කර්මාන්තවලින් එකකි. ඊට සමගාමීව, ග්ලූටන් අන්තර්ගතය අඩු කරන අතරම සංයුක්ත පිටි මිශ්‍රණ භාවිතයෙන් ඉතා මැනවින් සකස් කර ඇති සෞඛ්‍ය සම්පන්න බේක් කළ භාණ්ඩ පරිභෝජනය කිරීම සඳහා නවීන ප්‍රවේශයක් පාරිභෝගිකයින් අතර වර්ධනය වෙමින් පවතී. පවතින ගෝලීය පාරිභෝගික රටාවන්ට අනුකූලව, පෝෂ්‍යදායී ස්වාභාවික අමුද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් නිෂ්පාදනය කරන නිෂ්පාදන ග්ලූටන් බහුල තිරිඟු පිටි සඳහා විකල්ප ලෙස භාවිතා කළ හැකිය. මෙය දේශීයව ලබා ගත හැකි පිෂ්ඨය සඳහා අගය එකතු කිරීමේ ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙන අතරම

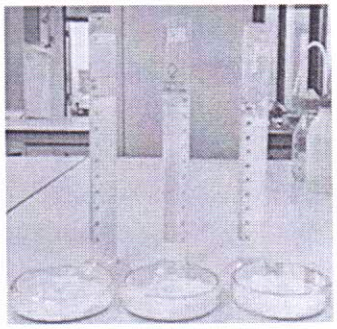
තිරිඟු පිටි ආනයනය සඳහා වන වියදම් සතුටුදායක ලෙස අඩු කර ගැනීමට ගන්නා ලද විශිෂ්ටතම උත්සාහයන්ගෙන් එකක් වනු ඇත. මේ අතර, පැතලි පාන් යනු ලොව පුරා බහුලවම පරිභෝජනය කරන පාන් වර්ගය බවට තර්ක කළ හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ සම්මත පැතලි පාන් වර්ග සහ බහුධාන්‍ය පැතලි පාන් විශේෂිත පාරිභෝගික කණ්ඩායම් අතර බෙහෙවින් ජනප්‍රියය. පැතලි පාන් සඳහා නිෂ්පාදන විවිධාංගීකරණය කිරීම අවශ්‍ය වේ. ව්‍යාපෘතියේ පරමාර්ථය ඇතිව මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලද්දේ පැතලි පාන් කර්මාන්ත සඳහා භාවිතා කිරීම සඳහා වෙනත් විකල්ප සමඟ කොස්, දෙල්, මඤ්ඤොක්කා සහ බතල පිටි භාවිතා කර අඩු කරන ලද ග්ලූටන් මිශ්‍ර පිටි මිශ්‍රණයක් සැකසීමයි. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය තුළ, පිටි වර්ගවල ගුණ සංලක්ෂිත කිරීම, බැටර් තත්ත්ව පරාමිතීන් මනාව සකස් කිරීම, අවසන් නිෂ්පාදනයේ තත්ත්ව විශ්ලේෂණය කිරීම, සංයුක්ත පිටි මිශ්‍රණවල ආයු කාලය සහ සංවර්ධිත නිෂ්පාදන (ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක) සහ පිරිවැය ගණනය කිරීම ඇතුළත් වේ. කොස්, දෙල්, මඤ්ඤොක්කා, බතල, සෝයා, සහල් සහ තිරිඟු පිටි ගුණ ලක්ෂණ දැක්වීම අවසන් විය. දැනට හැකි පිටි මිශ්‍රණවල ගුණ ලක්ෂණ සහ නිෂ්පාදන සංවර්ධන අත්හදා බැලීම් සිදු වෙමින් පවතී. විශ්ලේෂණය කරන ලද පිටි ගුණ මත පදනම්ව, කොස් සහ දෙල් පිටිවලට වඩා සංයුක්ත පිටි මිශ්‍රණවල සාධනීය ප්‍රතිඵල පෙන්නුම් කරන්නේ මඤ්ඤොක්කා පිටි සහ බතල පිටි බව පුරෝකථනය කළ හැකිය.

පර්යේෂණයේ මුළු මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 0.545 කි (2022 - රු. මිලියන 0.32 සහ වියදම රුපියල් මිලියන 0.1.99; 2023- රු. මිලියන 0225).

කොස්, තිරිඟු සහ සහල් පිටි වල ජලය සහ තෙල් රඳවා ගැනීමේ හැකියාව

පිටි විසුරුවා හැරීම

03. ශක්‍යතාව අධ්‍යයනය කර දිරන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය සඳහා වාතාශ්‍රය සහිත ට්‍රේලරයක් සැලසුම් කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ තත්ත්වයන් යටතේ දිරාපත් වන ද්‍රව්‍ය සඳහා පසු අස්වනු අලාභය 30-40% පමණ ලෙස සැලකේ. දිරාපත්වන ද්‍රව්‍ය අලෙවි කිරීමේදී ප්‍රවාහනය ක්ෂේත්‍රය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන අතර එ මගින් සමස්ත පසු අස්වනු පාඩුවෙන් 20% ක පමණ පාඩුවක් සිදු වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ, පලතුරු සහ එළවළු සඳහා වැඩිපුරම භාවිතා වන සහ පවතින ප්‍රවාහන මාධ්‍යය වන්නේ ශීත කළ නොවන ට්‍රක් රථයි. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රධාන වශයෙන් අධි උනුසුම් වීම/තාප සමුච්චය වීම සහ ශීත කළ නොවන දිරායන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනයේදී සිදුවන යාන්ත්‍රික හානි හේතුවෙන් පසු අස්වනු අලාභ හා ගුණාත්මක පිරිහීම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ය. ශ්‍රී ලාංකේය සන්දර්භය යටතේ දිරාපත් වන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කිරීම සම්බන්ධ වන වාහනවල තත්ත්වය ප්‍රවාහනයේදී ඇතිවන තාපය අවම කිරීම සඳහා සකස් කර නොමැති බව එයින් පෙන්නුම් කෙරේ. එබැවින් දිරාපත් වන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කිරීම තුළ ප්‍රශස්ථ උෂ්ණත්වයක් පවත්වා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

එබැවින්, දිරාපත් වන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා වාතාශ්‍රය සහිත ට්‍රේලරයක් සැලසුම් කිරීම, සංවර්ධනය කිරීම සහ ඇගයීමේ අරමුණින් මෙම අධ්‍යයනය ආරම්භ කරන ලදී. සාම්ප්‍රදායික දිරාපත් වන ද්‍රව්‍ය සැපයුම් දාම වලින් වාහනවල උෂ්ණත්ව විචලනය සහ තාප සමුච්චය මනින ලද අතර මුලින් දිරාපත් වන ද්‍රව්‍යවල තත්ත්ව විශ්ලේෂණය ලබා ගන්නා ලදී. ප්‍රතිඵල අනුව, වාතාශ්‍රය සහිත ට්‍රේලරය (ලොරි බඳ) සැලසුම් කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම සිදු කරන ලදී. නිපදවන ලද ලොරි බඳ එහි උෂ්ණත්ව විචලනය, තාප සමුච්චය සහ ප්‍රවාහනය අතරතුර දිරාපත් වන ද්‍රව්‍ය ගුණාත්මකභාවය සඳහා ඇගයීමට ලක් කරන ලදී.

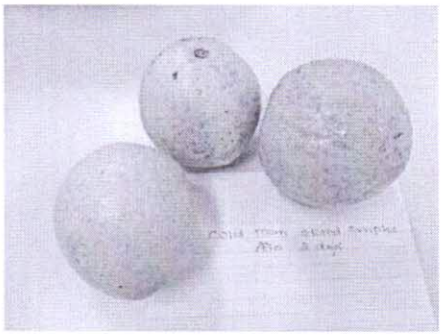
නිපදවන ලද ලොරි බඳ ඇගයීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2-3°C උෂ්ණත්වය අඩුවීම, අඩු යාන්ත්‍රික හානි සහ නරක් වීම%, සම්පූර්ණ ද්‍රාව්‍ය ඝන ද්‍රව්‍ය/pH/දෘෂ්‍ය තත්ත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම් සඳහා සාධාරණ අගයන් සාම්ප්‍රදායික දිරායන ද්‍රව්‍ය වාහනවලට සාපේක්ෂව ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක වාසි ඇති බව නිගමනය කරයි. කෙසේ වෙතත්, ලොරි බඳෙහි තවත් ගැලපීම් කිහිපයක් අවශ්‍ය වන අතර ලොරි බඳ ඇගයීම 2023 වසර දක්වා සිදු කෙරේ. ව්‍යාපෘතිය සඳහා මුළු මුල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 0.891 කි (2022- රු. මිලියන 685; 2023- රු. මිලියන 0. 206). 2022 සඳහා වියදම රු. මිලියන 0.5 කි. භෞතික ප්‍රගතිය 85% කි.

04. **ශ්‍රී ලංකාවේ අතිරික්ත පළතුරු සහ එළවළු නිෂ්පාදනය නිසි ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා විසඳුමක් ලෙස අඩු උෂ්ණත්ව ගබඩාවක් භාවිතා කිරීමේ ඵලදායිතාවය පරීක්ෂා කිරීම සහ ඇගයීම**

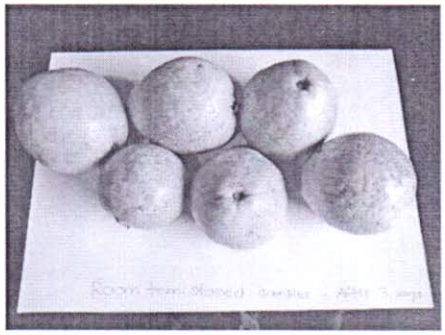
පලතුරු සහ එළවළු, දිරාපත් වන ස්වභාවයක් පැවතීම සඳහා නැවුම් බව නොවෙනස්ව රඳවා තබා ගැනීමටත්, ඉදෙමින් දින කිහිපයකට පසුව පවා ඒවා පිළිගත හැකි අයිතමයක් බවට පත් කිරීමටත් යම් යම් තාක්ෂණික ක්‍රම අවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ හොඳින් ක්‍රියාත්මක වන සීතල දාමයක් නොමැති වීම හේතුවෙන් භාණ්ඩ ගබඩා කිරීම සහ සම්ප්‍රදායික සැපයුම් දාමය හරහා තවදුරටත් අලෙවි කිරීමට අඩු උෂ්ණත්ව තත්ත්වයන් භාවිතා කිරීමේ අවදානමක් පවතී. එබැවින්, මෙම පර්යේෂණය ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කර ඇත්තේ අලෙවිකරණයේදී ශීත ගබඩා කළ භාණ්ඩවල ගුණාත්මකභාවය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා විවිධ තාක්ෂණික මාධ්‍යයන් පරීක්ෂා කිරීම කෙරෙහි ය. මෙම පසුබිම තුළ, ශ්‍රී ලංකාවේ අතිරික්ත පලතුරු සහ එළවළු නිෂ්පාදනය නිසි ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා විසඳුමක් ලෙස අඩු උෂ්ණත්ව ගබඩා භාවිතා කිරීමේ ඵලදායිතාවය ඇගයීම සඳහා මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවි ක්ෂේත්‍රයෙන් භාණ්ඩ වර්ග හතරක් (පේර, බටු, අලිගැටපේර, දෙහි) එකතු කර, පෙර පර්යේෂණ මගින් හඳුනාගත් අඩු උෂ්ණත්ව තත්ත්ව යටතේ ගබඩා පරීක්ෂණවලට භාජනය කරන ලදී. සමීකරණයෙන් පසු ගබඩා කර ඇති අයිතම (නිෂ්පාදන උෂ්ණත්වය පරිසර මට්ටම දක්වා ක්‍රමයෙන් වැඩි කිරීම) අලෙවිකරණ නාලිකාව හරහා ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. ශීතාගාර තත්ත්වයෙන් පේර ගබඩා කිරීම සඳහා හොඳම තත්ත්වය වූයේ 90% RH උෂ්ණත්වයේ දී 6 0C වන අතර මෙම ශීතාගාර තත්ත්වය යටතේ පරිණත පේර ගෙඩි සති 02 ක් දක්වා දිරාපත් නොවී ගබඩා කළ හැකිය. මෙම පේර පලතුරු වායු සමීකරණය කරන ලද (20 0C) ස්වභාවයට මාරු කිරීමෙන් පසු (සීතල ගබඩාවේ සිට වායු සමීකරණය දක්වා) පලතුරු දින 04කට පසු නරක් විය. බටු දින 06ක් කාමර උෂ්ණත්වයේ දී දිරාපත් නොවී ගබඩා කළ හැකි අතර ශීතාගාර තත්ත්වයේ බටු ගබඩා කිරීම සඳහා හොඳම තත්ත්වය වූයේ 90% RH 10 0C වේ. මෙම ශීතාගාර තත්ත්වය යටතේ බටු දින 16ක් දක්වා නරක් නොවී ගබඩා කර තැබිය හැක.

මෙම බටු වායු සම්කරණය කළ (20 0C) ස්වභාවයට මාරු කිරීමෙන් පසු (සීතල ගබඩාවේ සිට වායු සම්කරණය දක්වා) බටු දින 04කට පසු නරක් විය. අලිගැට පේර කාමර උෂ්ණත්ව තත්ත්වය සහ ශීත ගබඩා තත්ත්වය යටතේ ගබඩා කර ඇත්නම් ඉටි යෙදූ ප්‍රතිකාරය සුදුසු නොවේ. ඉටි යෙදීමකින් තොරව ශීතාගාර තුළ අලිගැට පේර ගබඩා කිරීම සඳහා ප්‍රශස්ත උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 80 කි. පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය 2023 දක්වා අබණ්ඩව පවතී. ව්‍යාපෘතිය සඳහා සම්පූර්ණ මුලා ප්‍රතිපාදන: රු. මිලියන 1.182 කි (2022-රු. මිලියන 0.432; 2023-රු. මිලියන 0.75).

2022 දෙසැම්බර් දක්වා භෞතික ප්‍රගතිය: 78% කි.

දින 03 ක් සීතල කාමර උෂ්ණත්වයේ ගබඩා කළ පේර සාම්පල

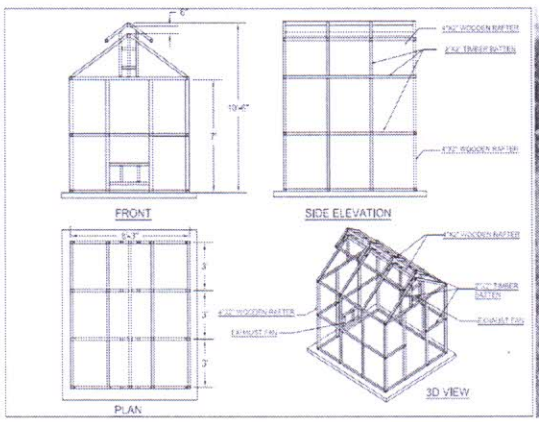
කාමර උෂ්ණත්වයේ දින 03ක් ගබඩා කළ පේර සාම්පල

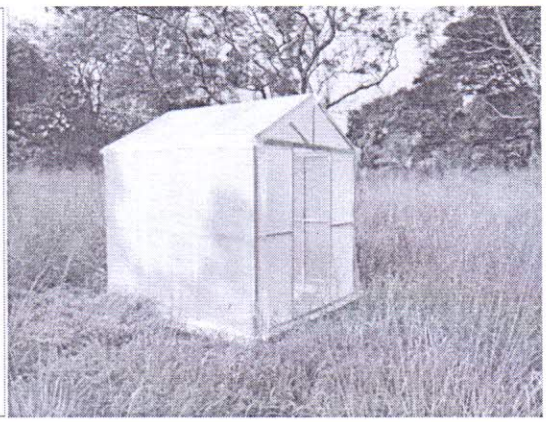
05. දිරාපත් වන භාණ්ඩ වියළීම සහ විජලනය කිරීම සඳහා සූර්ය ආධාරක වියළනය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ගොවිපල නිෂ්පාදනවල, විශේෂයෙන්ම පලතුරු, එළවළු සහ අනෙකුත් දිරාපත් වන ද්‍රව්‍යවල පසු අස්වනු හානි 20-40% අතර පරාසයක පවතී. අඩු ආදායම්ලාභී ගොවීන් සඳහා, මෙය ඔවුන්ගේ එකම ආදායම් මාර්ගය අහිමි විය හැකිය. පලතුරු, එළවළු සහ අනෙකුත් දිරාපත් වන දේ කල් තබා ගැනීම සඳහා හොඳම ක්‍රමය ලෙස මෙම වියළීම් ක්‍රමය හැඳින්වේ. එය වසරකට ආසන්න කාලයක් නිෂ්පාදනවල ආයු කාලය වැඩි කරයි. එය සෘතුමය කෘෂි නිෂ්පාදනවලින් 1/3 කට ආසන්න පාඩුවක් ඉතිරි කර ගත හැකි අගය එකතු කිරීමේ ක්‍රියාවලියකි. වියලීමේ වැදගත්ම අරමුණු වනුයේ: (i) නැවුම් නිෂ්පාදන සංරක්ෂණය කිරීම, ඒවා මුළු වසර පුරාම ලබා ගත හැකි බවට පත් කිරීම (ii) නැවුම් නිෂ්පාදනයේ අවසාන ගුණාත්මක භාවය පවත්වා ගනිමින් හෝ වැඩිදියුණු කරමින් වියළි එකක් බවට පරිවර්තනය කිරීම සහ (iii) පහසු ප්‍රවාහනය සහ ගබඩා කිරීම සඳහා නිෂ්පාදනයේ පරිමාව සහ බර අඩු කිරීම. සූර්ය බලශක්තිය නොමිලයේ, පරිසර හිතකාමී සහ වසරේ වැඩි කාලයක් ලබා ගත හැකි නිසා පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන්ගේ වඩාත්ම ආකර්ශනීය හා බහුල ආකාරයකි. එසේම, විදුලිය මත රඳා නොසිට ආහාර විජලනය කිරීමට සූර්ය වියළන යන්ත්‍ර භාවිතා කළ හැකිය. එබැවින්, මිරිස්, ගම්මිරිස් සහ කහ සඳහා හරිතාගාර ආකාරයේ සූර්ය වියළන යන්ත්‍රයක් සැලසුම් කිරීම, සංවර්ධනය කිරීම සහ ඇගයීම සඳහා මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරනු ලබයි.

පර්යේෂණයේ පළමු පියවර වූයේ ප්‍රශස්ත සූර්ය බලශක්ති අවශෝෂණය සඳහා ඓතිහාසික අධ්‍යයනයන් සහ සුදුසු සැලසුම් නිර්ණායක පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීමයි. හඳුනාගත් නිර්ණායකවලට අනුව, සූර්ය වියළනය සැලසුම් කිරීම සහ ඉදිකිරීම අවසන් කරන ලදී.

අවසාන වශයෙන්, වියලීමේ කාර්යක්ෂමතාව සහ ගුණාත්මකභාවය මත පදනම්ව වියළන යන්ත්‍රයේ කාර්යසාධනය ඇගයීම සිදු කරන ලදී. අධ්‍යයන ස්ථානය වූයේ අනුරාධපුරය සහ ඒ අවට ප්‍රදේශයයි. මුළු මුල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 1.007 කි (2022- රු. මිලියන 0.7371; 2023- රු. මිලියන 0.27). 2022.31.12 ට මුළු වියදම්: රු. මිලියන 0.314 කි. භෞතික ප්‍රගතිය 77% කි.

නිර්මාණය කරන ලද සූර්ය වියළනය

06. **දැනට පවතින ආහාර ද්‍රව්‍යවල තිබෙන පළිබෝධකයන් හඳුනා ගැනීම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්ලාස්ටික් හර්මෙටික් ගබඩා බහාලුම් යටතේ ඇති විය හැකි ශාක පදනම් වූ රසායනික ද්‍රව්‍ය ඇගයීම**

ධාන්‍ය/ ධාන්‍ය වර්ගවල පසු අස්වනු අලාභය 10-15% පමණ වේ. ගබඩා පාඩු මුළු අලාභයෙන් 6%ක් වේ. ගබඩා කිරීම ධාන්‍ය/පරිප්පු සැපයුම් දාමයේ වඩාත් තීරණාත්මක කාරණයක් වේ. පළිබෝධ ප්‍රහාරය ගබඩා කරන ද්‍රව්‍ය නැතිවීමට බලපාන එක් සාධකයකි.

පළිබෝධ උවදුර පාලනය කිරීම සඳහා පසුගිය දශක කිහිපය තුළ කෘතිම පළිබෝධනාශක කිහිපයක් භාවිතා කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, කෘෂිරසායන ද්‍රව්‍ය අඛණ්ඩව භාවිතා කිරීම තුලින් බොහෝ අහිතකර බලපෑම් ඇති වී ඇත. එබැවින් කෘත්‍රිම පළිබෝධනාශක හා සම්බන්ධ ගැටලු මහහරවා ගැනීම සඳහා අනතුරුදායක නොවන විකල්ප ක්‍රම අනුගමනය කිරීම අවශ්‍ය වේ. ශාක උද්භිද විද්‍යාත්මක යෙදුම සහ හර්මෙටික් ගබඩා කිරීම කෘමි හානි පාලනය කිරීමට භාවිතා කරන සමහර විකල්ප වේ. ගබඩා කරනු ලබන ද්‍රව්‍යවල ඇති පළිබෝධකයන් හඳුනා ගැනීම සහ ශ්‍රී ලංකාව තුළ ගබඩා කර ඇති ධාන්‍ය ගබඩා කිරීමේ තත්ත්වයන් වෙනස් කිරීම සඳහා මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී.

ගබඩා කර ඇති භාණ්ඩවල ඇති පළිබෝධකයන් හඳුනා ගැනීම; ධාන්‍ය වර්ග (සෝයා බෝංචි, මුං ඇට, උඳු සහ අශ්ව ග්‍රෑම්), තෙල් භෝග (රටකජු, තල) සහ කුළුබඩු (කහ, මිරිස් කුඩු) පර්යේෂණයේ පළමු අදියර විය. ගබඩා කරන ලද ද්‍රව්‍යවල ඇති බඩ ඉරිහු කුරුමිණියා සහ ස්පන්දන කුරුමිණියා යන පළිබෝධකයන්ට ප්ලාස්ටික් හර්මෙටික් ගබඩා බහාලුම් විවෘත කිරීමේ බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා පරීක්ෂණ පවත්වන ලදී. අවසාන වශයෙන්, බඩ ඉරිහු කුරුමිණියා සහ ස්පන්දන කුරුමිණියා පාලනය කිරීම සඳහා ශාක උද්භිද විද්‍යාවේ සහයෝගීතා බලපෑම පරීක්ෂා කිරීම සඳහා පරීක්ෂණ පවත්වන ලදී. උද්භිද විද්‍යාත්මක භාවිතය සඳහා ශාක විශේෂ ලෙස *Aegle marmelos, Citrus aurantifolia, Pimpinella anisum, Annona muricate* තෝරා ගන්නා ලදී. 1%, 2.5% සහ 5% සාන්ද්‍රණයන් භාවිතා කරන ලදී. එම අධ්‍යයනයට අනුව *Aegle marmelos* (2.5%) සහ *Annona muricata* (1%) වැඩිදුර අධ්‍යයනය සඳහා හොඳම වේ. පර්යේෂණ 2023 දක්වා අඛණ්ඩව පවතී.

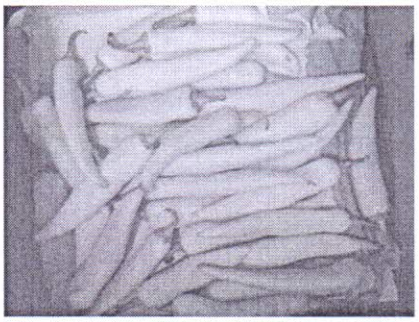
පර්යේෂණ සඳහා මුළු මුල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු.මිලියන *0.293* කි *(2022-* රු. මිලියන *0.193; 2023-* රු. මිලියන *0.1). 2022.12.31* දිනට මුළු වියදම රු. මිලියන *0.058* කි. භෞතික ප්‍රගතිය - *86%* කි.

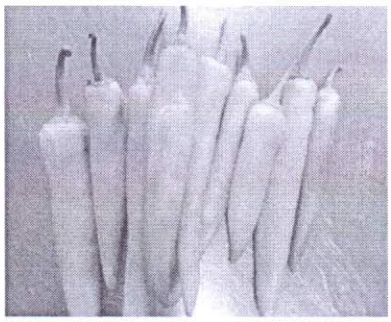
07. **ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක පශ්චාත් අස්වනු පාඩු අනුව තෝරාගත් පලතුරු, එළවළු සහ කැපූ මල්වල වායු සමීකරණය කළ අලෙවිය සහ මාර්ග අද්දර වාතාශ්‍රය සහිත අලෙවිය සැසඳීම**

රටේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සඳහා සැලකිය යුතු දායකත්වයක් සපයන වෙළඳ භාණ්ඩ ලෙස පලතුරු සහ එළවළු හඳුනාගත හැකිය. සාම්ප්‍රදායික පලතුරු සහ එළවළු සැපයුම් දාමය ප්‍රධාන වශයෙන් එහි දිරාපත් වීමේ හැකියාව හේතුවෙන් ඉහළ ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක පසු අස්වනු පාඩු වලින් සංලක්ෂිත වේ. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රමාණවත් තොරතුරු නොමැති ගොවිපල සිට දෙබල දක්වා සැපයුම් දාමයේ විවිධ අවස්ථා වලදී මෙම අලාභය සිදුවේ. කපන ලද මල් එහි දිරාපත් වන ස්වභාවය නිසා කෙටි ආයු කාලයක් පවතී. සිල්ලර වෙළෙන්දා යනු පාරිභෝගිකයා සමඟ සෘජුවම සම්බන්ධ වන පලතුරු, එළවළු සහ කැපූ මල් සැපයුම් දාමයේ වැදගත් කොටසකි. විශාල පසු අස්වනු පාඩු සිල්ලර වෙළෙන්දාගේ මට්ටමින් දිස්විය හැකිය.

පොලා පොළ, කුඩා පාර අයිනේ සිල්ලර වෙළෙඳසල්, නගර සභාව යටතේ පාලනය වන වෙළෙඳ පොළ, සුපිරි වෙළෙඳසල් ශ්‍රී ලංකාවේ පලතුරු සහ එළවළු සැපයුම් දාමයේ විවිධ ආදායම් කණ්ඩායම් සඳහා විවිධ වර්ගයේ සිල්ලර වෙළෙන්දන් කාණ්ඩ ලෙස හඳුනාගත හැකිය. මෙම සිල්ලර වෙළඳසැල් බොහොමයක් වාතාශ්‍රය ඇති කුටි වලින් සමන්විත වේ. සුපිරි වෙළඳසැල්වල වායුසමනය කරන ලද කුටි ඇත. එබැවින්, ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක පාඩුවල වෙනස්කම් හඳුනා ගැනීම සඳහා විවිධ සිල්ලර වෙලඳපොලවල් ගවේෂණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම පර්යේෂණයේ පරමාර්ථය වන්නේ ගුණාත්මකව හා ප්‍රමාණාත්මකව පසු අස්වනු පාඩු අනුව මාර්ග අද්දර වාතාශ්‍රය සහිත සිල්ලර අලෙවිසැල් සහ වායු සමීකරණය කළ අලෙවිසැල් හඳුනා ගැනීම සහ සංසන්දනය කිරීමයි. ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයක් කිරීමෙන් සුදුසු සිල්ලර වෙළඳසැල් තෝරා ගන්නා ලදී. පළතුරු තුනක පසු අස්වනු පාඩු ඇගයීම් ද සිදුකරන ලදී (පැපොල්, කෙසෙල් සහ අඹ). එළවළු තුනක් sp (කැප්සිකම්, වට්ටක්කා සහ බටු) සහ කැපූ මල් තුනක් sp සඳහා ද (නෙළුම්, ඕලු සහ නිල් මානෙල්) එවැනි ඇගයීම් ද සිදුකරන ලදී. විවිධ තත්වයන් යටතේ සාම්පල ඔවුන් ළඟ තබාගෙන සිටියදී ලබා ගන්නා ලදී. වායු සමීකරණය කරන ලද කුටිවල සාපේක්ෂව හොඳ තත්ත්වයේ ලක්ෂණ නිරීක්ෂණය කළ හැකි බව ප්‍රතිඵල හෙළි කරයි.

කෙසේ වෙතත්, සමහර එළවළු (බටු සහ කැප්සිකම්) සඳහා වායු සමීකරණය කළ කුටිවල මැලවීමේ ප්‍රතිශතය වැඩි විය. සියලුම සාම්පල පාහේ පාර අයිනේ සිල්ලර වෙළඳසැල් වලට වඩා වැඩි කාලයක් වායු සමීකරණය කරන ලද කුටිවල තබා ගැනීමට සමත් විය. තෝරාගත් සියලුම සාම්පල සඳහා භෞතික විද්‍යාත්මක බර අඩු කිරීමේ ප්‍රතිශතය වායුසමීකරණය කරන ලද අලෙවිසැල් වල අඩු විය. මෙය වසරක පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියක් වූ අතර මුළු ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 0.075. ක් වේ. මුළු වියදම රු. මිලියන 0.074 කි. භෞතික ප්‍රගතිය 100% කි.

පාර අයිනේ සිල්ලර කඩවල කැප්සිකම්; ආරම්භක ගුණාත්මකභාවය සහ අත්හදා බැලීම අවසානයේ ගුණාත්මක ගුණාංග

08. **මුහුදු මාර්ගය මගින් ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා නැවුම් මඤ්ඤොක්කා මුල් (*Manihot esculenta*) වල ආයු කාලය දීර්ඝ කිරීම සඳහා විවිධ පසු අස්වනු ප්‍රතිකාරවල බලපෑම**

මඤ්ඤොක්කා (*Manihot esculenta*) සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල මිනිසුන් සඳහා ආහාර ශක්තියේ ආහාර ප්‍රභවයක් ලෙස මිනිස් ආහාර වේලෙහි ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ශ්‍රී ලංකාවෙහි අතිරික්ත මඤ්ඤොක්කා නිෂ්පාදනයක් ඇති අතර එයට දේශීය හා අපනයන වෙළඳපොලේ ඉහළ ඉල්ලුමක් ඇත. එය සූරා නොගත් අල බෝගයකි. 2014 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාවෙන් අපනයනය කරන ලද මුළු අමු මඤ්ඤොක්කා ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 4,229 ක් වූ අතර, රට මඤ්ඤොක්කා අපනයනයෙන් ශ්‍රී ලංකා රුපියල් මිලියන 325 කට වඩා උපයා ඇත. නැවුම් අමු මඤ්ඤොක්කා අල ඉතා දිරාපත් වන අතර දින හතරකට අඩු ආයු කාලයක් පවතී. අස්වනු නෙළන අතර, ඒවා ශීඝ්‍රයෙන් පසු අස්වනු කායික පිරිහීමකට ලක් වනු ඇත. එය ඒවායේ අලෙවිය සහ පරිභෝජන තත්ත්වය අඩු කරයි. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාවේ මඤ්ඤොක්කා අපනයනයේදී කල් තබා ගැනීමේ කාලය දීර්ඝ කිරීම මගින් ගබඩා කිරීම සඳහා වඩාත් ඵලදායී ක්‍රමය සොයා ගැනීමට එම්මන් අධ්‍යයනය යෝජනා කරයි.

එබැවින් මෙම අධ්‍යයනය මගින් මඤ්ඤොක්කා වල ආයු කාලය දීර්ඝ කිරීම සඳහා අඩු උෂ්ණත්වයන් සහ ඉටි පිරියම් කිරීමේ බලපෑම විමර්ශනය කරන ලදී. "MU51" දේශීය ප්‍රභේදය තෝරා ගන්නා ලදී. එය 85% RH සහ පරිසර තත්ත්ව සහිත විවිධ අඩු උෂ්ණත්ව තුනක (4 °C, 8 °C සහ 12 °C) ඉටි ගසා ගබඩා කර ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේ දී, විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රම භාවිතා කරමින් තත්ත්ව පරාමිතීන් (pH, මස් වර්ණය, තද බව, පිෂ්ඨය, තෙතමනය, වියළි ද්‍රව්‍ය අන්තර්ගතය, සම්පූර්ණ ද්‍රාව්‍ය ඝන ද්‍රව්‍ය, ටයිට්‍රබල් ආම්ලිකතාවය, බර අඩු වීම සහ සයනයිඩ් අන්තර්ගතය) පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසු අස්වනු කල් තබා ගැනීමේ ආයු කාලය තීරණය කරන ලදී. ගබඩා කාලය තුළ දින හතරක පරතරයක් අවශ්‍ය වේ. ප්‍රතිඵලවලින් හෙළි වූයේ ඉටි සහ ඉටි නොකළ සාම්පලවල තෙතමනය, වියළි ද්‍රව්‍ය අන්තර්ගතය, පිෂ්ඨය අන්තර්ගතය, මස් වර්ණය, වයනය, බර අඩු වීම සහ සම්පූර්ණ ද්‍රාව්‍ය ඝන ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීමේදී උෂ්ණත්වය සමඟ සැලකිය යුතු ලෙස ($p<0.05$) වෙනස් වන බවයි.

ඉටි නොකළ පරිසර සාම්පලවල තෙතමනය 7.9% කින් ද, 8 ° C දී ගබඩා කර ඇති ඉටි සාම්පලවල 3.2% කින් ද අඩු විය. ඉටි නොකළ පරිසර සාම්පලවල පිෂ්ඨය අන්තර්ගතය 25.07% කින් සහ 4 ° C දී ගබඩා කර ඇති ඉටි සාම්පලවල 12.87% කින් අඩු විය. ගබඩා කාලය අවසානයේදී, 4 ° C දී ඉටි සාම්පල අඩුම සයනයිඩ් අන්තර්ගතය (7.48mg/kg) පෙන්නුම් කළේය. සති තුනක් අවසානයේ, ඉටි නොකළ සංසරණ සාම්පලවල බර අඩුවීමේ ඉහළම ප්‍රතිශතය පෙන්නුම් කරන ලදී. එය 3.05%ක් පමණ විය. pH අගය සහ ටයිටේබල් ආම්ලිකතාවයේ සැලකිය යුතු (p>0.05) වෙනසක් නොතිබුණි. සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ pH අගය (6.83-7.06) සහ ටයිටරබල් ආම්ලිකතා වෙනස්කම් (0.3-0.227) අවට, ඉටි නොකළ සාම්පලවල නිරීක්ෂණය කරන ලදී. මෙම අධ්‍යයනයෙන් නිගමනය වූයේ අඩු උෂ්ණත්වයේ (4°C) ඉටි යෙදූ මඤ්ඤොක්කා මුල් පරිසර උෂ්ණත්වයට වඩා වැඩි කාලයක් තබා ගත හැකි බවත්, ඉටි නොකළ මඤ්ඤොක්කා මුල්වලට වඩා ඉටි කළ මඤ්ඤොක්කා හොඳ ගුණාත්මක ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන බවත්ය. පර්යේෂණ සඳහා වෙන් කර ඇති මුළු මුදල රු. මිලියන 0.734 කි (2022- රු. මිලියන 0.584; 2021-රු. මිලියන 0.15). 2022.12.31 දිනට මුළු වියදම රු. මිලියන 0.151 කි. භෞතික ප්‍රගතිය 55% කි.

සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

කෘෂි ව්‍යාපාර සංවර්ධනය සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් තාක්ෂණික භාවිතය සහ පසු අස්වනු කර්මාන්තය කෙරෙහි ඒවායේ බලපෑම සහතික කිරීම සඳහා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ආයතනය විසින් සිදු කරන ලදී. 2022 වර්ෂය තුළදී, ආයතනය විසින් රටෙහි කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සංවර්ධනය කිරීමේ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රවල සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හයක් ආරම්භ කරන ලද අතර, එම ව්‍යාපෘති සඳහා මුළු මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන රු. මිලියන 22.07 කි (වියදම් ශීර්ෂය 426-02-03-008-2509 යටතේ:). කෙසේ වෙතත්, රජයේ මූල්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ 02/2022 අයවැය චක්‍රලේඛය මත පදනම්ව, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය විසින් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අත්හිටුවීමට උපදෙස් දුන් අතර ලැබුණු අරමුදල් දෙවන කාර්තුව අවසානයේ දරන ලද වියදම් මත පදනම් විය. මේ අනුව ලැබුණු මුළු අරමුදල රු. මිලියන 4.03 කි. අනුමත අයවැය ලෙස පහත වගුවේ සලකා බලන ලදී. තවද, 2030.06.30 දින සිට ව්‍යාපෘති 4ක් අත්හිටුවන ලද අතර අනෙකුත් ව්‍යාපෘති 2හි සමහර ක්‍රියාකාරකම් ආයතනික පුනරාවර්තන අයවැය යටතේ අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී (වියදම් ශීර්ෂය: 426-02-03-007-1509). සියලුම ව්‍යාපෘති පිළිබඳ විස්තර පහත සාරාංශගත කර ඇත.

	ව්‍යාපෘතියේ මාතෘකාව	ආරම්භක දිනය	අනුමත අයවැය (2022)	මූල්‍ය ප්‍රගතිය (2021.12.31 දිනට)	
				රු.මිලියන	%
1.1	පලතුරු සහ එළවළු සඳහා තාක්ෂණික වශයෙන් හොඳ කලාපීය බෙදාහැරීමේ ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීම	01.01.2022	0.57769	0.57769	100
1.2	ගෘහ මට්ටමේ සහල් සැකසුම් කර්මාන්තය දියුණු කිරීම	01.01.2022	0.026	0.026	100
1.3	ගොවීන්ගේ ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා සහල් බඩ ඉරිඟු සහ ධාන්‍ය වර්ග ගොවිපල තුළ ගබඩා කිරීමේ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම	01.01.2022	0.014	0.014	100
1.4	දේශීය අල, කොස්, බඩ ඉරිඟු, වට්ටක්කා සහ අනෙකුත් ආහාර භෝග යොදා ගනිමින් අගය එකතු කළ නිස්සාරණ නිෂ්පාදන සංවර්ධනය සඳහා මධ්‍ය පරිමාණ නිස්සාරණ ඒකක පිහිටුවීම	01.01.2021	3.942	3.942	100
	එකතුව		4.03	4.03	

පුනරාවර්තන අයවැය යටතේ තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වූ ව්‍යාපෘති පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

1. තාක්ෂණික වශයෙන් හොඳ කලාපීය බෙදාහැරීමේ ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීම

එළවලු සහ පලතුරුවල වැරදි බෙදාහැරීමේ දාමය ඉහළ මිල උච්ඡාවචනයකට සහ දිරාපත් වන ද්‍රව්‍යවල පසු අස්වනු පාඩු ඉහළ යාමට ප්‍රධාන හේතුවයි. එබැවින්, පලතුරු සහ එළවළු සඳහා තාක්ෂණික වශයෙන් හොඳ කලාපීය බෙදාහැරීමේ ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘතිය දියත් කරන ලදී. ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිලාභීන්ට පලතුරු සහ එළවළු හැසිරවීමේ ක්‍රියාකාරකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා තාක්ෂණයන් සහ අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම සඳහා ද එය ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මෙම ප්‍රතිලාභීන් තෝරාගනු ලැබුවේ ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ වීමට ඔවුන් දක්වන කැමැත්ත මත සහ තෝරාගත් ප්‍රදේශවල වත්මන් සැපයුම් දාමයේ සිටින පාර්ශ්වකරුවන්ගෙනි. පළතුරු සහ එළවළු සැපයුම් දාමයේ සියලුම ක්‍රියාකාරකම් සහ පාර්ශවකරුවන් ආවරණය වන පරිදි ව්‍යාපෘතියේ සියලු සාධක සලකා බැලීමත් සමඟ ව්‍යවසායකයින් ලබන අලාභය සහ ඉහළ ලාභය සහ උසස් තත්ත්වයේ නිෂ්පාදන වෙළඳපොලේ තිබීම ව්‍යාපෘතිය ඉතා සාර්ථක කර ගැනීමට හැකි වේ. අපේක්ෂිත පරිදි ව්‍යාපෘතිය ඉදිරියට ගෙන යාම සඳහා ගොවීන්, ප්‍රවාහනය කරන්නන් සහ සිල්ලර වෙළෙන්දන් යන ප්‍රදේශ සහ ප්‍රතිලාභීන් මුලින් හඳුනා ගන්නා ලදී. වාරියපොල ප්‍රදේශයේ නව ප්‍රාදේශීය සැපයුම් දාමයක් සාර්ථක ලෙස වැඩිදියුණු කරන ලද අතර තවත් සැපයුම් දාම කිහිපයක් පරීක්ෂා කරමින් පවතී. මෙය 2021 වසරේ සිට ආරම්භ වන වසර 3 ක ව්‍යාපෘතියකි. 2021 වසර සඳහා අයවැය ප්‍රතිපාදන රු. (මිලියන) 5.45 ක් වූ අතර මුළු වියදම රු. (මිලියන) 5.303ක් විය. 2022 වසර සඳහා අයවැය ප්‍රතිපාදන රු. (මිලියන) 0.20085ක් විය. එය වියදම් ශීර්ෂය අංක 2 යටතේ භාවිතා කර ඇත. වියදම් ශීර්ෂය අංකය 426-02-03-008-2509 යටතේ වියදම් මුදල රු. (මි.) 0.057769ක් විය. තවද පසුව වියදම් ශීර්ෂය අංකය 426-02-03-07-1509 ලෙස වෙනස් කරන ලදී. වියදම් මුදල රු. (මි.) 0.038009ක් විය.

2. දේශීය අල වර්ග, කොස්, බඩ ඉරිඟු, වට්ටක්කා සහ අනෙකුත් ආහාර භෝග යොදා ගනිමින් අගය එකතු කළ නිස්සාරණ නිෂ්පාදන සංවර්ධනය සඳහා මධ්‍ය පරිමාණ නිස්සාරණ ඒකක පිහිටුවීම

වර්තමානයේ නිස්සාරණය කරන ලද නිෂ්පාදන තරුණ පරම්පරාව අතර ඉතා ජනප්‍රියයි. එබැවින් ආහාර ගැනීමට සූදානම් ආකෘතිවලට වඩා පෝෂ්‍යදායී ආහාර ද්‍රව්‍ය හඳුන්වා දීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මේ අනුව, පවතින බව, ජනප්‍රියත්වය සහ පෝෂණය සැලකිල්ලට ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකාවේ හොඳින් වැවෙන අල, කොස්, බඩ ඉරිඟු, වට්ටක්කා සහ අනෙකුත් ආහාර භෝග යොදා ගනිමින් නිස්සාරණ ක්‍රියාවලිය හරහා අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන සංවර්ධනය කළ හැකිය.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය හි නිස්සාරණ යන්ත්‍රයක් ස්ථාපිත කරන ලදී. නිස්සාරණ ඒකකය ප්‍රධාන වශයෙන් පිටි මික්සර්, ද්විත්ව ඉස්කුරුප්පු නිස්සාරණ යන්ත්‍රය සහ රසකාරක යන්ත්‍රය, ගෑස් පිරවුම් ස්වයංක්‍රිය බෑන්ඩ් සීලර් සහ කණ්ඩායම්/දින සංකේත යන්ත්‍රයකින් සමන්විත වේ. බඩ ඉරිඟු, සහල්, මඤ්ඤොක්කා සහ වට්ටක්කා සහ තිරිඟු පිටි යොදා ගනිමින් සංයුක්ත පිටි මිශ්‍රණයෙන් නිස්සාරණය කරන ලද කෙටි ආහාර නිෂ්පාදනය කරන ලදී. සියලුම සංවර්ධිත වට්ටෝරු සඳහා බඩ ඉරිඟු පිටිවලින් 60% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය විය. සහල් පිටි වැඩිපුර එකතු කිරීම නිසා තද වයනය සහිත නිස්සාරණය කළ කෙටි ආහාරයක් ලැබුණි. 2022 වසර සඳහා අයවැය ප්‍රතිපාදන රු. (මිලියන) 4.1694 කි. එය වියදම් ශීර්ෂය අංක 2 යටතේ භාවිතා කර සිදු කරන ලදී. වියදම් ශීර්ෂය අංකය 426-02-03-008-2509 යටතේ වියදම් මුදල රු. මිලියන 3.942 ක් විය. වියදම් ශීර්ෂය අංකය 426-02-03-07-1509 (පුනරාවර්තන අයවැය) ලෙස වෙනස් කරන ලද අතර වියදම් මුදල රු. (මිලියන) 0.0542ක් විය. පුහුණු කොටස නව ව්‍යාපෘති යෝජනාවක් සමඟ 2023 වර්ෂයේදී පවත්වනු ලැබේ.

මිලදී ගත් Extruder සහ පළමු අත්හදා බැලීමෙන් ලබාගත් නිස්සාරණ නිෂ්පාදන

තාක්ෂණ හුවමාරු කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම්

ව්‍යාප්ති අංශය රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සමඟ සම්බන්ධතා ඇතිව දිවයින පුරා පිහිටි ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථාන හරහා සිය තාක්ෂණ ව්‍යාප්ති කටයුතු සිදු කරයි. ආයතනයේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් වලින් එකක් වන ක්ෂේත්‍ර මට්ටමේ ව්‍යාප්ති වැඩ හරහා තාක්ෂණ ව්‍යාප්තිය 2022 වර්ෂය තුළ අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී.

තාක්ෂණ හුවමාරු ක්‍රියාකාරකම් සඳහා තෝරාගත් ප්‍රධාන විවිධ අංශ

a) කෘෂිකාර්මික භෝගවල පසු අස්වනු හානි අවම කිරීම

b) ගබඩා කිරීමේ ක්‍රමය සඳහා තාක්ෂණයන් හඳුන්වා දීම

c) සහල්, ඇට වර්ග සහ අනෙකුත් ධාන්‍ය වර්ග සැකසීම

d) කුළුබඩු සැකසීම

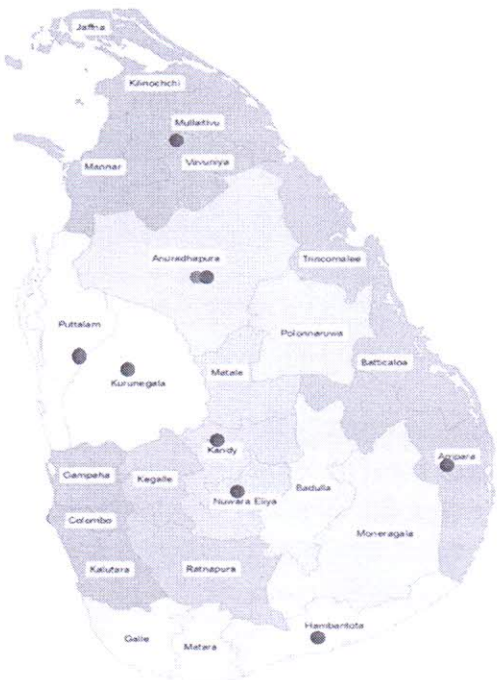
e) පළතුරු සහ එළවළු සඳහා අගය එකතු කිරීම

f) සහල් සහ ස්පන්දන පදනම් කරගත් නිෂ්පාදන සැකසීම

g) ශ්‍රී ලංකාවේ මානව පෝෂණය සහ ආහාර පුරුදු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවත්වීම

දීප ව්‍යාප්ත ව්‍යාප්ති ජාලය පහත සඳහන් ප්‍රධාන බෝග නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රදේශවල පිහිටි ක්ෂේත්‍ර මධ්‍යස්ථාන අටකින් සමන්විත වේ.

1. අනුරාධපුරය (අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව සහ ත්‍රිකුණාමලය ආවරණය වන පරිදි)
2. අඹන්පොල (කුරුණෑගල සහ පුත්තලම ආවරණය වන පරිදි)
3. මහනුවර (මහනුවර, මාතලේ සහ කෑගල්ල ආවරණය වන පරිදි)
4. නුවරඑළිය (නුවරඑළිය, වැලිමඩ සහ බදුල්ල ආවරණය වන පරිදි)
5. අම්පාර (අම්පාර, මොනරාගල, මඩකලපුවේ කොටසක් සහ මහවැලි සී කලාපය ආවරණය වන පරිදි)
6. හම්බන්තොට (හම්බන්තොට, මාතර, ගාල්ල සහ ඇඹිලිපිටිය ආවරණය වන පරිදි)
7. කිලිනොච්චිය (කිලිනොච්චිය, වවුනියාව, මුලතිව්, යාපනය සහ මන්නාරම ආවරණය වන පරිදි)
8. කොළඹ (කොළඹ, ගම්පහ සහ කළුතර ආවරණය වන පරිදි)

දැනට දීප ව්‍යාප්ත තාක්ෂණ හුවමාරුව
ක්‍රියාකාරකම් ව්‍යාප්ත මධ්‍යස්ථාන 8කින් ආවරණය කෙරේ

පුහුණුව

අවසානයේ පසු අස්වනු පාඩු අවම කිරීම සඳහා කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩවල සැපයුම් සහ වටිනාකම් දාම වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. මෙම වැඩසටහන් පහත සඳහන් උපාය මාර්ග දෙකක් යටතේ පවත්වන ලදී.

- නේවාසික පුහුණු වැඩසටහන්
- නේවාසික නොවන පුහුණු වැඩසටහන්

ආයතනයේ ක්‍රියාත්මක වන වැඩසටහන් නේවාසික පුහුණු වැඩසටහන් ලෙසත් ක්ෂේත්‍රයේ පවත්වනු ලබන වැඩසටහන් නේවාසික නොවන පුහුණු වැඩසටහන් ලෙසත් හඳුන්වනු ලැබේ. මෙම සියලුම වැඩසටහන් අදාල පාර්ශවකරුවන්ගේ අවශ්‍යතා මත පදනම් වන අතර ප්‍රතිලාභීන්ගේ පුහුණු අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා සංවිධානය කර ඇත.

නේවාසික පුහුණු වැඩසටහන්: අනුරාධපුර පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේදී මෙම වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. මෙම පුහුණු වැඩසටහන්වල ප්‍රතිලාභීන් ප්‍රධාන වශයෙන් ගොවීන්/ගොවි කාන්තාවන්, එකතුකරන්නන්, ප්‍රවාහනය කරන්නන්, තොග විකුණුම්කරුවන්, සිල්ලර වෙළෙන්දන්/වෙළෙන්දන් සහ සැකසුම්කරුවන් විය. තවද මෙම පුහුණු වැඩසටහන් රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල නිලධාරීන්, විශ්වවිද්‍යාල, කාර්මික විද්‍යාල සහ පාසල්වල සිසුන් සඳහා පුහුණුකරු අංශයේ පුහුණුව යටතේ ද පවත්වන ලදී. පසු අස්වනු තාක්ෂණය, ව්‍යවසායකයින් සංවර්ධනය, පාඩු අවම කිරීම, ක්‍රියාවලිය සහ නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මක භාවය වැඩි දියුණු කිරීම යනාදිය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම මෙම වැඩසටහන් මගින් ඉලක්ක කර ඇත.

නේවාසික නොවන/ ක්ෂේත්‍ර පුහුණු වැඩසටහන්: මෙම වැඩසටහන් ක්ෂේත්‍රය තුළම පවත්වන ලදී. මේවා මෙහෙයවනු ලබන්නේ අනුරාධපුරයේ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය සහ NIPHM හි ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථාන මගිනි.

2022 වර්ෂය තුළ කෙටිකාලීන නේවාසික පුහුණු වැඩසටහන් 19ක් සහ ක්ෂේත්‍ර පුහුණු වැඩසටහන් 157ක් පවත්වන ලදී. මෙම පුහුණු වැඩසටහන් වලින් 3673 දෙනෙකුට පසු අස්වනු තාක්ෂණයේ විවිධ විෂයයන් පිළිබඳ පුහුණුව ලබා දෙන ලදී. COVID-වසංගත සෞඛ්‍ය රෙගුලාසිවලට අනුකූලව සමහර නේවාසික වැඩසටහන් අවලංගු කිරීමට සිදු විය.

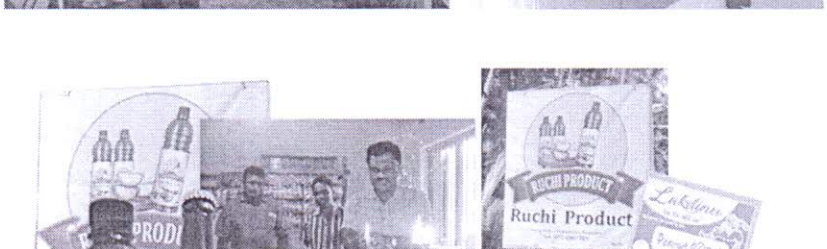
ගොවීන්, ගොවි කාන්තාවන්, එකතුකරන්නන්, ප්‍රවාහනය කරන්නන්, තොග විකුණුම්කරුවන්, සිල්ලර වෙළෙන්දන් /වෙළෙන්දන් සහ සැකසුම්කරුවන් වැනි කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනවල සැපයුම් සහ වටිනාකම් දාමයේ පාර්ශවකරුවන් සඳහා පසු අස්වනු තාක්ෂණය, ව්‍යවසායක සංවර්ධනය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම අරමුණු කරගනිමින් මෙම පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. පාඩුව අඩු කිරීම, ක්‍රියාවලිය සහ නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම ආදිය මෙහි දී අන්තර් ගතව තිබිණි.

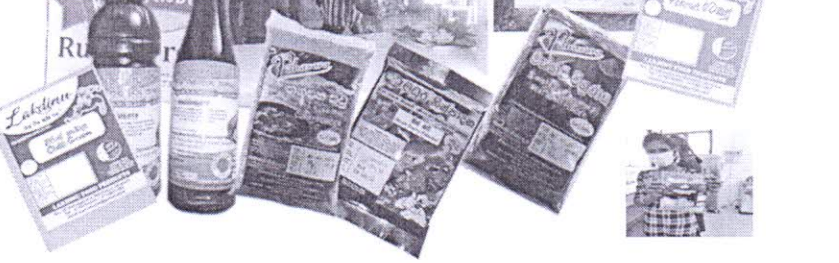
මෙම පාර්ශවකරුවන්ගෙන් බොහෝ දෙනෙක් මෙම පුහුණු වැඩසටහන් වල ලබා දී ඇති තාක්ෂණයන් භාවිතා කරති. ලබා ගත් එම තාක්ෂණික දැනුම තුළින් දැනුම වැඩිදියුණු කිරීමට, නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට, ආදායම් උත්පාදනය කිරීමට, ග්‍රාමීය සවිබල ගැන්වීමට සහ තවත් බොහෝ ප්‍රතිලාභ අත්කර ගැනීමට හැකි විය. ආහාර සුරක්ෂිතතාවයට සමගාමීව ජාතික සංවර්ධනයේ ප්‍රධාන සීමාකාරී සාධකයක් වන කෘෂිකාර්මික අංශයේ දේශීය නිෂ්පාදනවල අලාභය අවම කිරීම සහ ගුණාත්මක භාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මෙය සෘජුවම දායක වේ.

තවද මෙම පාර්ශ්වකරුවන් පුහුණු කිරීම කාර්මික සංවර්ධනයට, ආර්ථික සංවර්ධනයට සහ සමාජ සංවර්ධනයට සහ වැඩිදියුණු කළ ජීවන තත්ත්වයන්ට දායක වී ඇත. මේ අනුව කෘෂිකාර්මික කර්මාන්ත සඳහා නව ව්‍යවසායකයින් 52 දෙනෙකු හඳුන්වා දෙන ලදී.

ක්ෂේත්‍රයේ තාක්ෂණය භාවිතා කිරීම

උපදේශන සේවා

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය (NIPHM) පශ්චාත් අස්වනු කර්මාන්තයට සෘජුව හෝ වක්‍රව සම්බන්ධ වන රාජ්‍ය, පෞද්ගලික සහ සමුපකාර අංශයේ ආයතන සඳහා උපදේශන සහ වෙනත් සේවා සපයයි. මෙමගින් නව සැකසුම් කම්හල් ස්ථාපිත කිරීම, පවතින මෝල් සහ පිරියෙත නවීකරණය කිරීම සහ සහල් මෝල්කරුවන් සහ අනෙකුත් ආහාර සැකසුම්කරුවන් සිය එදිනෙදා කටයුතු වලදී මුහුණ දෙන තාක්ෂණික ගැටළු විසඳීම සඳහා සේවාවන් ලබා දේ. 2022 වර්ෂයේදී, ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම පරිදි විවිධ කෘෂි ආහාර සැකසුම් කර්මාන්ත සඳහා තාක්ෂණික වාර්තා, ශක්‍යතා වාර්තා සහ විශේෂ වාර්තා සකස් කිරීමට NIPHM උපකාර විය. විශේෂයෙන් කාර්මික නිෂ්පාදන සහ ක්‍රියාවලි රේඛා යන දෙඅංශයේම තත්ත්ව පාලන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා විද්‍යාගාර සහ ඉංජිනේරු සේවා සැපයීමෙන් ආයතනය පාර්ශවකරුවන්ට සහාය විය. රසායනාගාර සේවාවන් රසායනික, භෞතික සහ ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යාත්මක සේවාවන්ගෙන් සමන්විත වූ අතර ඉංජිනේරු සේවාවන්ට යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ පරීක්ෂා කිරීම සහ ඇගයීම් සහ ක්‍රියාකරු පුහුණුව ඇතුළත් විය. 2022 වර්ෂයේදී දිවයින පුරා පශ්චාත් අස්වනු කර්මාන්තය සඳහා උපදේශන 20ක් ලබාදීමට ආයතනයට හැකි විය.

උපදේශන ආයතනවල සාරාංශගත විස්තර පහත දැක්වේ.

අංකය	පාරිභෝගිකයින්ගේ නම	සේවා
01	සතොස	හිඟුරක්ගොඩ සහල් මෝල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම - සතොස
02	ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය	පසු අස්වනු තාක්ෂණ භාවිතය පිළිබඳ උපදේශනය ලබාදීම
03	මුදල් අමාත්‍යාංශය	යන්ත්‍රෝපකරණ පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසු වාර්තාවක් ලබාදීම
04	සතොස	පන්නෙගමුව සහල් සැකසුම් මධ්‍යස්ථානයේ නිරීක්ෂණ පිළිබඳ වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම
05	පුත්තලම සහල් සැකසුම්කරුවන්ගේ සමුපකාර සමිතිය, ආණමඩුව	සැකසුම් මධ්‍යස්ථානයේ ධාරිතාව පුළුල් කිරීම පිළිබඳ වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම
06	SAP ව්‍යාපෘතිය	තාක්ෂණික වාර්තාවක් ලබා දීම
07	ජේ.එස්.ඒ.ඩී.පී.සේනාරත්න	වී සඳහා කුඩා පරිමාණ වියළුම් යන්ත්‍රය පිළිබඳ වාර්තාවක් ලබාදීම
08	ආර්.ඩී.වී.ජේ.රාජපක්ෂ	පළතුරු සහ එළවළු විජලනය පිළිබඳ වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම
09	සතොස	පන්නගමුව සහල් සැකසුම් මධ්‍යස්ථානයට තාක්ෂණික වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම
10	දිගාසී ඊස්ට් (පුද්ගලික) සමාගම	පළතුරු සහ එළවළු විජලනය පිළිබඳ තාක්ෂණික වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම
11	ඩබ්ලිව්.ජී.එස්.ටී.වල්පොල	පළතුරු සහ එළවළු විජලනය පිළිබඳ තාක්ෂණික වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම
12	සතොස	තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවට සහභාගී වීම
13	සමුපකාර සමිතිය, කොබෙයිගනේ	සහල් සැකසුම් ඒකකය නිරීක්ෂණය කිරීම
14	ශ්‍රී ලංකා කජු සංස්ථාව	යන්ත්‍රෝපකරණ පරීක්ෂා කර වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම
15	සමුපකාර සමිතිය, පේමඩුව, විලව්විය	සහල් ඇඹරීම පිළිබඳ වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම

16	කොබෙයිගනේ සමුපකාර සමිතිය	සහල් ඇඹරීම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවක් සහ වාර්තාවක් ලබාදීම
17	ශ්‍රී ලංකා ආහාර ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලය	කලංකුට්ටිය සහල් සැකසුම් මධ්‍යස්ථානයේ නවීකරණය පිළිබඳ වාර්තාවක් ලබාදීම
18	කෘෂිකර්ම නවීකරණ ව්‍යාපෘති	උසස් තත්ත්වයේ රටකජු තෙල් නිෂ්පාදනය සඳහා තාක්ෂණික පිරිවිතර සැපයීම
19	ශ්‍රී ලංකා කජු සංස්ථාව	පුත්තලමේදී කජු සැකසීමේ යන්ත්‍රෝපකරණ පරීක්ෂා කිරීම
20	විලච්චිය පේමඩුව සමුපකාර සමිතිය	තාක්ෂණික පිරිවිතර වාර්තාවක් ලබාදීම

රසායනාගාර සේවා

පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන දෙකෙන්ම ලබාගත් සාම්පල ඒවායේ භෞතික, රසායනික හා ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යාත්මක තත්ත්ව සඳහා විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් රට තුළ කෘෂි/ආහාර නිෂ්පාදනවල තත්ත්ව පාලනය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ආයතනය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. NIPHM හොඳින් සංවර්ධිත රසායනාගාර පහසුකම් වලින් සමන්විත වේ. විශේෂයෙන් රසායනික රසායනාගාරය පරමාණු අවශෝෂණ වර්ණාවලීක්ෂ ඡායා රූපමාන, වායු වර්ණලේඛන සහ ඉහළ ක්‍රියාකාරී ද්‍රව වර්ණදේහ, වායු වර්ණලේඛන ස්කන්ධ වර්ණාවලීක්ෂ යනාදියෙන් සමන්විත වන අතර අලුතින් ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලද ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යාගාරය ජෛව ආරක්ෂණ කැබිනට්ටුව, ස්වයංක්‍රීය ක්ලේව්, ඉන්කියුබේටර්, ක්‍රියාවලි අන්වීක්ෂ ක්‍රියාවලි අවන්, ආලෝක ක්‍රියාවලි අවන්, ආලෝකකරණ ක්‍රියාවලි අවන් ආදියෙන් සමන්විත වේ.

මෙම පහසුකම් භාවිතා කරමින්, NIPHM විසින් රසායනාගාර පහසුකම් බාහිරින් ලබා දීම සහ එහි සමහර රසායනාගාර විශ්ලේෂණයන් සඳහා ප්‍රතිනතය ලබා ගැනීම ආරම්භ කර ඇත. ධාන්‍ය ගබඩා ධූමායනය කිරීම රසායනාගාර සේවා හරහා පාර්ශ්වකරුවන්ට ලබා දෙන තවත් ප්‍රවර්ධන පහසුකමකි. 2022 වර්ෂය තුළ ඔවුන්ගේ ආහාර සාම්පල විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් පසු පාර්ශවකරුවන් වෙත රසායනාගාර වාර්තා 400 ක් ලබා දෙන ලදි.

ධාරිතාව ගොඩනැඟීම සහ ඵලදායිතා සංවර්ධනය

ආයතනය තම සේවකයින්ගේ දැනුම වැඩි දියුණු කිරීමට දැඩි උනන්දුවක් දක්වයි. ආයතනයේ පහත සඳහන් නිලධාරීන් 2022 වර්ෂය තුළ පසු අස්වනු තාක්ෂණයට අදාළ ක්ෂේත්‍රවල පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයනය සහ පුහුණුව ලබා ඇත.

පශ්චාත් උපාධි වැඩසටහන්

අඛණ්ඩ පැවැති වැඩසටහන්

ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී. වාසල මහතා
පශ්චාත් අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබඳ ආචාර්ය උපාධිය
කෘෂිකර්ම පශ්චාත් උපාධි ආයතනය (PGIA)
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ඉංජිනේරු බී.ඩී.එම්.පී. බණ්ඩාර මහතා
ජීව පද්ධති ඉංජිනේරු විද්‍යාව පිළිබඳ ආචාර්ය උපාධිය
කෘෂිකර්ම පශ්චාත් උපාධි ආයතනය (PGIA)
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සී.කේ.මාරසිංහ මහත්මිය
ඉංජිනේරු විද්‍යාව පිළිබඳ ආචාර්ය උපාධිය
ඉංජිනේරු පර්යේෂණ සහ පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථානය
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉංජිනේරු පීඨය

එස්.එස්.කේ.වීරසිංහ මෙනවිය
උද්‍යාන විද්‍යාව පිළිබඳ M.Sc
කෘෂිකර්ම පශ්චාත් උපාධි ආයතනය (PGIA)
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ඩබ්ලිව්.බී.ඩබ්ලිව්.එම්.ආර්.සී.පී. අලුවිහාරේ මහත්මිය
උද්‍යාන විද්‍යාව පිළිබඳ M.Sc.
කෘෂිකර්ම පශ්චාත් උපාධි ආයතනය (PGIA)
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ජී.ඊ.ඩී.එ්.එම්. ජයරත්න මහත්මිය
ආහාර විද්‍යාව පිළිබඳ ආචාර්ය උපාධිය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

කේ.ඩී.බී.වී විජයසිංහ මෙනවිය
බෝග විද්‍යාව පිළිබඳ M.Sc.
කෘෂිකර්ම පශ්චාත් උපාධි ආයතනය (PGIA)
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

එම්.එච්.එස්.එම්. හෙට්ටිආරච්චි මෙනවිය
උද්‍යාන විද්‍යාව පිළිබඳ M.Sc.
කෘෂිකර්ම පශ්චාත් උපාධි ආයතනය (PGIA)
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

කෙටි කාලීන පුහුණුව / රැස්වීම් / සම්මන්ත්‍රණ

COVID වසංගත තත්ත්වය යටතේ විදේශීය පුහුණුවීම්වලට සහභාගී වීමට නොහැකි වූ බැවින් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කාර්ය මණ්ඩලය අතථ්‍ය වේදිකාවක් මත පවත්වනු ලබන පුහුණු වැඩසටහන්/වැඩමුළු සඳහා සහභාගි වූහ. විස්තර පහත ලැයිස්තුගත කර ඇත.

	වැඩසටහනේ නම	සහභාගිවූවන් සංඛ්‍යාව	වැඩසටහන් වල කාලසීමාව
1	පරීක්ෂණ රසායනාගාර සඳහා සහතික කළ විමර්ශන ද්‍රව්‍ය පුහුණුව	01	පැය 3 යි
2	නිවර්තන කලාපයේ එක් රටකට එක ප්‍රමුඛතා නිෂ්පාදනයක් (OCOP) මත FAO ගෝලීය ක්‍රියාමාර්ගය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා විශේෂ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනවල තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ මාර්ගගත පුහුණු සැසිය	03	දින 2 යි
3	සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රට සඳහා නවෝත්පාදන සහ වියලීමේ තාක්ෂණය සමඟ ආරක්ෂිත පලතුරු සහ එළවළු වෙළඳ භාණ්ඩවල තිරසාර නිෂ්පාදන දාමය	01	දින 14 යි
4	කෘෂිකාර්මික භෝග වල වටිනාකම් දාමයේ පසු අස්වනු හානි වැළැක්වීම පිළිබඳ මාර්ගගත පුහුණුව	01	දින 5 යි
5	කෘෂිකාර්මික සහ ආහාර සැපයුම් දාම කළමනාකරණය සඳහා අන්තර්ජාලය පිළිබඳ ඩිජිටල් බහු ප්‍රාන්ත වැඩමුළුව	01	දින 3 යි
6	ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල සහ පර්යේෂණ ආයතන සඳහා බුද්ධිමය දේපළ (IP) ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධනය සඳහා සහාය වීම	01	දින 07 යි

සම්මාන සහ පිළිගැනීම්

ඉංජිනේරු එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක

- ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීඨයේ පීඨ මණ්ඩල සාමාජික
- ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම ශාස්ත්‍රපති උපාධි පාඨමාලාවේ අධ්‍යයන මණ්ඩලයේ සාමාජික

ආචාර්ය නිලන්ති විජේවර්ධන

- ශ්‍රී ලංකා විද්‍යා දියුණුව සඳහා වූ සංගමයේ (SLAAS) මෙහෙයුම් කමිටු සාමාජික, ශ්‍රී ලංකාව
- පැපොල් සඳහා ප්‍රමිති සැකසීමේ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනයේ ක්‍රියාකාරී කමිටු සාමාජික
- සභාපති, SLAAS හි පරිසර කමිටුව
- ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසර අමාත්‍යාංශයේ දේශගුණික විපර්යාස ලේකම් කාර්යාලයේ ජාතික වශයෙන් තීරණය කළ දායකත්වය (NDCs) සමාලෝචනය සහ යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා කෘෂිකර්ම සහ පශු සම්පත් අංශය පිළිබඳ උපදේශනය

ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී.වාසල මහතා

- සාමාජික, කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සඳහා ශ්‍රී ලංකා කවුන්සිලය විසින් සම්බන්ධීකරණය කරන ලද පසු අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබඳ ජාතික කමිටුව
- සාමාජික, වී සහ සහල් ගබඩා කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය

ආචාර්ය ආර්.එම්.ආර්.එන්.කේ. රත්නායක

- ලේකම්, මයිකොලොජි සහ ශාක ව්‍යාධි විද්‍යාව පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා සංගමය

ප්‍රකාශන

- බී.ඒ.එම්.එස්. කුමාර සහ ජී.ඩී.එන්. මැණිකේ (2022) Phomopsis sp පාලනය කිරීම සඳහා In-vitro කොන්දේසි යටතේ කුරුඳු පොතු තෙල්වල ඵලදායීතාවය. Guava (Psidium guajava) වලින් හුදකලා වේ. වියළි කලාපීය කෘෂිකර්මය පිළිබඳ 8 වැනි ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයේ ක්‍රියාදාමයන් - පි.74. ලබා ගත හැකිය: URL: https://www.juice.jfn.ac.lk/icda/ ISSN: 2465-6143.

- බී.ඒ.එම්.එස්. කුමාර සහ ජී.ඩී.එන්. මැණිකේ (2022c). Lasiodiplodia sp මගින් ඇතිවන අලිගැට පේර කඳ කෙළවර කුණුවීම පාලනය කිරීම සඳහා ඵලදායී ප්‍රති-දිලීර නාශකයක් ලෙස කුරුඳු පොතු තෙල් පිළිබඳ අභ්‍යන්තර ඇගයීම. මයිකොලොජි සහ ශාක ව්‍යාධි විද්‍යාව සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා සංගමයේ දෙවන ජාතික සම්මන්ත්‍රණයේ ක්‍රියාදාමයන්. මයිකොලොජි සහ ශාක ව්‍යාධි විද්‍යාව පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා සංගමයේ දෙවන ජාතික සම්මන්ත්‍රණය. Mycology සහ ශාක ව්‍යාධි විද්‍යාව සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා සංගමය, p.16. ISBN 978-624-5159-01-7.

- එම්.එ්. මධුෂානි, ටී.සී.සී. ප්‍රියදර්ශනී, කේ.ඩබ්.එ්. මධුෂාන්, ජී. ඩී. එන්. මැණිකේ, පී.එ්. වීරසිංහ, යූ. ජී. එ්. අයි. සිරිසේන, එච්. ආර්.ජී. තාරක සහ ඩී. එම්. ඩී. දිසානායක (2022). *Colletotricum musae* මගින් ඇති කරන ලද කෙසෙල් ඇන්ත්‍රැක්නෝස් කළමනාකරණය සඳහා ට්‍රයිකොඩර්මා වයිරස් සහ සංයුතිය. 34 වන PGIA වාර්ෂික සම්මේලනය. මුද්‍රණය වෙමින් පවතී.

- ඩබ්ලිව්.එම්.එස්.එස්.කේ. වීරසිංහ, ජී.ඩී.එන්., මැණිකේ, ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී. වාසල, සහ ආර්.එම්.ආර්.එන්.කේ. රත්නායක, (2022) තෝරාගත් උඩරට එළවළු වල ක්ෂුද්‍රජීවී වර්ධනය පාලනය කිරීමේදී ඕසෝන් ප්‍රතිකාරයේ කාර්යක්ෂමතාව. මයිකොලොජි සහ ශාක ව්‍යාධි විද්‍යාව සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා සංගමයේ දෙවන ජාතික සම්මන්ත්‍රණයේ කටයුතු. මයිකොලොජි සහ ශාක ව්‍යාධි විද්‍යාව පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා සංගමයේ දෙවන ජාතික සම්මන්ත්‍රණය. පි.14. ISBN 978-624-5159-01-7.
- ඩබ්ලිව්.එම්. ඩී.එම්.වික්‍රමසිංහ, ටී.සී.සී. ප්‍රියදර්ශනී, ඩබ්ලිව්.සී.පී.එගොඩවත්ත, ඩී.අයි.ඩී.එස්. බෙනරගම සහ ජී.ඩී.එන්. මැණිකේ (2022). ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ සෘතුමය කාලගුණික වෙනස්කම් හේතුවෙන් සහල් දුඹුරු පැහැ පත්‍ර ලප රෝග (*Bipolaris oryzae*) සිදුවීම්වල ගතිකත්වය. 34 වන PGIA වාර්ෂික සම්මේලනය. මුද්‍රණය වෙමින් පවතී.

<u>2022 පේටන්ට් අයදුම්පත</u>

නම: ජී.ඊ.ඩී.ඒ.එම්. ජයරත්න

මාතෘකාව: සාදික්කා (Myristica sp.) සහ කුරුඳු (Cinnamon zeylanicum) තෙල් නිස්සාරණයන් ඇතුළත් කිරීමෙන් ආහාර කල් තබා ගැනීම සඳහා ආහාර ආකලන සකස් කිරීම

අයදුම් කළේ: 2020.07.31 (තවමත් සැකසෙමින් පවතී)

සමාජ, සුභසාධන සහ ආගමික ක්‍රියාකාරකම්

COVID-19 රෙගුලාසි අනුව කටයුතු කිරීමට සිදු වූ සහ අනෙකුත් මූල්‍ය සීමාවන් හේතුවෙන්, ආයතනයට සමාජ, සුබසාධන සහ ආගමික කටයුතු සිදු කිරීමට නොහැකි විය.

මානව සම්පත්

ආයතනයේ මුළු ස්ථිර කාර්ය මණ්ඩලය 155 ක් විය. 2021 දෙසැම්බර් මාසය අවසන් වන විට පුරවන ලද සේවක සංඛ්‍යාව 118 කි. මෙම එකතුව තාක්ෂණික අංශවල 52% ක් සහ සහායක අංශවල 48% කින් සමන්විත විය.

2022 දෙසැම්බර් **31** දිනට

තනතුර	මුළු සේවක තනතුරු	පුරවන ලද සේවක තනතුරු
උසස් කළමනාකරණ තනතුරු		
අධ්‍යක්ෂ	01	-
අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පරිපාලන සහ මුදල්)	01	01
අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ සහ තාක්ෂණ හුවමාරු)	01	01
උප එකතුව	**03**	**02**
පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කාර්ය මණ්ඩලය		
මූලික / ප්‍රධාන යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු	01	-
ප්‍රධාන පර්යේෂණ නිලධාරී	02	02
ප්‍රධාන ව්‍යාප්ති නිලධාරී	01	-
ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී	03	01
ජ්‍යෙෂ්ඨ යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු	02	01
ජ්‍යෙෂ්ඨ ව්‍යාප්ති නිලධාරී	01	-
පර්යේෂණ නිලධාරී	14	11
යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු	06	02
ව්‍යාප්ති නිලධාරී	05	05
ආර්ථික විද්‍යාඥ	01	-
උප එකතුව	**36**	**22**

සහය කාර්ය මණ්ඩලය

කාර්ය මණ්ඩලය	මුළු සේවක තනතුරු	පුරවන ලද සේවක තනතුරු
අභ්‍යන්තර විගණක / ජ්‍යෙෂ්ඨ අභ්‍යන්තර විගණක	01	01
ගණකාධිකාරී / ජ්‍යෙෂ්ඨ ගණකාධිකාරී	01	01
තාක්ෂණ නිලධාරි (විද්‍යාගාර)	01	01
පරිපාලන නිලධාරි	02	02
පුස්තකාලයාධිපති / ප්‍රකාශන නිලධාරි	01	01
දිගු සහායක	10	09
කෙටුම්පත්කරු	01	01
තාක්ෂණික සහායක	03	02
තාක්ෂණික සහායක (සිවිල්)	01	01
කළමනාකරණ සහායක (මුදල් අයකැමි)	01	01
කළමනාකරණ සහායක	27	24
රසායනාගාර සහායක	04	02
උපකරණ ක්‍රියාකරු	02	02
රියදුරු	13	12
විදුලි කාර්මික	01	-
වෙල්ඩර් / ෆෝමන්	01	-
යාන්ත්‍රික / කාර්මික	02	02
මෝල් / යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරු	03	02
බොයිලර් ක්‍රියාකරු	02	-
සූපවේදි	01	01
කාර්යාල සහායක	18	18
බොයිලේරු සහකාර	01	-
කම්කරු (සනීපාරක්ෂක)	03	03
කම්කරු (ආපන ශාලාව)	02	02
ආරක්ෂක නිලධාරි	06	06
නඩත්තු සහායක	08	08
උප එකතුව	**116**	**102**
මුළු සේවක තනතුරු	**155**	**126**

පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කාර්ය මණ්ඩලයේ විශේෂඥ ක්ෂේත්‍ර

පසු අස්වනු තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රය තුළ, සහල් සැකසීම, ධාන්‍ය ගබඩා කිරීම සහ පලතුරු සහ එළවළු, කුළුබඩු පිළිබඳ සැලකිය යුතු විශේෂඥ දැනුමක් ආයතනය සතුව ඇත. පර්යේෂණ සහ තාක්ෂණ කාර්ය මණ්ඩලය සමන්විත වන්නේ ඉංජිනේරුවන්, කෘෂිකාර්මිකයින්, රසායනඥයින්, ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යාඥයින්, ආහාර විද්‍යාඥයින් යනාදී අයගෙනි. මෙය විවිධ ක්ෂේත්‍රවල ගැටළු විශ්ලේෂණය කිරීමට උපකාරී වේ.

පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කාර්ය මණ්ඩලය බෙදා හැරීම

අංකය	ක්ෂේත්‍ර	පිරිමි	ගැහැණු	එකතුව
01	කෘෂිකර්ම	07	11	18
02	ඉංජිනේරු	03	03	06
03	විද්‍යාව	01	01	02
04	ආහාර විද්‍යාව	-	01	01
05	**එකතුව**	**11**	**16**	**27**

විධායක කාර්ය මණ්ඩලය

2022 දෙසැම්බර් **31** දිනට

අධ්‍යක්ෂ/ප්‍රධාන විධායක නිලධාරි (වැඩ බලන)
ඉංජිනේරු එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක
BSc. ඉංජිනේරු, MEng. CEng.MIE (SL)

අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ සහ තාක්ෂණ හුවමාරු)
ඉංජිනේරු එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක
BSc. ඉංජිනේරු, MEng. CEng.MIE (SL)

අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පරිපාලන සහ මූල්‍ය)
ආර්.කේ.ඒ.පී. රාමනායක මහතා
BSc. Mgt. බලයලත් ICA, MIPFDA

පර්යේෂණ අංශය

HOD | ප්‍රධාන පර්යේෂණ නිලධාරි
ආචාර්ය නිලන්ති විජේවර්ධන මහත්මිය
BSc. කෘෂිකාර්මික, MSc. කෘෂිකාර්මික, MPhil, PhD

පර්යේෂණ නිලධාරීන්

වයි.එම්.පී. සමරසිංහ මහත්මිය
B.Sc. කෘෂිකාර්මික. හූ තොරතුරු විද්‍යාව පිළිබඳ MSc

බී.ඒ.එම්.එස්.කුමාර මහතා
B.Sc. කෘෂිකාර්මික. M.Sc.(සංවිධාන කළමනාකරණය) M.Sc.(උද්‍යාන විද්‍යාව)

ටී.එම්.ඒ.එන්.වීරසිංහ මෙනවිය
B.Sc. අපනයන කෘෂිකර්ම (විශේෂ), M.Sc. ආහාර විද්‍යාව සහ තාක්ෂණය

ජී.ඊ.ඩී.ඒ.එම්. ජයරත්න මෙනවිය
B.Sc. ආහාර විද්‍යාව සහ තාක්ෂණය. (විශේෂ), ආහාර විද්‍යාව සහ පෝෂණය පිළිබඳ M.Sc.

ඩබ්ලිව්.එම්.එස්.එස්.කේ.වීරසිංහ මෙනවිය
B.Sc. කෘෂිකාර්මික. M.Sc. ආයතනික කළමනාකරණය, M.Sc.(උද්‍යාන විද්‍යාව)

ඩබ්ලිව්.බී.ඩබ්ලිව්.එම්.ආර්.සී.පී.අලුවිහාරේ මහත්මිය
B.Sc. කෘෂිකාර්මික. උද්‍යාන විද්‍යාව පිළිබඳ MSc (හදාහරිමින් සිටී)

කේ.ඩී.ටී. හෙට්ටිගේ මහතා
B.Sc. කෘෂිකර්ම., ආහාර සහ පෝෂණය පිළිබඳ M.Sc.

ජී.ඩී.එන්.මැණිකේ මහත්මිය
B.Sc. කෘෂිකාර්මික. M.Phil. අණුක සහ ව්‍යවහාරික ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යාව (ශාක ආරක්ෂණය)

ඉංජිනේරු අංශය

HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු (වැඩ බලන
ඉංජිනේරු බී.ඩී.එම්.පී. බණ්ඩාර මහතා
BSc. ඉංජිනේරු, MEng. CEng. MIE (SL)

ප්‍රධාන යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු
ඩී.පී.සේනානායක මහත්මිය
BSc. ඉංජිනේරු, MPhil. CEng. MIE (SL)

යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරුවරු
සී.කේ.මාරසිංහ මහත්මිය
B.Sc. ඉංජිනේරු, M.Phil.(ඉංජිනේරු), AMIE (SL),

වී.ජී.කේ.මදුරංග මහතා
B.Sc. ඉංජිනේරු

ව්‍යාප්ති අංශය

HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරි
ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී.වාසල මහතා
BSc. කෘෂිකාර්මික, MSc. කෘෂිකාර්මික, MPhil.

ව්‍යාප්ති නිලධාරී
ලලිත් වසන්ත මහතා
B.Sc. කෘෂිකාර්මික, MSc කෘෂිකාර්මික

එම්.එම්. හේරත් මහතා
B.Sc කෘෂිකාර්මික, උපදේශනය පිළිබඳ ඩිප්ලෝමාව
Ph.D.(හදාහරිමින් සිටී)

එන්. සෝමකාන්තන් මහතා
B.Sc කෘෂිකාර්මික, MSc කෘෂිකාර්මික

ලක්මිණි සෙනවිරත්න මහත්මිය
B.Sc කෘෂිකාර්මික

ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශය

HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරි
ඩබ්ලිව්.එම්.සී.බී.වාසල මහතා
BSc. කෘෂිකාර්මික, MSc. කෘෂිකාර්මික, MPhil. Ph.D. (හදාහරිමින් සිටී)

රසායනාගාර සේවා අංශය

HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරි (වැඩ බලන)
වමින්ද ගුණවර්ධන මහතා
BSc (රසායන විද්‍යාව) විශේෂ

තාක්ෂණ නිලධාරි
චම්පික කුමාර මහතා
NCT (විදුලි)

සැලසුම් සහ අධීක්ෂණ අංශය

HOD | ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරි
ආචාර්ය රුවන්කා රත්නායක මහත්මිය
BSc.Sp. (උද්භිද විද්‍යාව), MSc., Ph.D

ආර්ථික විද්‍යාඥ
කේ.ඒ.ටී.එස්. කුමාරි මහත්මිය
BSc. කෘෂිකාර්මික, MSc (හදාහරිමින් සිටී)

පාලන අංශය

HOD | අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පාලන සහ මූල්‍ය)
ආර්.කේ.ඒ.පී. රාමනායක
BSc. BSc. Mgt. බලයලත්, ICA, MIPFDA

පරිපාලන නිලධාරි
ජනක සුබසිංහ මහතා
BSc.

පරිපාලන නිලධාරි
ඩී.එන්. මුණසිංහ මහත්මිය

මුදල් අංශය

HOD | ගණකාධිකාරී
අයි.එම්.එන්.පී. ඉලංගසිංහ මහතා
B.Com (Sp.), APFA, ACPM, MBA (හදාහරිමින් සිටී)

අධ්‍යයයන අංශය

ජ්‍යෙෂ්ඨ යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු (වැඩබලන)
ආචාර්ය ඩී.එම්.එස්.පී.බණ්ඩාර මහත්මිය
BSc. ඉංජිනේරු, MPhil. CEng.MIE (SL) Ph.D.

අභ්‍යන්තර විගණන අංශය

HOD | අභ්‍යන්තර විගණක
ආර්.එම්.ඩී. රත්නායක මහතා
BSc (ගිණුම්කරණය)

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය
2022 දෙසැම්බර් 31 වැනි දින අවසන් වූ වසර සඳහා මූල්‍ය කාර්ය සාධනය පිළිබඳ ප්‍රකාශය

	සටහන්	2022 රු.	2021 රු.
ආදායම			
මහා භාණ්ඩාගාර අරමුදල - පුනරාවර්තන වියදම	6	129,133,778.95	125,035,378.13
වෙනත් ආයතනවලින් මාරුකිරීම්	7	18,384,499.20	44,696,747.14
ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන අඩු කිරීම	8	20,803,474.95	30,123,943.36
ස්වයං ජනනය කරන ලද ආදායම	9	9,486,599.69	3,621,980.33
වෙනත් ආදායම	10	3,156,571.36	4,058,156.03
මුළු ආදායම		180,964,924.15	207,536,204.99
වියදම්			
වැටුප්, වේතන හා සේවක ප්‍රතිලාභ	11	99,808,949.36	94,067,518.11
සැපයුම් සහ පරිභෝජන භාණ්ඩ	12	16,746,320.11	14,425,984.46
ක්ෂයවීම් සහ ක්ෂය කිරීමේ වියදම්	13	44,728,521.31	44,655,476.02
වෙනත් වියදම්	14	12,813,787.61	11,245,445.60
වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ පාඩුව	14.1	5,000.00	
ව්‍යාපෘති වියදම්	15	22,036,706.20	45,366,229.59
මූල්‍ය පිරිවැය	16	18,670.00	27,520.00
මුළු වියදම්		196,157,954.59	209,788,173.78
වර්ෂය සඳහා අතිරික්තය / (හිඟය)		(15,193,030.44)	(2,251,968.79)

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ පිටු අංක 05 සිට 20 දක්වා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනිවාර්ය අංගයකි.

	සටහන්	2022 රු.	2021 රු.
වත්කම්			
ජංගම නොවන වත්කම්			
දේපල, පිරියෙත සහ උපකරණ	17.1	234,939,606.45	271,581,026.34
අස්පෘශ්‍ය වත්කම්	17.2	590,853.23	-
ආයෝජන	18	20,000,000.00	20,000,000.00
වෙනත් ජංගම නොවන වත්කම්	19	14,465,630.72	14,663,482.14
මුළු ජංගම නොවන වත්කම්		269,996,090.40	306,244,508.48
ජංගම වත්කම්			
මුදල් හා මුදල්වලට සමාන දේ	20	28,064,586.60	37,603,650.50
ලැබිය යුතු මුදල්	21	4,851,937.67	2,213,426.65
ඉන්වෙන්ටරි	22	13,839,130.82	27,303,398.25
අත්තිකාරම්	23	97,045.50	105,695.50
වෙනත් ජංගම වත්කම්	24	464,945.43	192,000.00
මුළු ජංගම වත්කම්		47,317,646.02	67,418,170.90
මුළු වත්කම්		317,313,736.42	373,662,679.38
කොටස් සහ වගකීම්			
කොටස්	25		
මූලික ප්‍රාග්ධනය		69,907,594.42	69,907,594.42
පොදු ප්‍රාග්ධන අරමුදල		54,437,752.75	70,083,506.65
වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - වාහනය		34,702,988.00	34,702,988.00
වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - පිරියෙත සහ යන්ත්‍රෝපකරණ		11,316,204.17	11,316,204.17
වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරමේ අතිරික්තය - පරිගණකය		4,345,818.04	938,717.46
වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - කාර්යාලීය ගෘහභාණ්ඩ		2,175,824.67	2,175,824.67
වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - ගොඩනැගිල්ල		118,184,856.80	118,184,856.80
සමුච්චිත අතිරික්තය / (හිඟය)		(30,249,961.19)	(13,488,369.32)
මුළු කොටස්		264,821,077.66	293,821,322.85
වගකීම්			
ජංගම නොවන වගකීම්			
පාරිතෝෂික අරමුදල සඳහා ප්‍රතිපාදන	26	39,869,595.50	40,245,992.00
මුළු ජංගම නොවන වගකීම්		39,869,595.50	40,245,992.00
ජංගම වගකීම්			
ගෙවිය යුතු මුදල්	27	12,623,063.26	39,595,364.53
මුළු ජංගම වගකීම්		12,623,063.26	39,595,364.53
මුළු වගකීම්		52,492,658.76	79,841,356.53
මුළු කොටස් හා වගකීම්		317,313,736.42	373,662,679.38

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ පිටු අංක 05 සිට 20 දක්වා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනිවාර්ය අංගයකි.

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් (SLPSAS) හි අවශ්‍යතාවලට අනුකූල වේ.

.....
අයි .එම්. එන්.පී. ඉලංගසිංහ
ගණකාධිකාරී/HOD - මූදල්

.....
ආර්.කේ.ඒ.පී. රාමනායක
අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (පාලන සහ මූදල්)

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ සහ ඉදිරිපත් කිරීමේ වගකීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට පැවරේ. මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද අතර එම මණ්ඩලය වෙනුවෙන් අත්සන් කරන ලදී.

.....
එච්.එම්.ඒ.පී. රත්නායක
අධ්‍යක්ෂ / ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී
(වැඩබලන)

.....
මහාචාර්ය ඩබ්ලිව්.ඒ.පී.වීරක්කොඩි
සභාපති

	සටහන්	2022 රු.	2021 රු.
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය අතිරික්තය /(හිඟය)		(15,193,030.44)	(2,251,968.79)
මුදල් නොවන වලනයන්			
ක්ෂය වීම		44,728,521.31	44,655,476.02
ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ක්‍රමක්ෂ කිරීම		(20,803,474.95)	(30,123,943.36)
වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ පාඩුව		5,000.00	
පොලී ආදායම	10.1	(2,386,094.07)	(1,987,695.99)
ගෙවිය යුතු මුදල් වැඩි වීම /(අඩු වීම) (මෙහෙයවීම්)	28	(26,972,301.27)	14,662,458.18
අනෙකුත් ජංගම වත්කම්වල අඩුවීම (වැඩිවීම)/ (ලැබිය යුතු දේ-ක්‍රියාත්මක)	29	10,561,460.98	(22,253,449.30)
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ		(10,059,918.44)	2,700,876.76
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහ			
දේපල, පිරියෙන සහ උපකරණ මිලදී ගැනීම	30	(5,278,445.00)	(5,030,422.20)
ජංගම නොවන වත්කම් (වැඩි වීම)/අඩු වීම	31	197,851.42	(222,358.72)
ලැබුණු ශුද්ධ පොලී	10.1	2,386,094.07	1,987,695.99
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල්		(2,694,499.51)	(3,265,084.93)
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහ			
ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන	32	5,157,721.05	4,070,746.87
පාරිතෝෂික අරමුදල සඳහා ප්‍රතිපාදන වැඩි වීම/(අඩු වීම)	33	(376,396.50)	2,269,247.50
සමුච්චිත අතිරික්තයේ ගැලපීම් වලින් මුදල් ප්‍රවාහයට ඇති බලපෑම	34	(1,565,970.50)	984,971.72
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		3,215,354.05	7,324,966.09
මුදල් සමාන අගයන්හි ශුද්ධ වැඩිවීම/(අඩුවීම)		(9,539,063.90)	6,760,757.92
වර්ෂ ආරම්භයේදී මුදල් සහ මුදල්වලට සමාන දේ	35	37,603,650.50	30,842,892.58
වර්ෂ අවසානයේදී මුදල් සහ මුදල්වලට සමාන දේ	36	28,064,586.60	37,603,650.50

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ පිටු අංක 05 සිට 20 දක්වා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනිවාර්ය අංගයකි.

පාලන ආයතනයේ හිමිකරුවන්ට ලැබිය යුතු දේ									
	ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය	මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද අරමුදල්	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - වාහනය	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - පිරියෙත සහ යන්ත්‍රෝපකරණ	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - පරිගණක	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - කාර්යාලීය ගෘහභාණ්ඩ	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරමේ අතිරික්තය - ගොඩනැගිල්ල	සමුච්චිත අතිරික්තයන්/ (හිඟ)	මුළු ඉද්ධ වත්කම්
	රු.	රු.	රු.					රු.	රු.
2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට B/B/F	69,907,594.42	70,083,506.65	34,702,988.00	11,316,204.17	938,717.46	2,175,824.67	118,184,856.80	(13,488,369.32)	293,821,322.85
									-
ආරම්භක ශේෂය සඳහා ගැලපීම්								(1,568,561.43)	(1,568,561.43)
									-
	69,907,594.42	70,083,506.65	34,702,988.00	11,316,204.17	938,717.46	2,175,824.67	118,184,856.80	(15,056,930.75)	292,252,761.42
2022 සඳහා ඉද්ධ වත්කම්වල වෙනස									
ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන		5,157,721.05							5,157,721.05
විලම්බිත ආදායම ක්‍රමක්ෂ කිරීම		(20,803,474.95)							(20,803,474.95)
වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය					3,407,100.58				3,407,100.58
වර්ෂය සඳහා අතිරික්තය / (හිඟය)								(15,193,030.44)	(15,193,030.44)
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	69,907,594.42	54,437,752.75	34,702,988.00	11,316,204.17	4,345,818.04	2,175,824.67	118,184,856.80	(30,249,961.19)	264,821,077.66

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ පිටු අංක 05 සිට 20 දක්වා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනිවාර්ය අංගයකි.

ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති

1 වාර්තා කරන ආයතනය

1.1 ආයතනික තොරතුරු

පසු අස්වනු නාක්ෂණ ආයතනය 1972 අංක 11 දරණ රාජ්‍ය කෘෂිකාර්මික සංස්ථා පනතේ විධිවිධාන යටතේ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අංක 1137/10 හි අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් 2000 ජුනි 19 වන දින පිහිටුවන ලද සංස්ථාපිත ආයතනයකි. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අංක 2093/26 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ආයතනයේ නම 2018 ඔක්තෝබර් 17 වැනි දින "ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය" ලෙස වෙනස් කර ඇත.

1.2 ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සහ මෙහෙයුම් වල ස්වභාවය

ධාන්‍ය වර්ග, ස්පන්දන වර්ග, තෙල් බීජ, අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර භෝග, පලතුරු, එළවළු සහ කුළුබඩු භෝග සම්බන්ධයෙන් පශ්චාත් අස්වනු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු ආයතනය විසින් සිදු කරනු ලැබේ.

1.3 අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුමත කිරීම

ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කිරීමට අවසර දී ඇත.

2. ගිණුම් සකස් කිරීමේ පදනම

2.1 අනුකූලතාව පිළිබඳ ප්‍රකාශය

ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට (SLPSAS) අනුකූලව සකස් කර ඉදිරිපත් කර ඇත.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල වගකීම

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුව ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම සහ සාධාරණව ඉදිරිපත් කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීමක් වේ.

ආයතනයේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය මෙම වගකීම පිළිගනී.

2.3 මැනීමේ පදනම

ඓතිහාසික පිරිවැය පදනම මත මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කර ඇත.

2.4 ක්‍රියාකාරී සහ මුදල් ඉදිරිපත් කිරීම

මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ ශ්‍රී ලංකා රුපියල් වලින් වන අතර එය වෙනත් ආකාරයකින් දක්වා ඇති විට හැර ආයතනයේ ක්‍රියාකාරී සහ ඉදිරිපත් කිරීමේ මුදල් වේ.

2.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

ආයතනයේ වත්කම් සහ වගකීම් එහි මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒවායේ සාපේක්ෂ ද්‍රවශීලතාවය සහ කල්පිරීමේ රටාව පිළිබිඹු කරන අනුපිළිවෙලකට ඒවා ලැයිස්තුගත කර ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට බලපාන උද්ධමන සාධක නිසා ගැලපීම් සිදු කර නොමැත.

2.6 ද්‍රව්‍ය හා එකතු කිරීම

සමාන අයිතමවල සෑම ද්‍රව්‍ය පන්තියක්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙන වෙනම ඉදිරිපත් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති SLPSAS 1 'මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම' ප්‍රකාරව අවසර දී ඇති පරිදි ද්‍රව්‍යමය නොවන නම් මිස අසමාන ස්වභාවයේ හෝ ක්‍රියාකාරිත්වයේ අයිතම වෙන

2.7 හිලව් කිරීම

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් ප්‍රකාරව අවසර දෙනු ලැබුවහොත් මිස වත්කම් සහ බැරකම් සහ ආදායම් සහ වියදම් සකසනු නොලැබේ.

2.8 සැලකිය යුතු ගිණුම්කරණ විනිශ්චයන්, ඇස්තමේන්තු සහ උපකල්පන

2.8.1 ඉදිරියට ගෙන යාමේ සංකල්පය

ආයතනයේ කළමනාකාරිත්වය ඉදිරියට ගෙන යාමට ඇති හැකියාව පිළිබඳව තක්සේරුවක් කර ඇති අතර අපේක්ෂා කළ හැකි අනාගතය සඳහා මෙහෙයුම් දිගටම කරගෙන යාමට සම්පත් ඇති බවට සෑහීමකට පත්වේ. තවද, ආයතනයට අබණ්ඩව ඉදිරියට යාමට ඇති හැකියාව පිළිබඳව සැලකිය යුතු සැකයක් ඇති කළ හැකි කිසිදු ද්‍රව්‍යමය අවිනිශ්චිතතාවක් පිළිබඳව කළමනාකාරිත්වය නොදනී. එබැවින්, මූල්‍ය ප්‍රකාශන අබණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වන පදනම මත සකස් ඇත.

2.8.2 දේපල පිරියෙත සහ උපකරණවල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන 3.1 හි අනාවරණය කර ඇති පරිදි දේපල, පිරියෙත සහ උපකරණවල ප්‍රයෝජනවත් ආර්ථික ආයු කාලය ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

3. සැලකිය යුතු ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති - වත්කම් සහ වගකීම් හඳුනා ගැනීම

පහත දක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වෙනත් ආකාරයකින් දක්වා නොමැති නම් ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඉදිරිපත් කර ඇති සියලුම කාල පරිච්ඡේද සඳහා අබණ්ඩව අනුගමනය කර ඇත. තවද,

3.1 දේපල පිරියෙත සහ උපකරණ

දේපල, පිරියෙත සහ උපකරණ යනු භාණ්ඩ හෝ සේවා නිෂ්පාදනය හෝ සැපයීමේදී භාවිතා කිරීම සඳහා, අන් අයට කුලියට දීම සඳහා හෝ පරිපාලනමය අරමුණු සඳහා රඳවා තබා ඇති සහ එක් කාල සීමාවකට වඩා වැඩි කාලයක් භාවිතා කිරීමට අපේක්ෂා කරන ස්පර්ශනීය අයිතම වේ. ආයතනය ශ්‍රී ලංකා මහජනතාවගේ අවශ්‍යතා සඳහා කටයුතු කරයි.

අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - SLPSAS 7 - මෙම වත්කම් සඳහා ගිණුම්කරණයේදී 'දේපළ, පිරියෙත සහ උපකරණ'.

හඳුනා ගැනීමේ පදනම
වත්කම් ආශ්‍රිත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සේවා විභවය ආයතනය වෙත ගලා ඒමේ සම්භාවිතාවක් තිබේ නම්, දේපල, පිරියෙන සහ උපකරණ හඳුනාගෙන ඇති අතර වත්කම්වල පිරිවැය විශ්වාසදායක ලෙස මැනිය හැකිය. දේපල, පිරියෙන සහ උපකරණ සඳහා ආයතන ප්‍රතිපත්ති හඳුනාගැනීමේ වටිනාකම 5000 ට වැඩි වනු ඇත. නමුත් පුස්තකාල පොත් හඳුනාගනු ලබන්නේ රුපියල් 5000ට අඩුවෙන් ය.

මැනීම
වත්කමක් ලෙස හඳුනාගැනීමට සුදුසුකම් ලබන දේපල, පිරියෙන සහ උපකරණ අයිතමයක් මුලින් මනිනු ලබන්නේ එහි පිරිවැයෙනි. වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සෘජුවම ආරෝපණය කළ හැකි වියදම් පිරිවැයට ඇතුළත් වේ. ස්වයං-සාදන ලද වත්කම්වල පිරිවැයට ද්‍රව්‍යවල පිරිවැය සහ සෘජු ශ්‍රමය, වත්කම එහි අපේක්ෂිත භාවිතය සඳහා ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයට ගෙන ඒම සඳහා සෘජුවම ආරෝපණය කළ හැකි වෙනත් ඕනෑම පිරිවැයක් සහ අයිතම ඉවත් කිරීමට සහ ඒවා පිහිටා ඇති ස්ථානයේ දී ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ පිරිවැය යන පිරිවැය ඇතුළත් වේ. අදාළ උපකරණවල ක්‍රියාකාරීත්වයට අත්‍යවශ්‍ය වන මිලදී ගත් මෘදුකාංග පරිගණක උපකරණවල කොටසක් ලෙස ප්‍රාග්ධනීකරණය කර ඇත. දේපල හෝ උපකරණවල අයිතමයක කොටස් විවිධ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය ඇති විට, ඒවා දේපල සහ උපකරණවල වෙනම අයිතම (ප්‍රධාන සංරචක) ලෙස ගණන් ගනු ලැබේ.

පිරිවැය ආකෘතිය
ආයතනය සියළුම දේපල, පිරියෙන සහ උපකරණ සඳහා පිරිවැය ආදර්ශය සහ මිලදී ගැනීම් හෝ ඉදිකිරීම් පිරිවැය පිළිබඳ වාර්තා සහ අඩු සමුච්චිත ක්ෂයවීම් සහ සමුච්චිත අලාභ හානි මත සිදුවන ඕනෑම අහඹු වියදම් සමඟ අදාළ වනු ඇත. එවැනි පිරිවැයක් හඳුනාගැනීමේ නිර්ණායක සපුරාලන්නේ නම්, එම පිරිවැය දැරූ විට උපකරණවල කොටසක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ පිරිවැයට ඇතුළත් වේ.

නැවත ඇගයීමේ ආකෘතිය
වත්කමක් ලෙස හඳුනාගැනීමෙන් පසු, සාධාරණ වටිනාකමක් විශ්වාසදායක ලෙස මැනිය හැකි දේපල, පිරියෙන සහ උපකරණ අයිතමයක් නැවත තක්සේරු කළ මුදලකට ගෙන යා යුතු අතර, එය නැවත තක්සේරු කරන දිනයේ සාධාරණ වටිනාකමක් වන අතර එය පසුව සමුච්චිත ක්ෂයවීම් සහ පසුව සමුච්චිත අලාභ හානිවලට වඩා අඩුය. වාර්තා කරන දිනයේ සාධාරණ වටිනාකමක් භාවිතා කරමින් නිරණය කරනු ලබන ප්‍රමාණයට වඩා ප්‍රමාණාත්මකව වෙනස් නොවන බව සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් විධිමත්භාවයකින් නැවත ඇගයීම් සිදු කළ යුතුය.

පසුකාලීන පිරිවැය
දේපල, පිරියෙන සහ උපකරණ යන අයිතමයක සංරචකයක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ පසුකාලීන පිරිවැය, එම කොටස තුළ අන්තර්ගත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ආයතනයට ගලා ඒමට සම්භාවිතාවක් තිබේ නම්, භාණ්ඩයක් රැගෙන යන ප්‍රමාණයෙන් හඳුනාගෙන එය විශ්වාසදායක ලෙස මැනිය හැකිය. දේපල, පිරියෙන සහ උපකරණවල එදිනෙදා සේවා සඳහා වන පිරිවැය දරනු ලබන මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශය වෙත අය කෙරේ. අයිතමයක් භාවිතා කිරීමේදී හෝ නැවත යෙදවීමේදී දරන පිරිවැය අයිතමයක් රැගෙන යාමේ ප්‍රමාණයට ඇතුළත් නොවේ.

ක්ෂයවීම
වත්කමේ අන්තර්ගත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභවල අපේක්ෂිත පරිභෝජන රටාව මෙම ක්‍රමය වඩාත් සමීපව පිළිබිඹු කරන බැවින් දේපල හා උපකරණ අයිතමවල එක් එක් කොටසෙහි ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය තුළ ක්ෂයවීම් ලාභ හෝ අලාභ සරල රේඛීය පදනමින් හඳුනා ගැනේ. පරිගණක මෘදුකාංග සඳහා ක්ෂය කිරීම සිදු කෙරේ. සින්නක්කර ඉඩම සඳහා ක්ෂය කිරීම සිදු නොකරනු ලැබේ. ක්ෂයවීම් ගණනය කරනු ලබන්නේ මිලදී ගැනීමේ වර්ෂයේ වත්කම් භාවිතා කරන දින අනුව ය. GRN දිනය මිලදී ගැනීමේ දිනය ලෙස සැලකේ. නව ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය පහත පරිදි වේ:

වත්කම් කාණ්ඩය	කාලය	
	මිලදී ගත්	නැවත තක්සේරු කළ
ගොඩනැගිල්ල	වසර 40	වසර 20
පිරියෙත සහ යන්ත්‍රෝපකරණ	වසර 10	වසර 05
කාර්යාල උපකරණ	වසර 10	වසර 05
රසායනාගාර සහ පර්යේෂණ උපකරණ	වසර 10	වසර 05
වෙනත් උපකරණ	වසර 10	වසර 05
ගෘහභාණ්ඩ	වසර 10	වසර 05
විදුලි සහ අනෙකුත් උපාංග	වසර 10	වසර 05
පුස්තකාල පොත්	වසර 10	වසර 05
පරිගණක උපාංග	වසර 04	වසර 04
වාහන	වසර 05	වසර 05
මෘදුකාංග	වසර 05	වසර 05

වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීම

පරිගණක සහ උපාංග 2021/12/31 දිනට නැවත ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. නැවත තක්සේරු කළ පරිගණක ප්‍රමාණය පොත්වල දැක්වේ. නැවත ඇගයීමේ අතිරික්තය පරිගණක නැවත ඇගයීමේ A/C වෙත බැර කරන ලදී. තවද 2022/12/31 ට ගිණුම්ගත කර ඇත. ක්ෂයවීම් සඳහා ගැලපීම් ද සිදු කරන ලදී.

වත්කම් බැහැර කිරීම

භෞතිකව, අලෙවි නොකළ සහ හඳුනාගත නොහැකි සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ වත්කම් පොත්වලින් ඉවත් කරන ලදී.

3.2 වාර්තාකරණ කාලයෙන් පසු සිදුවීම්

වාර්තාකරණ කාල සීමාවෙන් පසු සිදුවීම් යනු වාර්තා කරන දිනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශ නිකුත් කිරීමට අවසර දී ඇති දිනය අතර සිදුවන වාසිදායක සහ අවාසිදායක සිදුවීම් වේ. මේ සම්බන්ධයෙන්, වාර්තාකරණ කාල සීමාවෙන් පසුව සිදු වූ සියලුම ද්‍රව්‍යමය හා වැදගත් සිදුවීම් සලකා බලා අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සුදුසු හෙළිදරව් කිරීම් සිදු කර ඇත.

3.3 ඉන්වෙන්ටරි

ඉන්වෙන්ටරි අගය කරනු ලබන්නේ පිරිවැයට වඩා අඩු සහ ශුද්ධ සාක්ෂාත් කරගත හැකි වටිනාකමට ය. FIFO පදනම මත පිරිවැය තීරණය කරනු ලබන අතර ඉන්වෙන්ටරි අත්පත් කර ගැනීම සහ ඒවායේ පවතින ස්ථානයට සහ තත්ත්වයට ගෙන ඒමේදී දරන ලද වියදම් ඇතුළත් වේ.

3.4 සේවක ප්‍රතිලාභ

අර්ථ දක්වා ඇති දායකත්ව සැලසුම් - සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ සේවක භාරකාර අරමුදල

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකත්වය සහ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල් දායකත්වය සඳහා සුදුසුකම් ලබන සියලුම සේවකයන් අදාළ ප්‍රඥප්ති සහ රෙගුලාසිවලට අනුකූලව අදාළ දායක අරමුදල්වලින් ආවරණය කෙරේ. සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට සහ සේවක භාරකාර අරමුදලට සේවකයින්ගේ දළ වැටුපෙන් 10%ක් සහ ආයතනය 12%ක් සහ 3%ක් පිළිවෙළින් දායක වේ.

අර්ථ දක්වා ඇති ප්‍රතිලාභ සැලැස්ම - පාරිතෝෂිතය

නිර්වචනය කරන ලද ප්‍රතිලාභ සැලැස්මක් යනු ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය LKAS19 හි "සේවක ප්‍රතිලාභ" මත නිර්වචනය කර ඇති පරිදි නිර්වචනය කරන ලද දායක සැලැස්මක් හැර වෙනත් පශ්චාත් රැකියා ප්‍රතිලාභ සැලැස්මකි. 1983 අංක 12 දරණ පාරිතෝෂිත දීමනා ගෙවීමේ පනත යටතේ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ ගෙවීමට ආයතනය බැඳී සිටී. සියලුම සේවකයන් සඳහා වසරක සේවා කාලයෙන් පසු සේවක ප්‍රතිලාභ වගකීමක් ලෙස විශ්‍රාම පාරිතෝෂිකය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ප්‍රතිපාදන සලසා ඇත. පාරිතෝෂික සැලැස්ම මගින් සේවකයෙකු විශ්‍රාම යාමේදී ලැබෙන ප්‍රතිලාභ ප්‍රමාණයක් නිර්වචනය කරයි. එය සාමාන්‍යයෙන් සේවා කාලය සහ වන්දි වැනි සාධක එකක් හෝ කිහිපයක් මත රඳා පවතී. මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ සේවක ප්‍රතිලාභ වගකීම සම්බන්ධයෙන් පිළිගත් වගකීම යනු හඳුනා නොගත් අතීත සේවා පිරිවැය සඳහා වන ගැලපීම් සමඟ වාර්තා කරන දිනයේ දී අර්ථ දක්වා ඇති ප්‍රතිලාභ වගකීමේ වර්තමාන වටිනාකමයි. සේවක ප්‍රතිලාභ වගකීම වාර්ෂිකව ගණනය කරනු ලැබේ.

3.5 ප්‍රතිපාදන

අතීත සිදුවීමක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආයතනයට විශ්වාසදායක ලෙස ඇස්තමේන්තු කළ හැකි වර්තමාන නීතිමය හෝ සාධනීය වගකීමක් තිබේ නම් සහ එම වගකීම ඉටු කිරීම සඳහා ආර්ථික ප්‍රතිලාභ පිටතට ගලායාමක් අවශ්‍ය වේ නම් ප්‍රතිපාදන හඳුනාගනු ලැබේ. මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ප්‍රතිපාදන සහ වගකීම් ද හඳුනාගනු ලැබේ.

4. සැලකිය යුතු ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති - ආදායම සහ වියදම

4.1 ආදායම් හඳුනා ගැනීම

ආයතනය වෙත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ගලා යාමට ඉඩ ඇති තරමට ආදායම හඳුනාගෙන ඇති අතර එම ආදායම විශ්වාසදායක ලෙස මැනිය හැකිය. සියලුම රජයේ සහ අනෙකුත් ප්‍රදාන මූලදී පුනරාවර්තන ප්‍රදාන ලෙස හඳුනාගනු ලබන අතර පසුව ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා භාවිතා කරන ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන වෙත මාරු කරනු ලැබේ. ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන මූලින් විලම්බිත ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන පසුව වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය මත ක්‍රමානුකූල පදනමක් මත විලම්බිත ආදායම ක්‍රමක්ෂ කිරීම ලෙස ලාභ හෝ අලාභ වශයෙන් හඳුනාගනු ලැබේ. සාමාන්‍ය ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය අවුරුදු 7ක් ලෙස සැලකේ.

4.2 ණය ගැනීමේ පිරිවැය

සියලුම ණය ගැනීමේ පිරිවැය ඒවා සිදුවන කාල සීමාව තුළ වියදම් කරනු ලැබේ. ණය ගැනීමේ පිරිවැය සමන්විත වන්නේ අරමුදල් ණයට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ආයතනයක් දරන පොළිය සහ අනෙකුත් පිරිවැයයි.

4.3 බදු වියදම්

ආදායම් බදු' පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය-LKAS 12 අනුව, බදු වියදම් (බදු ආදායම) යනු වත්මන් සහ විලම්බිත බදු සම්බන්ධයෙන් කාල සීමාව සඳහා ලාභය හෝ අලාභය තීරණය කිරීමේදී ඇතුළත් කර ඇති සමස්ත මුදලයි. ආදායම් බදු වියදම හඳුනා ගැනේ. මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශය, කොටස් හෝ වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් (OCI) තුළ සෘජුවම හඳුනාගත් අයිතමවලට අදාළ ප්‍රමාණයට හැර, එය කොටස් වශයෙන් හෝ OCI හි හඳුනාගනු ලැබේ.

4.4 පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම්

පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම් ප්‍රාග්ධන අයවැයෙන් වෙන් කරනු ලැබේ. නමුත් ප්‍රාග්ධන නීත්‍යානුකූල වියදම් හඳුනාගනු ලබන්නේ වත්කම් ලෙස පමණි. පුනරාවර්තන ස්වභාවික වියදම් ආදායම් ප්‍රකාශයට අය කෙරේ. හිඟ වැටුප් සහ හිඟ පර්යේෂණ දීමනා ගෙවීම් අදාළ වර්ෂය සඳහා වියදම් ලෙස සැලකේ.

5. මුදල් ප්‍රවාහ පිළිබඳ ප්‍රකාශය

මුදල් ප්‍රවාහ පිළිබඳ ප්‍රකාශය ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව 'වක්‍ර ක්‍රමය' භාවිතා කරමින් සකස් කර ඇත - SLPSAS 2 'මුදල් ප්‍රවාහ පිළිබඳ ප්‍රකාශ'

			2022 (රු.)	2021 (රු.)
6	මහා භාණ්ඩාගාර අරමුදල - පුනරාවර්තන -PE		102,200,000.00	
	- හෝ		26,933,778.95	
			129,133,778.95	125,035,378.13
7	වෙනත් ආයතනවලින් මාරුකිරීම්			
	MOA - පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහා			
	රෙදි සෝදන උපකරණ ඇගයීම		-	154,734.25
	සහල් ඇලෙන සුළු බව අවම කිරීම		-	122,928.80
	පෝෂණය පිළිබඳ විමර්ශනය		-	9,060.00
	ගුණාත්මක ලක්ෂණ වැඩි දියුණු කිරීම		-	197,613.38
			-	484,336.43
	MOA - සංවර්ධන ව්‍යාපෘති			
	17-2-10 · ආරක්ෂිත ඇසුරුම් හඳුන්වාදීම		15,303,222.00	28,790,791.24
	17-2-11 · නාක්ෂණික විසඳුම් පර්යේෂණ බෙදාහැරීමේ ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීම		383,519.56	5,303,933.83
	17-2-12 · ගෘහ සහල් සැකසුම් කර්මාන්තය දියුණු කිරීම		45,248.00	4,205,841.15
	17-2-13 · ස්පන්දන ඉවත් කිරීමේ ඒකක ස්ථාපනය කිරීම		712,147.31	856,007.58
	17-2-14 · ගොවිපල ගබඩා පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම		14,012.33	1,747,423.00
	17-2-15 · ද්විතියික සැකසුම් මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීම		1,740,168.00	2,170,488.94
	17-2-16 · කුළුබඩු සැකසුම් ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසායන් හඳුන්වාදීම		135,900.00	1,053,459.97
	17-2-17 · මධ්‍යම පරිමාණය සැකසුම් මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම		50,282.00	28,080.00
	17-2-18 · රසායනාගාර පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම		-	56,385.00
			18,384,499.20	44,212,410.71
			18,384,499.20	44,696,747.14
8	ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ක්‍රමක්ෂ කිරීම		20,803,474.95	30,123,943.36
9	ස්වයං ජනනය කරන ලද ආදායම			
	යන්ත්‍රෝපකරණ අලෙවිය - පාර්බොයිලින් යන්ත්‍රය - GP		84,298.50	114,559.50
	යන්ත්‍රෝපකරණ අලෙවිය - ස්පන්දන ඉවත් කිරීමේ යන්ත්‍රය - GP		-	9,587.00
	නේවාසිකාගාර ආදායම - නවාතැන්	9.1	2,890,150.00	1,441,700.00
	නේවාසිකාගාර ආදායම - ආහාර පාන	9.2	878,992.19	407,660.20
	පුහුණු වැඩසටහන	9.3	263,337.03	226,241.38
	උපදේශන ගාස්තු	9.4	2,468,511.54	567,329.00
	ශ්‍රවණාගාර ගාස්තු	9.5	2,069,940.00	333,000.00
	රසායනාගාර සේවා වලින් ලැබෙන ආදායම	9.6	819,271.43	518,748.25
	ප්‍රකාශන අලෙවිය		9,980.00	1,755.00
	උද්‍යානයෙන් ලැබෙන ආදායම		2,119.00	1,400.00
			9,486,599.69	3,621,980.33
10	වෙනත් ආදායම			
	පොලී ආදායම	10.1	2,386,094.07	1,987,695.99
	නිවාස කුලිය		393,924.49	428,000.00
	පොදු ආදායම		375,609.62	1,394,010.50
	වැටුප් රහිත		-	245,963.85
	විදේශ විනිමය ලාභය		943.18	2,485.69
			3,156,571.36	4,058,156.03

		2022 (රු.)	2021 (රු.)
9.1	නේවාසිකාගාර ආදායම - නවාතැන්		
	ආදායම - බාහිර	2,890,150.00	1,247,800.00
	ආදායම - අභ්‍යන්තර	-	193,900.00
		2,890,150.00	1,441,700.00
	වියදම	-	-
		2,890,150.00	**1,441,700.00**
9.2	නේවාසිකාගාර ආදායම - ආහාර පාන		
	ආදායම - බාහිර	4,521,193.50	823,126.00
	ආදායම - අභ්‍යන්තර	135,414.00	495,753.00
		4,656,607.50	1,318,879.00
	වියදම - බාහිර	3,664,228.26	594,106.40
	වියදම - අභ්‍යන්තර	113,387.05	317,112.40
		3,777,615.31	911,218.80
		878,992.19	**407,660.20**
9.3	පුහුණු වැඩසටහන		
	ආදායම	420,395.00	406,680.50
	වියදම	157,057.97	180,439.12
		263,337.03	**226,241.38**
9.4	උපදේශන ගාස්තු		
	ආදායම	3,196,127.00	1,524,535.00
	වියදම	727,615.46	957,206.00
		2,468,511.54	**567,329.00**
9.5	ශ්‍රවණාගාර ගාස්තු		
	ආදායම - බාහිර	2,116,940.00	225,000.00
	ආදායම - අභ්‍යන්තර	84,000.00	108,000.00
		2,200,940.00	333,000.00
	වියදම	131,000.00	-
		2,069,940.00	**333,000.00**
9.6	රසායනාගාර සේවා වලින් ලැබෙන ආදායම		
	ආදායම	940,240.14	620,680.00
	වියදම	120,968.71	101,931.75
		819,271.43	**518,748.25**
10.1	පොලී ආදායම		
	NSB ස්ථාවර තැන්පතු සහ ඉනිරිකිරීම්	1,822,798.66	1,423,767.52
	වෙනත් පොලී ආදායම		
	විශේෂ අත්තිකාරම් පොලී	5,842.64	9,732.84
	ආපදා ණය පොලී	514,207.57	508,894.22
	විශේෂ ණය පොලී	43,245.20	45,301.41
		563,295.41	**563,928.47**
		2,386,094.07	**1,987,695.99**

වියදම්

		2022 (රු.)	2021 (රු.)
11	**වැටුප්, වේතන හා සේවක ප්‍රතිලාභ**		
	වැටුප් සහ වේතන - ස්ථිර කාර්ය මණ්ඩලය	65,708,217.02	59,587,563.54
	- අනියම් කාර්ය මණ්ඩලය	2,897,186.07	1,993,786.34
	ජීවන වියදම	11,681,930.00	11,990,680.00
	EPF	8,526,546.17	8,617,464.12
	ETF	2,137,024.10	2,155,128.37
	පර්යේෂණ දීමනා	975,411.50	1,536,860.85
	වෘත්තීය දීමනා	2,345,950.00	2,534,400.00
	අනිකාල සහ නිවාඩු වැටුප්	1,635,656.50	2,309,722.39
	වෙනත් දීමනා	249,000.00	165,000.00
	පාරිතෝෂිතය	3,652,028.00	3,176,912.50
		99,808,949.36	94,067,518.11
12	**සැපයුම් සහ පරිභෝජන භාණ්ඩ**		
	මුද්‍රණ සහ ලිපි ද්‍රව්‍ය	1,228,486.86	1,107,603.35
	කාර්යාල අවශ්‍යතා සහ විවිධ වියදම්	1,000,949.25	979,467.61
	පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහා පරිභෝජන භාණ්ඩ	115,556.97	60,351.00
	රසායනාගාරය සඳහා පරිභෝජන භාණ්ඩ	290,441.67	127,235.50
	රසායනාගාර උපකරණ නඩත්තු කිරීම	1,176,317.68	1,722,211.48
	නේවාසිකාගාරයේ සහ මුළුතැන්ගෙයෙහි නඩත්තු වියදම්	365,441.52	253,430.46
	ඉන්ධන සහ ධාවන වියදම් - වාහන සහ වෙනත්	4,938,244.62	3,580,001.69
	වාහන නඩත්තු කිරීම	3,290,113.60	2,506,568.83
	ගොඩනැගිලි නඩත්තු කිරීම	3,133,329.80	2,988,440.40
	යන්ත්‍රෝපකරණ නඩත්තු කිරීම	1,207,438.14	1,100,674.14
		16,746,320.11	14,425,984.46
13	**ක්ෂය වීම**		
	ගොඩනැගිලි	10,071,711.22	10,065,270.99
	පිරියෙන සහ යන්ත්‍රෝපකරණ	3,266,325.33	3,217,586.56
	කාර්යාල උපකරණ	573,692.46	553,994.64
	රසායනාගාර සහ පර්යේෂණ උපකරණ	14,433,363.37	13,825,376.41
	වෙනත් උපකරණ	5,169,550.95	5,168,569.15
	ගෘහභාණ්ඩ සහ සවිකිරීම්	1,619,175.87	1,619,175.87
	විදුලි සහ අනෙකුත් සවිකිරීම්	56,547.22	53,588.71
	පරිගණක උපාංග	1,130,256.79	1,762,496.69
	පුස්තකාල පොත්	106,149.83	106,149.83
	වාහන	8,018,100.00	8,018,100.00
	මෘදුකාංග	283,648.27	265,167.17
		44,728,521.31	44,655,476.02

		2022	2021
		(රු.)	(රු.)
14	ගමන් වියදම් - දේශීය	410,626.50	425,775.51
	ගමන් වියදම් - විදේශ	29,888.00	-
	කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා තේ සැපයීම	893,880.00	603,226.00
	වාර සඟරා, පුවත්පත්	50,260.00	43,680.00
	සම්මන්ත්‍රණ	10,000.00	5,160.00
	පුහුණු වැඩසටහන්	11,768.00	2,710.00
	සැපයුම් සහ වටිනාකම් දාමය	38,609.45	-
	මධ්‍යම පරිමාණය සැකසීම් මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම	54,210.24	
	විනෝදාස්වාදය	200,107.36	167,560.67
	කම්කරු කොන්ත්‍රාත්	43,465.00	65,100.00
	රක්ෂණ සහ බලපත්‍ර	643,741.92	451,185.95
	විදුලි සංදේශ	3,298,990.39	2,624,419.50
	තැපැල් ගාස්තු	190,560.00	199,100.00
	විදුලිය	2,161,408.55	1,601,693.13
	ජලය	1,019,995.16	854,675.84
	කුලිය	146,445.00	711,880.00
	ගාස්තු හා බදු	224,070.59	204,726.10
	ප්‍රචාරණය	4,752.45	-
	මානව සම්පත් සංවර්ධනය	103,569.00	291,652.90
	විගණන ගාස්තු	402,000.00	54,200.00
	නිල ඇඳුම් දීමනා	232,000.00	232,000.00
	ප්‍රවාහන දීමනා	15,940.00	50,600.00
	පිරිසිදු කිරීමේ සේවාව	10,400.00	60,600.00
	ආරක්ෂක සේවය	2,617,100.00	2,595,500.00
		12,813,787.61	11,245,445.60
14.1	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ පාඩුව	5,000.00	
15	**ව්‍යාපෘති වියදම**		
	MOA - පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහා		
	රෙදි සෝදන උපකරණ ඇගයීම	-	154,734.25
	සහල් ඇලෙන සුළු බව අවම කිරීම	-	122,928.80
	පෝෂණය පිළිබඳ විමර්ශනය	-	9,060.00
	ගුණාත්මක ලක්ෂණ වැඩි දියුණු කිරීම	-	197,613.38
		-	484,336.43

	2022	2021
	(රු.)	(රු.)
මහා භාණ්ඩාගාරය - පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහා		
12-6101 · PH සඳහා විද්‍යාව පදනම් කරගත් ප්‍රොටෝකෝලය සංවර්ධනය කිරීම	103,013.45	149,772.08
12-6103 · පසු අස්වනු පාඩු තක්සේරු කිරීම	1,097,508.76	45,923.53
12-6104 · වෙනස් ආකාරයේ ආර්ථික විශ්ලේෂණය	237,324.33	-
12-6105 · වඳුරු සහ වවුලන් පලවාහැරීමේ මෙවලමක් නිර්මාණය කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම	187,603.96	3,000.00
12-6106 · පසු අස්වනු පාඩු අවම කිරීම	119,255.00	137,773.00
12-6107 · තිරිඟු පිටි වෙනුවට ආදේශ කිරීමේ හැකියාව සොයාබැලීම	26,491.00	49,393.04
12-6108 · කාබෝහයිඩ්‍රේට් පැනිකඩෙහි බලපෑම	136,799.40	19,005.00
12-6109 · සහල් මෝල් සහ අනෙකුත් කෘෂිකර්මය පිළිබඳ සමීක්ෂණය	222,258.35	19,237.00
12-6110 · සැකසුම් රේඛාව සැලසුම් කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම	58,110.06	245,378.80
12-6111 · ස්වභාවධර්මයේ විභව යෙදුම්	51,016.00	
12-6112 · විකල්ප ලක්ෂණය	81,099.60	
12-6113 · ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සහ වාතාශ්‍රය සහිත උපාංගයක් නිර්මාණය කිරීම	500,350.07	
12-6115 · වියළීම් සඳහා සූර්ය ආධාරක වියළනය	249,795.00	
12-6116 · දැනට ava හඳුනා ගැනීම	58,254.99	
12-6117 · වායු සම්කරණයේ සංසන්දනය	74,240.73	
12-6118 · අඩු උෂ්ණත්ව ගබඩා භාවිතා කිරීම	286,895.27	
12-6119 · විවිධ පසු අස්වනු වල බලපෑම	150,906.03	
	3,640,922.00	669,482.45
MOA- සංවර්ධන ව්‍යාපෘති		
18-2-10 · ආරක්ෂිත ඇසුරුම් හඳුන්වාදීම	15,303,222.00	28,790,791.24
18-2-11 · තාක්ෂණික විසඳුම් පර්යේෂණ බෙදාහැරීමේ ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීම	383,519.56	5,303,933.83
18-2-12 ගෘහ සහල් සැකසුම් කර්මාන්තය දියුණු කිරීම	45,248.00	4,205,841.15
18-2-13 · ස්පන්දන ඉවත් කිරීමේ ඒකක ස්ථාපනය කිරීම	723,432.31	856,007.58
18-2-14 · ගොවිපල ගබඩා පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම	14,012.33	1,747,423.00
18-2-15 · ද්විතියික සැකසුම් මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීම	1,740,168.00	2,170,488.94
18-2-16 · කුළුබඩු සැකසුම් ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසායන් හඳුන්වාදීම	135,900.00	1,053,459.97
18-2-17 · මධ්‍යම පරිමාණය සැකසුම් මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම	50,282.00	28,080.00
18-2-18 · රසායනාගාර පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම	-	56,385.00
	18,395,784.20	44,212,410.71
	22,036,706.20	45,366,229.59
16 මූල්‍ය වියදම්	18,670.00	27,520.00
	18,670.00	27,520.00

17. 1 දේපල, පිරියෙහ සහ උපකරණ

රු.

විස්තර	ගොඩනැගිල්ල	පිරියෙත සහ යන්ත්‍රෝපකරණ	කාර්යාල උපකරණ	රසායනාගාර සහ පර්යේෂණ උපකරණ	වෙනත් උපකරණ	ගෘහභාණ්ඩ	විදුලි සහ වෙනත් උපාංග	පුස්තකාල පොත්	පරිගණක සහ උපාංග	වාහන	එකතුව
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
වසරේ ආරම්භක ශේෂය	201,568,448.80	17,854,159.99	4,662,274.75	87,661,061.82	41,306,950.38	9,699,114.14	414,046.83	2,534,226.81	7,159,933.80	40,090,500.00	412,950,717.32
ආරම්භක ශේෂය සඳහා ගැලපීම්			(48,999.60)						48,999.60		-
වසර තුළ එකතු කිරීම්		11,750.00		4,941,460.00	79,635.00		36,100.00		73,500.00		5,142,445.00
නැවත ඇගයීම									4,502,098.40		4,502,098.40
වර්ෂය තුළ කරන ලද ඉවත්කිරීම්									(7,208,933.40)		(7,208,933.40)
වසර අවසානයේ ශේෂය	**201,568,448.80**	**17,865,909.99**	**4,613,275.15**	**92,602,521.82**	**41,386,585.38**	**9,699,114.14**	**450,146.83**	**2,534,226.81**	**4,575,598.40**	**40,090,500.00**	**415,386,327.32**
සමුච්චිත ක්ෂයවීම්											
වසරේ ආරම්භක ශේෂය	10,065,270.99	12,581,726.26	1,990,998.51	51,243,100.83	19,836,629.44	6,249,328.86	198,830.07	1,874,259.58	6,105,847.94	31,962,200.00	142,108,192.48
ආරම්භක ශේෂය සඳහා ගැලපීම්			(496.71)						3,087.64		2,590.93
වර්ෂය සඳහා අය කිරීම	10,071,711.22	3,266,325.33	573,692.46	14,433,363.37	5,169,550.95	1,619,175.87	56,547.22	106,149.83	1,130,256.79	8,018,100.00	44,444,873.04
වර්ෂය තුළ කරන ලද ඉවත්කිරීම්									(6,108,935.58)		(6,108,935.58)
වසර අවසානයේ ශේෂය	**20,136,982.21**	**15,848,051.59**	**2,564,194.26**	**65,676,464.20**	**25,006,180.39**	**7,868,504.73**	**255,377.29**	**1,980,409.41**	**1,130,256.79**	**39,980,300.00**	**180,446,720.87**
2022 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට ඇගෙන ආ අගය	**181,431,466.59**	**2,017,858.40**	**2,049,080.89**	**26,926,057.62**	**16,380,404.99**	**1,830,609.41**	**194,769.54**	**553,817.40**	**3,445,341.61**	**110,200.00**	**234,939,606.45**

		2022 (රු.)	2021 (රු.)
17.2	අස්පෘශ්‍ය වත්කම්		
	පරිගණක මෘදුකාංග		
	ආරම්භක රැගෙන යාමේ දළ අගය	1,325,835.84	
	එකතු කිරීම්	136,000.00	
	අවසානයේ රැගෙන යාමේ දළ අගය	**1,461,835.84**	
	ආරම්භක සමුච්චිත ක්‍රමක්ෂකරණය	587,334.34	
	වසර සඳහා ක්ෂය කිරීම	283,648.27	
	අවසානයේ සමුච්චිත ක්ෂය කිරීම	**870,982.61**	
	අවසානයේ රැගෙන යාමේ ශුද්ධ අගය	**590,853.23**	
18	ආයෝජන - තැන්පතු		
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 2- 0001- 21-28195 -H/O	10,000,000.00	10,000,000.00
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 2- 0001- 21-28187 -H/O	10,000,000.00	10,000,000.00
		20,000,000.00	**20,000,000.00**
19	වෙනත් ජංගම නොවන වත්කම්		
	ආපදා ණය	13,344,798.21	13,578,502.51
	විශේෂ ණය	1,120,832.51	1,084,979.63
		14,465,630.72	**14,663,482.14**
20	මුදල් හා මුදල්වලට සමාන දේ		
	ලංකා බැංකුව - ටොරින්ටන්	-	529,671.51
	මහජන බැංකුව - අනුරාධපුර	16,409,608.45	26,860,703.62
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 1- 0005- 04-9129-2 අනුරාධපුර	956,648.49	926,520.89
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 1- 0001- 07-3208-7-H/O	10,698,329.66	9,286,754.48
		28,064,586.60	**37,603,650.50**
21	ලැබිය යුතු දේ		
	ණයගැති පාලන ගිණුම	488,358.39	488,358.39
	උපචිත ආදායම	4,363,579.28	1,725,068.26
		4,851,937.67	**2,213,426.65**
21.1	ණයගැති පාලන ගිණුම		
	වෙනත්	488,358.39	488,358.39
		488,358.39	**488,358.39**
21.2	ලැබිය යුතු දේ		
	උපචිත ආදායම - පොදු	199,630.00	199,630.00
	උපචිත පොලි ආදායම	703,561.64	322,465.76
	ලැබිය යුතු ආදායම	2,897,460.72	660,762.50
	ලැබිය යුතු ආදායම - 2018/12/31 දිනට පෙර	37,410.00	37,410.00
	මහවැලි ව්‍යාපෘතියෙන් ලැබිය යුතු මුදල්	504,800.00	504,800.00
	ලැබිය යුතු නිවාස කුලිය	20,716.92	-
		4,363,579.28	**1,725,068.26**

		2022 (රු.)	2021 (රු.)
22	**ඉන්වෙන්ටරි**		
	වී-පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති	101,500.00	101,500.00
	යන්ත්‍ර නිෂ්පාදනය - අමුද්‍රව්‍ය	153,791.00	156,416.00
	ඩීසල් - ජනක යන්ත්‍රය	6,448.00	7,072.00
	ලිපි ද්‍රව්‍ය තොග	995,362.93	506,435.50
	පරිභෝජන භාණ්ඩ තොග	175,472.24	89,701.75
	රසායනික භාණ්ඩ තොගය	4,573,003.78	4,119,237.83
	පාර්බොයිලිං යන්ත්‍ර තොග	12,980.00	266,090.00
	ප්ලාස්ටික් කූඩ තොග - 2020 වසරට පෙර	164,876.80	164,876.80
	ප්ලාස්ටික් කූඩ තොග - 2020 වසර සිට	183,535.20	232,297.20
	ප්ලාස්ටික් කූඩ තොග - 2021 වසර සිට	4,849,416.00	20,483,388.00
	ස්පන්දන ඉවත් කිරීමේ යන්ත්‍රය සංවර්ධනය කිරීම, අමුද්‍රව්‍ය තොග	828,885.86	1,176,383.17
	ස්පන්දන ඉවත් කිරීමේ යන්ත්‍ර	675,171.84	-
	පරිගණක උපාංග	205,000.00	-
	වෙනත් පරිභෝජන භාණ්ඩ	598,435.17	-
	නොම්ලේ උපකරණ නිකුත් කිරීම්	315,252.00	-
		13,839,130.82	**27,303,398.25**
23	**අත්තිකාරම්**		
	උත්සව අත්තිකාරම්	40,000.00	46,250.00
	ගමන් වියදම් සඳහා අත්තිකාරම්	33,138.90	33,138.90
	විශේෂ අත්තිකාරම්	6,800.00	9,200.00
	අතුරු අත්තිකාරම් - ප්‍රධාන කාර්යාලය	17,106.60	17,106.60
		97,045.50	**105,695.50**
24	**වෙනත් ජංගම වත්කම්**		
	සේවා	-	192,000.00
	වැටුප් රහිත වැටුප සඳහා ආපසු අයකර ගත යුතු මුදල	22,889.32	-
	පෙරගෙවූ වියදම්	442,056.11	-
		464,945.43	**192,000.00**
25	**කොටස්**		
	ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය	69,907,594.42	69,907,594.42
	පොදු අරමුදල - ප්‍රාග්ධනය	54,437,752.75	70,083,506.65
	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරමේ අතිරික්තය - වාහනය	34,702,988.00	34,702,988.00
	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීමේ අතිරික්තය - පිරියෙත සහ යන්ත්‍රෝපකරණ	11,316,204.17	11,316,204.17
	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරමේ අතිරික්තය - පරිගණක	4,345,818.04	938,717.46
	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරමේ අතිරික්තය - කාර්යාලීය ගෘහභාණ්ඩ	2,175,824.67	2,175,824.67
	වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරමේ අතිරික්තය - ගොඩනැගිල්ල	118,184,856.80	118,184,856.80
	සමුච්චිත අතිරික්තය / (හිඟය)	(30,249,961.19)	(13,488,369.32)
		264,821,077.66	**293,821,322.85**
26	**පාරිතෝෂික අරමුදල සඳහා ප්‍රතිපාදන**		
	පාරිතෝෂික අරමුදල	39,869,595.50	40,245,992.00
		39,869,595.50	**40,245,992.00**

			2022 (රු.)	2021 (රු.)
	ජංගම වගකීම්			
27	**ගෙවිය යුතු මුදල්**			
	අත්තිකාරම්	27.1	1,811,394.22	1,784,706.02
	උපචිත වියදම්	27.2	3,951,090.92	4,175,559.21
	තැන්පතු	27.3	27,500.00	108,500.00
	රඳවා තබා ගැනීම්	27.4	478,964.26	358,398.13
	ණය හිමියන්ගේ පාලන ගිණුම	27.5	6,354,113.86	33,168,201.17
			12,623,063.26	**39,595,364.53**
27.1	**අත්තිකාරම් - EPF**		1,351,558.91	1,337,236.31
	- ETF		184,303.48	182,350.42
	- මුද්දර ගාස්තු		9,475.00	9,825.00
	- ගෙවන්නා ගාස්තු		4,200.00	1,200.00
	වැටුප් පාලන ගිණුම		261,856.83	254,094.29
			1,811,394.22	**1,784,706.02**
27.2	**උපචිත වියදම් -**			
	-උපචිත වියදම් - පොදු		3,346,648.35	2,921,359.21
	-විගණන වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන		500,000.00	1,254,200.00
	- ගෙවිය යුතු වැටුප		104,442.57	
			3,951,090.92	**4,175,559.21**
27.3	**තැන්පතු**			
	ටෙන්ඩරය - පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන		27,500.00	108,500.00
			27,500.00	**108,500.00**
27.4	**රඳවා තබා ගැනීම්**			
	කොන්ත්‍රාත් වැඩ		478,964.26	358,398.13
			478,964.26	**358,398.13**
27.5	ප්ලාස්ටික් කූඩ-අරමුදල - 2018/12/31 දිනට පෙර		-	3,900.00
	නව ප්ලාස්ටික් කූඩ අරමුදල		90,560.00	11,130,530.00
	DP හි 50% දායකත්වය		270,000.00	374,000.00
	බෙදා නොදෙන පරිගණක සඳහා ආපසු ගෙවීමේ අරමුදල්		4,849,416.00	20,483,388.00
	ස්පන්ද ඉවත් කිරීමේ යන්ත්‍ර ව්‍යාපෘතිය සඳහා ආපසු ගෙවීමේ අරමුදල්		828,885.86	1,176,383.17
	නොමිලේ නිකුත් කිරීමේ උපකරණ සඳහා ආපසු ගෙවීමේ අරමුදල්		315,252.00	-
			6,354,113.86	**33,168,201.17**

			2022 (රු.)	2021 (රු.)
28	**ගෙවිය යුතු මුදල්**			
	අත්තිකාරම්	**27.1**	1,811,394.22	1,784,706.02
	උපචිත වියදම්	**28.1**	3,951,090.92	4,175,559.21
	තැන්පතු	**27.3**	27,500.00	108,500.00
	රඳවා තබා ගැනීම්	**27.4**	478,964.26	358,398.13
	ණය හිමියන්ගේ පාලන ගිණුම	**27.5**	6,354,113.86	33,168,201.17
			12,623,063.26	**39,595,364.53**
	2022.1.1 දිනට ශේෂය		39,595,364.53	24,932,906.35
	අඩු කළා: 2022.12.31 දිනට ශේෂය		12,623,063.26	39,595,364.53
	වගකීම් වැඩි වීම / (අඩු වීම)		**(26,972,301.27)**	**14,662,458.18**
28.1	උපචිත වියදම්	**27.2**	3,951,090.92	4,175,559.21
	අඩු කළා :- වෙළඳ නොවන ණයහිමියන්		-	-
	වෙළඳ ණයකරුවන්		**3,951,090.92**	**4,175,559.21**
29	**ජංගම වත්කම්**			
	තොග	**22**	13,839,130.82	27,303,398.25
	අත්තිකාරම්	**23**	97,045.50	105,695.50
	වෙනත් ජංගම වත්කම්	**24**	464,945.43	192,000.00
	ණයගැනි පාලන ගිණුම	**21.1**	488,358.39	488,358.39
	උපචිත ආදායම	**29.1**	4,363,579.28	1,725,068.26
			19,253,059.42	**29,814,520.40**
	2022.1.1 දිනට ශේෂය		29,814,520.40	7,561,071.10
	අඩු කළා: 2022.12.31 දිනට ශේෂය		19,253,059.42	29,814,520.40
	ජංගම වත්කම් වැඩි වීම / අඩු වීම		**(10,561,460.98)**	**22,253,449.30**
29.1	උපචිත ආදායම	**21.2**	4,363,579.28	1,725,068.26
	අඩු කළා :- වෙළඳ නොවන ලැබිය යුතු මුදල්		-	-
	වෙළඳ ලැබිය යුතු මුදල්		**4,363,579.28**	**1,725,068.26**
30	**දේපල, පිරියෙත සහ උපකරණ**			
	වසර තුළ එකතු කිරීම්		5,278,445.00	207,400,822.20
	අඩු කළා :-ණය පදනම මත ලබාගත් වත්කම්		-	-
	අඩු කළා :-ප්‍රදානයක් ලෙස ලැබුණු වත්කම්			(1,070,400.00)
	අඩු කළා :- නැවත තක්සේරු කරන ලද වත්කම්			(201,300,000.00)
	මුදල් පදනම මත ලබාගත් වත්කම්		**5,278,445.00**	**5,030,422.20**
31	**ආයෝජන - තැන්පතු**			
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 2- 0001- 21-28195 -H/O		10,000,000.00	10,000,000.00
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 2- 0001- 21-28187 -H/O		10,000,000.00	10,000,000.00
			20,000,000.00	**20,000,000.00**
	ආපදා ණය		13,344,798.21	13,578,502.51
	විශේෂ ණය		1,120,832.51	1,084,979.63
			14,465,630.72	**14,663,482.14**
	මුළු ජංගම නොවන වත්කම්		**34,465,630.72**	**34,663,482.14**
	2022.1.1 දිනට ශේෂය		34,663,482.14	34,441,123.42
	අඩු කළා: 2022.12.31 දිනට ශේෂය		34,465,630.72	34,663,482.14
	ජංගම නොවන වත්කම් වැඩි වීම / අඩු වීම		**(197,851.42)**	**222,358.72**

			2022	2021
			(රු.)	(රු.)
32	ප්‍රාග්ධන ස්වභාවයේ ලැබිණූ අරමුදල්		5,157,721.05	4,070,746.87
	අඩු කළා :- ලැබිය යුතු අරමුදල්			-
			5,157,721.05	**4,070,746.87**
33	ජංගම නොවන වගකීම්			
	පාරිතෝෂික අරමුදල සඳහා ප්‍රතිපාදන			
	2022.1.1 දිනට ශේෂය	26	40,245,992.00	37,976,744.50
	අඩු කළා: **2022.12.31** දිනට ශේෂය		39,869,595.50	40,245,992.00
	වගකීම් වැඩි වීම / (අඩු වීම)		**(376,396.50)**	**2,269,247.50**
34	සමුච්චිත අනිරික්තයේ ගැලපීම් වලින් මුදල් ප්‍රවාහයට ඇති බලපෑම			
	සමුච්චිත අනිරික්තයට ගැලපීම් හේතුවෙන් වැඩි වූ මුදල් ප්‍රවාහය		**(1,565,970.50)**	**984,971.72**
35	වර්ෂයේ ආරම්භක මුදල් හා මුදල්වලට සමාන දේ			
	බැංකුවේ ඇති මුදල්			
	ලංකා බැංකුව - ටොරින්ටන්		529,671.51	529,671.51
	මහජන බැංකුව - අනුරාධපුර		26,860,703.62	21,523,613.22
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 1- 0005- 04-9129-2- අනුරාධපුර		926,520.89	894,706.34
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 1- 0001- 07-3208-7-H/O		9,286,754.48	7,894,901.51
	2021.01.01 දිනට මුදල් හා මුදල්වලට සමාන දේ		**37,603,650.50**	**30,842,892.58**
36	වසර අවසානයේ මුදල් හා මුදල්වලට සමාන දේ			
	බැංකුවේ ඇති මුදල්			
	ලංකා බැංකුව - ටොරින්ටන්		-	529,671.51
	මහජන බැංකුව - අනුරාධපුර		16,409,608.45	26,860,703.62
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 1- 0005- 04-9129-2- අනුරාධපුර		956,648.49	926,520.89
	ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව 1- 0001- 07-3208-7-H/O		10,698,329.66	9,286,754.48
	2022.12.31 දිනට මුදල් හා මුදල්වලට සමාන දේ		**28,064,586.60**	**37,603,650.50**
37	ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ අරමුණ සඳහා යන්ත්‍රෝපකරණ තොග මිල ගණන්කරන ලදී.			**2,149,740.00**

38 පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනයේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධන රුපියල් 500,000,000.00 ක් ලෙස පෙන්වා ඇත.

39 ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන වසර 7ක් පුරා ක්‍රමානුකූල පදනමක් මත විලම්බිත ආදායම අඩු කිරීම ලෙස පිළිගැනේ. පසුගිය වසරවල ගැලපීම් සිදු කරනු ලැබුවේ සමුච්චිත අනිරික්ත ගිණුම හරහාය. ලාභ හෝ අලාභයට සාපේක්ෂව ජංගම වර්ෂය සඳහා ගැලපීම් සිදු කරන ලදී.

ජාතික විගණන කාර්යාලය
தேசிய கணக்காய்வு அலுவலகம்
NATIONAL AUDIT OFFICE

මගේ අංකය எனது இல. My No. NCCG/AN/D/NIPHM/22/AQ/02

ඔබේ අංකය உமது இல. Your No.

දිනය திகதி Date 2023 ජූනි 31 දින

Institute of Post Harvest Technology
Research and Development Centre
396
16 JUN 2023

සභාපති,

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ වෙනත් නෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳව 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපති වාර්තාව

යළෝක්ත වාර්තාව මේ සමඟ එවා ඇත.

ඩබ්ලිව්.පී.සී. වික්‍රමරත්න

විගණකාධිපති

පිටපත:- 1. ලේකම්, කාබනික පෙහොර නිෂ්පාදන ප්‍රවර්ධන හා සැපයුම් නියාමන සහ වී හා ධාන්‍ය, කාබනික ආහාර,එළවළු, පලතුරු, මිරිස්, කැඳු හා අර්තාපල් වගා ප්‍රවර්ධනය, බීජ නිෂ්පාදන හා උසස් තාක්ෂණ කෘෂිකර්ම රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය

2. ලේකම්, මුදල් අමාත්‍යාංශය

අංක 306/72, පොල්දූව පාර, බත්තරමුල්ල, ශ්‍රී ලංකාව இல. 306/72, பொல்துவ வீதி, பத்தரமுல்லை, இலங்கை No. 306/72, Polduwa Road, Battaramulla, Sri Lanka
+94 11 2 88 70 28 - 34 +94 11 2 88 72 23 ag@auditorgeneral.gov.lk www.naosl.gov.lk

ජාතික විගණන කාර්යාලය
தேசிய கணக்காய்வு அலுவலகம்
NATIONAL AUDIT OFFICE

මගේ අංකය
எனது இல.
My No. NCCG/AN/D/NIPHM/22/AQ/02

ඔබේ අංකය
உமது இல.
Your No.

දිනය
திகதி
Date 2023 මැයි 31 දින

සභාපති,

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ වෙනත් නෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳව 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපති වාර්තාව

---

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 නත්ත්වාගණනය කළ මතය

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය නත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මාගේ වාර්තාව යථා කාලයේදී පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කරනු ලැබේ.

මාගේ වාර්තාවේ නත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම් කොටසේ විස්තර කර ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය නත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ නත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

අංක 306/72, පොල්දූව පාර, බත්තරමුල්ල, ශ්‍රී ලංකාව. இல. 306/72, பொல்துவ வீதி, பத்தரமுல்லை, இலங்கை. No. 306/72, Polduwa Road, Battaramulla, Sri Lanka.
+94 11 2 88 70 28 - 34 +94 11 2 88 72 23 ag@auditorgeneral.gov.lk www.naosl.gov.lk

1.2 තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

(අ) 2018 වර්ෂයට අදාළව රු.23, 561 ක් වූ කොන්ත්‍රාත් අනරුදවුම් හා රු.81.000 ක් වූ කොන්ත්‍රාත් ඇප තැන්පත් මු.රෙ 571 (2) ප්‍රකාරව රාජ්‍ය ආදායමට බැර කළ යුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ විවිධ ආදායමක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම නිසා වර්ෂයේ ලාභයේ ඌණතාවය රු.104,561 ක් අඩුවෙන් දැක්වුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.101,500 ක් වූ භෞතිකව නොමැති පර්යේෂණ සඳහා ලබාගත් වී නොගයක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වීම නිසා වර්ෂයේ නොග ශේෂය එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දැක්විණි.

(ඇ) 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රත්‍යාගණන අගය රු.695.190 ක් වූ සහ 2018 මාර්තු 29 දින මිලදී ගනු ලැබූ රු.189.600 ක් වූ පරිගණක උපාංග අයිතම 36 ක් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වී තිබුණි. මෙම පරිගණක සහ උපාංග නවදුරටත් භාවිතා කරන බැවින් ප්‍රත්‍යාගණනය කර සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගිණුම්වලට ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ වැටුප් හා වේතන වියදම් තුළ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකුගේ රු.684,019 ක් වූ හිහ වැටුප් ගෙවීම් ඇතුළත් වී තිබුණි. එම වැටුප් හා වේතන වියදම් තුළ ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ වියදම රු.648.637 කි. මෙම වියදම සහ එම වැටුප් හා වේතන වලට අදාළ සේවක අර්ථ සාධක අරමුදලේ ආයතනයේ දායකත්වය රු.77,836 ක් සහ සේවක හාරකාර අරමුදලේ දායකත්වය රු.19,459 ක් රඳවාගත් ඉපයීම්වලට ගැලපීම් නොකර වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම නිසා වර්ෂයේ ලාභයේ ඌණතාවය රු.745.632 ක් වැඩියෙන් දැක්විණි.

(ඉ) රක්ෂණය සහ බලපත්‍ර ගාස්තු වෙනුවෙන් එකතු වටිනාකම රු.194,420 ක් වූ ඉදිරියට කල වියදම් ප්‍රවර්ථන වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස ගිණුම් නැබීම නිසා වර්ෂයේ ලාභයේ ඌණතාවය එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන්ද ජංගම වත්කම් එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන්ද දැක්විණි.

(ඊ) 2023 අප්‍රේල් 20 දින විගණන නිලධාරීන් විසින් සිදු කරන ලද ගබඩා පරීක්ෂාවේදී එකතු වටිනාකම රු.175.770 ක් වූ 2018 වර්ෂයේ ව්‍යාපෘති අවශ්‍යතා සඳහා මිලදී ගන්නා ලද නොග අයිතම දෙකක් අවසන් නොගයට නොගැනීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ ජංගම වත්කම් එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දැක්විණි.

(උ) 2023 අප්‍රේල් 20 දින විගණන නිලධාරීන් විසින් සිදු කරන ලද පරීක්ෂාවේදී අයිතම මිලදිගත් දිනය සහ වටිනාකම හඳුනාගත නොහැකි අයිතමයන් 42 ක වටිනාකම නක්සේරු කර ගිණුම්වලට ගැලපීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඌ) ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ රසායනාගාරයේ තොග සාම්පල් පරීක්ෂා කිරීමේදී කල් ඉකුත් පිරිවැය වටිනාකම රු.358,204 ක් වූ රසායන ද්‍රව්‍ය තොග අයිතම 12 ක් මූල්‍ය නත්ත්ව ප්‍රකාශයේ ප්‍රංශම වත්කමක් ලෙස අවසන් තොග ශේෂයේ ඇතුළත් වීම නිසා අවසන් තොගයේ වටිනාකම එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දැක්වුණි.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ නත්ත්වාගණය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ 2022 වාර්ෂික වාර්තාවේ ඇතුළත් අනෙකුත් තොරතුරු

මෙම විගණන වාර්තාවේ දිනට පසුව මට ලබා දීමට බලාපොරොත්තු වන ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ 2022 වාර්ෂික වාර්තාවේ ඇතුළත් කර ඇති නමුත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ ඒ පිළිබඳව වූ මගේ විගණන වාර්තාවේ ඇතුළත් නොවන තොරතුරු, අනෙකුත් තොරතුරු යන්නෙන් අදහස් වේ. මෙම අනෙකුත් තොරතුරු සඳහා කළමනාකරණය වගකිව යුතුය.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් වූ මගේ මතයෙන් අනෙකුත් තොරතුරු ආවරණය නොකරන අතර මම ඒ පිළිබඳ කිසිදු ආකාරයක සහතික වීමක් හෝ මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මගේ විගණනයට අදාළව, මගේ වගකීම වන්නේ ඉහත හඳුනාගත් අනෙකුත් තොරතුරු ලබා ගත හැකි වූ විට කියවීම සහ එසේ කිරීමේදී අනෙකුත් තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ හෝ විගණනයේදී හෝ වෙනත් ආකාරයකින් ලබාගත් මගේ දැනුම අනුව ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් නොගැලපෙනවාද යන්න සලකා බැලීමයි.

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ 2022 වාර්ෂික වාර්තාව කියවන විට, එහි ප්‍රමාණාත්මක වරදවා දැක්වීම් ඇති බව මම නිගමනය කළහොත්, නිවැරදි කිරීම් සඳහා පාලනය කරන පාර්ශවයන් වෙත එම කරුණු සන්නිවේදනය කළ යුතුය. තව දුරටත් නිවැරදි නොකළ වරදවා දැක්වීම් තිබේ නම්, ඒවා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මා විසින් යථා කාලයේදී පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කරනු ලබන වාර්තාවට ඇතුළත් කරනු ඇත.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය ඈවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් නැබීම හා ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි නනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම් නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම් මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියාකරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණනයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම් සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම් ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මහහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.

- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.

- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් නිබෙද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම් යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී.

ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විමට හැකිය.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුලත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරමි.

2. වෙනත් නෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2.1 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහන සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

2.1.1 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (අ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවන් අනුව, මාගේ වාර්තාවේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම් කොටසේ විස්තර කර ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, විගණනය සඳහා අවශ්‍ය සියලු තොරතුරු සහ පැහැදිලි කිරීම් මා විසින් ලබාගන්නා ලද අතර, මාගේ පරීක්ෂණයෙන් පෙනී යන ආකාරයට නිසි මූල්‍ය වාර්තා ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි.

2.1.2 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

2.1.3 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව මාගේ වාර්තාවේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම් කොටසේ දක්වා ඇති සියළුම නිරීක්ෂණ හැර ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

2.2 අනුගමනය කරන ලද ක්‍රියාමාර්ග සහ ලබා ගන්නා ලද සාක්ෂි මත හා ප්‍රමාණාත්මක කරුණුවලට සීමා කිරීම තුල, පහත සඳහන් ප්‍රකාශ කිරීමට තරම් කිසිවක් මාගේ අවධානයට ලක් නොවිය.

2.2.1 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඇ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලයේ යම් සාමාජිකයෙකුට ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයට සම්බන්ධව් යම් ගිවිසුමක් සම්බන්ධයෙන් සෘජුව හෝ අනුයාකාරයකින් සාමාන්‍ය වාණිජමය තත්වයෙන් බැහැරව් සම්බන්ධයක් ඇති බව.

2.2.2 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඊ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ හැර යම් අදාල ලිඛිත නීතියකට හෝ ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානවලට අනුකූල නොවන ලෙස ක්‍රියා කර ඇති බව.

නීතිරීති / විධානයට යොමුව	නිරීක්ෂණ
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මූදල් රෙගුලාසි	
i. මූ.රෙ 759	ගබඩාවල භාණ්ඩ ලේඛනවල ඇතුළත් අයිතම ගණකාධිකාරිගේ වගකීම යටතේ යටත් පිරිසෙන් භාණ්ඩ වර්ග කිපයක් හෝ මාසිකව පරීක්ෂා කර එහි ප්‍රතිඵල භාණ්ඩාගාර 127 ආකෘතියේ වාර්තා කර ගොනු කර තැබිය යුතු වුවත් එසේ කර නොතිබුණි.
ii. මූ.රෙ 880 (1) සහ මූ.රෙ 881	612 වැනි අධිකාරිය වන රජයේ නිලධාරීන්ගේ ඇප අඟා පනතට අනුව ඇප තැබිය යුතු වුවත් එසේ ඇප තැබිය යුතු කිසිදු නිලධාරියෙකුගෙන් ඇප තැන්පතු ලබා ගැනීමට අස්ථිත්වය කටයුතු කර නොතිබුණි.

(අ)	2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 01/2021 හි 2.2.2(b) xii ඡේදය	2021 නොවැම්බර් 12 දින සිට 2022 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා පැවති විගණන කමිටුවල සාකච්ඡා වූ විගණන වාර්තාවල ඇතුළත් ප්‍රමාණාත්මක වැදගත් කරුණු එකී කාලය තුළ හෝ ඊට පසු කාලය තුළ පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම්වල සමාලෝචනය කර නොතිබුණි.
(ඇ)	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහය	
i.	XIX පරිච්ඡේදයේ 4 වන වගන්තිය	රජයේ නිවාස සම්බන්ධයෙන් ආයතන සංග්‍රහය ප්‍රකාරව නිවාස ලබාගැනීමේ සම්මත ක්‍රමෝපායයන් යුත් ඉල්ලුම්පත් භාවිත කර නොතිබුණි.
ii.	XIX පරිච්ඡේදයේ 5.8 වගන්තිය	අංක 01 රජයේ නිවාසය 2017 වර්ෂයේ රු.4,337,274 ක මුදලක් වැයකර අළුත්වැඩියා කිරීමෙන් පසු එම වර්ෂයේ සිට එකී නිවස පදිංචිය සඳහා ආයතනයේ රාජකාරී පැවරෙන සභාපති වරයාට ලබාදීම සිදු කර තිබුණි. මෙම ආයතනයේ රජයේ නිවාස පහසුකම් සභාපතිවරයා වෙත නොමිලයේ ලබාදීමේ අධිකාරී බලයක් ලැබී නොතිබියදී 2022 වර්ෂයේ ජල ගාස්තු ලෙස රු.2,477 ක් ද විදුලි ගාස්තු ලෙස රු.3,284 ක් ආයතනය විසින් ගෙවා තිබුණු අතර රු.3,000 ක් වූ මාසික ආර්ථික කුලී ආදායමද ආයතනයට අහිමි වී තිබුණි.
iii.	XIX පරිච්ඡේදයේ 6.1 වගන්තිය ප්‍රකාරව	යම් තනතුරකට යටත් කරන ලද නිවාසයන් හැර අනෙක් සියළුම නිවාසවල බදු කාලය වසර 05 ක් විය යුතු බව සඳහන් වන නමුත් අස්වීත්වය එයට පටහැනිව කටයුතු කර තිබුණි.

2.2.3 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (උ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ හැර ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ බලතල , කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූල නොවන ලෙස කටයුතු කර ඇති බව.

2.2.4 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ12 (උං) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ හැර ජාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනයේ සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ අදාළ නිතිරීති වලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර නොමැති බව

2.3 අනෙකුත් කරුණු

(අ) පරීක්ෂණ ව්‍යාපෘතියක් ලෙස 2018 ජනවාරි 01 දින ආරම්භ කර 2020 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා වසරක කාලයක කල් දිගුවක් සහිතව අවසන් කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ ''Design & Construction Of A Tunnel Type Forced – Air Cooler For Cooling Of Fresh Mango'' පරීක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා වසර 04 ක පමණ කාලයක් ගතවී ඇතත් විගණන දිනවූ 2023 පෙබරවාරි 24 දිනවන විටත් පරීක්ෂණය ක්‍රියාත්මක නත්වයේ නොතිබීම මත ඒ සඳහා මිලදීගෙන තිබූ වටිනාකම රු.543,338 ක් වූ ඉදිකිරීම් සහ රසායන ද්‍රව්‍යද නිෂ්කාර්යව පැවතුණි. එමෙන්ම මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2021 වර්ෂයේදී නුළ කෘෂිකර්ම රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබී තිබුණු රු.348,000 ක ප්‍රතිපාදනය භාවිතයට නොගෙන අමාත්‍යාංශය වෙත ආපසු යවා තිබුණි.

(ආ) 2022 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට රසායනාගාරයේ පැවති එකතු වටිනාකම රු.8,336,705 ක් වූ Atomic Absorption Spectrophotometer සහ Handel Wheel Vertical Autoclave යන්ත්‍ර 02 ක අක්‍රියවීම හේතුවෙන් එකී යන්ත්‍රය භාවිතා කර කරනු ලබන පරීක්ෂණ කටයුතු පිළිවෙලින් 2018 හා 2019 යන වර්ෂ වල නවතා තිබුණි. මෙම යන්ත්‍ර අළුත්වැඩියා කර භාවිතයට ගැනීමට 2020 වර්ෂයේ සිට සැලසුම් ගත වැඩපිළිවෙලක් ආයතනය සතු නොවිණි.

(ඇ) 2015 වර්ෂයේදී විද්‍යාගාර පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා රු.15,216,575 කට මිලදීගෙන තිබූ හා වාර්ෂිකව රු. 275,000ක නඩත්තු වියදමක් දරමින් පූර්ණ වායුසමන තත්ත්වයක පවත්වා ගෙන යන Gas Chromatograph Mass Spectrometer (GCMS) යන්ත්‍රය විගණන දින වූ 2023 මාර්තු 20 දින විටත් භාවිතයට නොගෙන නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.

(ඇ) ජාතික පසු අස්වනු කළමණාකරන ආයතනයේ ක්‍රියාත්මක පර්යේෂණ අංශය මගින් පර්යේෂණ ක්‍රියාවලියකින් පසුව නව උත්පාදන නිෂ්පාදනය කර සමාජගත කිරීම ප්‍රධාන අරමුණක් වේ. නමුත් සිදුකරන ලද විගණන පරීක්ෂාවේදී 2000 වර්ෂයේ සිට විගණිත දින වූ 2023 මාර්තු 20 දින දක්වා වූ වර්ෂ 23 ක කාලය තුළ යාන්ත්‍රික වැඩපොළේ පවත්වාගෙන යන නිෂ්පාදිත යන්ත්‍ර සහ උපකරණ ලේඛනය අනුව එළිදක්වා ඇති නව උත්පාදන යන්ත්‍ර වර්ග 19 න් එක් යන්ත්‍ර වර්ගයක් පමණක් සමාජ ගත කර නිබුණි.

(ඉ) පර්යේෂණ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය ප්‍රකාරව පර්යේෂණවල අවසන් වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු එම පර්යේෂණ පිළිගත් සහරාවක පලකිරීම හෝ සමුළුවකට ඉදිරිපත් කිරීම කළ යුතු වුවද 2015 වර්ෂයේ සිට 2022 වර්ෂය දක්වා කාල පරිච්ඡේදයේ වාර්තා ඉදිරිපත් කර ඇති පර්යේෂණ වාර්තා ඉදිරිපත් කර ඇති පර්යේෂණ 20 න් පිළිගත් සහරාවක හෝ සමුළුවක ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ඊ) පර්යේෂණ සඳහා ලබා දී තිබූ නියමිත කාලරාමුව තුළ අවසන් වාර්තා ලබා දිය යුතු වුවද පර්යේෂණ කාලරාමුව අවසන් වී ඇති පර්යේෂණ 05 ක් සඳහා අවසන් වාර්තා විගණිත දින වූ 2023 පෙබරවාරි 24 දින වන විටත් ලබා දී නොතිබූ අතර ප්‍රමාද කාලය වසර 02 ත් 05 ත් අතර කාල පරාසයක විය.

(උ) 2015 වර්ෂයෙන් පසු ආරම්භ කර මේ වන විට අවසන් කර ඇති සමාජීය වශයෙන් කාලීන වැදගත් කමක් සහිත පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති 04 ක සොයාගනු ලැබූ ප්‍රතිඵල වෙනත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් හෝ ව්‍යාප්ති කාර්යාල මගින් සමාජ ගත කිරීමට ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබීම තුලින් එම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති තුලින් අපේක්ෂා කළ අරමුණු ඉටු වී නොතිබුණි.

(ඌ) ඉංජිනේරු අංශය විසින් 2018 වර්ෂයේ දී ආරම්භ කරන ලද පසු අස්වනු යන්ත්‍ර ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධ NVQ 3 හා 4 මට්ටමේ සහතික පත්‍ර පාඨමාලා සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.770.000 ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබුණද පාඨමාලාවේ විෂය නිර්දේශ සකස් කිරීම හා සංවිධාන කටයුතු වෙනුවෙන් රු.178.062ක් පමණක් වැය කර තිබුණි. යටෝක්ත ව්‍යාපෘති යටතේ 2018 වර්ෂය අවසන් වීමට පෙර පාඨමාලා ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ නමුත් ආරම්භ කර නොතිබුණි. අනෙකුත් වර්ෂවලදී ක්‍රියාකාරී සැලැස්මටද මෙය ඇතුළත් කර නොතිබීම හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය මේ දක්වා ආරම්භ කර නොතිබුණි. ඒ අනුව ව්‍යාපෘතියෙන් අපේක්ෂිත අරමුණ මෙතෙක් ඉටු වී නොතිබූ බැවින් වියදම් කළ මුදල අනාවර්තික වියදමක් වී තිබුණි.

(ඒ) පරීක්ෂණ අංශය මගින් පරීක්ෂණ ක්‍රියාවලියකින් පසුව නව උත්පාදන නිෂ්පාදනය කර සමාජගත කිරීම ප්‍රධාන අරමුණු වුවද 2000 වර්ෂයේ සිට විගණන දිනය දක්වා පේටන් බලපත්‍රය යන්ත්‍ර හා උපකරණ 09 ක් සඳහා පමණක් ලබාගෙන තිබුණි.

(ඓ) ආයතනයේ කාර්යසාධනය සම්බන්ධයෙන් 2019 මැයි 09 දින පැවති පොදු ව්‍යාපාර කාරක සභාව වෙත යොමු කල ඡේදයන් හා කාරක සභාවේ නිරීක්ෂණයන් 2022 දෙසැම්බර් 31 දින වන තුරුත් ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණි.

ඡේදය	නිරීක්ෂණය	වර්තමාන තත්ත්වය
(i) රසායනාගාර ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ පවතින බවට වන සහතිකය ලබාගැනීම. 2015 වර්ෂයේ රු.මි.61.6 ක් වියදම් දරා උපකරණ මිලදී ගෙන ආයතනයේ රසායනාගාරය නවීකරණය කර තිබූ හෙයින් ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුව පරීක්ෂණ සිදු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පිළිගැනීම් සහතිකය (Accreditation) නොතිබීම් හේතුවෙන් සිදු කරනු ලබන පරීක්ෂණ සඳහා පිළිගත හැකි භාවයක් නොතිබීම් පිළිබඳ කාරක සභාව විමසන ලදි.	අවශ්‍ය ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීම් ලබාගැනීමට කටයුතු කරමින් සිටින බව පොදු ව්‍යාපාර කාරක සභාව වෙත සභාපති විසින් දන්වා ඇත.	2023 මාර්තු 20 දිනය වන විටත් අවශ්‍ය පිළිගැනීම් (Accreditation) ලබාගැනීමට ආයතනය අපොහොසත් වී තිබුණි.

(ii) නිල වාහනයක් හිමි නොමැති නිලධාරියෙකුට නිල වාහනයක් ලබාදීම

මුදල් අමාත්‍යාංශ චක්‍රලේඛයක් ප්‍රකාරව නිල වාහනයක් වෙන් කිරීමට නිර්නිකම් නොමැති විධායක නොවන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයෙකුට ආයතනයේ ආදායම් ප්‍රවර්ධන කාර්යයන් වෙනුවෙන් මසකට ඉන්ධන ලීටර් 150 ක් සමඟ වාහනයක් වෙන් කිරීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳ කාරක සභාව විමසා සිටින ලදි.

ප්‍රශ්නගත අධ්‍යක්ෂවරයා පිළිබඳ පහත සඳහන් තොරතුරුද ඇතුළත් කරමින් සකස් කරන ලද වාර්තාවක් මාසයක් ඇතුළත කාරක සභාව වෙත එවීමට.

- අදාළ නිලධාරියාගේ සුදුසුකම්
- අදාළ වාහනය යොදා ගනිමින් ඔහු විසින් කරන ලද කාර්යය භාරය

ආයතනය මගින් චරදක් සිදුව ඇති බව පිළිගත් සභාපතිවරයා. මේ වන විට අදාළ වාහනය නැවත ආයතනය වෙත පවරා ගෙන ඇති බවට දන්වා ඇත. එසේම පශ්චාත් අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය විසින් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය වෙත අදාළ තොරතුරු ඉදිරිපත් කර ඇති බවට කරුණු ඉදිරිපත් කර ඇතත් විගණන කටයුතු යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා තොරතුරු කිසිවක් ඉදිරිපත් නොවුණි.

(ඛ) ජාතික පසු අස්වනු නාක්ෂණ කළමනාකරණ ආයතනය විසින් සිදු කරනු ලබන පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා රසායනාගාරවලට අවශ්‍ය රසායනාගාර උපකරණ සීමිත අවශ්‍යතාවයන් මත මිලදිගෙන ඇතත් එකී උපකරණ භාවිතයට ගන්නා අවස්ථා අවම වීම මත එකතු වටිනාකම රු.7,878,705 ක් වූ උපකරණ 03 ක් ඌණ උපයෝජිතව පැවතුණි. මෙහිදී සිදු කරන පර්යේෂණ ප්‍රමාණය අඩුවීම එම උපකරණ භාවිතා කරන අවස්ථා අවම වීමට හේතුවිය හැකි බව නිරීක්ෂණය කෙරේ.

(ඩ) ආයතනය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයට පෙර වර්ෂයන්හි ජාතික විගණන කාර්යාලයේ විගණන වාර්තා මඟින් පෙන්වා දෙනු ලැබූ විගණන නිරීක්ෂණයන් සමාලෝචනය කර නිරවුල් කිරීම සඳහා විධිමත් ක්‍රියාමාර්ගයන් මෙතෙක් ගෙන නොනිබීම නිසා එම නිරීක්ෂණයන් විගණන වාර්තාවල අඛණ්ඩවම පැවැතිණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

i. කෘෂි භෝග වල පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම ආයතනයේ ප්‍රධාන අරමුණක් වූ අතර ඒ වෙනුවෙන් 2009 වර්ෂයේ සිදුකර නිබූ මූලික සමීක්ෂණයකට අනුව කල් නබාගත නොහැකි කෘෂි භෝගවල පසු අස්වනු හානිය සියයට 30ත් සියයට 40ත් අතර පැවති බව හඳුනාගෙන නිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන්වන විට එම සමීක්ෂණය සිදුකර වසර 12 ක කාලයක් ගතවී නිබූ

අතර 2022 වර්ෂය වන විට එම පසුගස්වනු හානිය අවම කරගෙන තිබූ ප්‍රමාණය ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් කොපමණද යන්න හඳුනාගත හැකිවන අන්දමේ දත්ත සමුදායක් ආයතනය සතුව නොතිබීම.

ii. 2016 වර්ෂයේ සිට 2019 අගෝස්තු මාසය දක්වා කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක කර තිබූ පළතුරු ඉදවීමට කාබනික ක්‍රම හඳුන්වා දීමේ පර්යේෂණයේ (Induction Of Fruit Ripening By Organic method) සොයා ගැනීම් සඳහා පේටන්ට් අයිතිය ලබා ගැනීම හා පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල වාණිජ මට්ටමින් ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා රු.9,572,715ක් වැය කර තිබුණද, විගණිත දිනය වූ 2023 පෙබරවාරි 24 දින වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාකාරී මට්ටමේ නොතිබීම.

iii. කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රතිපාදන උපයෝගී කරගෙන ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වැඩසටහන යටතේ ආනයන කරනු ලබන ආහාර වර්ග 07 ක, බැරලෝහ වර්ග 04 ක් අන්තර්ගතව තිබේද යන්න පරීක්ෂා කිරීමට ක්‍රියාත්මක කර තිබූ ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2017 වර්ෂයේ රු.1,956,120 ක වියදමක් දරා නියැදි 500 ක් පරීක්ෂා කර තිබුණි. ඊට අදාළ ව්‍යාපෘති වාර්තාව අනුව ඇතැම් ආහාර ද්‍රව්‍යවල උපරිම ආරක්ෂක මට්ටම ඉක්මවා Cadmium, Arsenic And Leaf වැනි බැරලෝහ අන්තර්ගත බව නහවුරු කරගෙන තිබුණි. එසේ වුවද, එම වාර්තාවේ නිගමන හා යෝජනා අනුව බැරලෝහ අන්තර්ගත ආහාර ද්‍රව්‍යයන් පිළිබඳ වැඩිදුර පරීක්ෂාවක් ආයතනය විසින් සිදුකර ඒ සම්බන්ධව වගකිවයුතු සියළුම පාර්ශව වෙත නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා තොරතුරු ලබාදී නොතිබීම හේතුවෙන් පරීක්ෂණ සඳහා වැය වූ මුදල් නිශ්ඵාර්ය වියදමක් බවට පත් වී තිබීම.

iv. 2017 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි බෝගවල සැපයුම් හා අගයදාම කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2018 අප්‍රේල් 05 දින රු.1,290,000 ක් වැය කර Gps Trackers unit 100 ක් හා 2018 මාර්තු 22 දින රු.4,680,000 ක් වැයකර Tempered Data Lorggers 130 ක් මිලට ගෙන තිබුණි. 2022 ජනවාරි 28 දින වන විටත් ඉන් Gps Trackers Unit 72 ක් හා Tempered Data Lorggers 09 ක් භාවිතයට නොගෙන ගබඩාවේ පැවතුණි. අදාළ උපකරණ ඵලදායී ලෙස භාවිතයට ගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැයකර තිබූ වූ රු.7,292,332 ක මුදල් ආර්ථික නොවූ වියදමක් බවට පත්වී තිබීම.

(ක) නිල නිවාස නවීකරණය සඳහා සමාගමක් සමඟ රු.1,528,818 වටිනාකමකට ගිවිසුම්ගතව වැඩ ආරම්භ කර තිබුණද කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමෙහි කොන්ත්‍රාත් කාලය, අවසන් කළ යුතු දිනය, ප්‍රමාද කාලයන් සඳහා දඩ අයකර ගැනීම් පිළිබඳ වගන්ති අන්තර්ගත කර නොතිබුණි. කොන්ත්‍රාත් සමාගම නියමිත කාලය තුළ අදාළ කොන්ත්‍රාත්තුව ඉටු කිරීමට නොහැකි වීම මත දින දිර්ඝ කිරීමක් ඉල්ලීම කර ඒ සඳහා 2022 පෙබරවාරි 22 දක්වා දින දිර්ඝ කිරීමට අනුමැතිය ලබාදී තිබුණද රු.152,881 ක් වූ කාර්යසාධන ඇපකරය මසකින් දිර්ඝ කර නව කාර්යසාධන ඇපකරයක් පාතික පසු අස්වනු කළමනාකරණ ආයතනය වෙත ලබාදී නොතිබුණි. එමෙන්ම මුදල් රෙගුලාසි 237 (ඇ) ප්‍රකාරව කොන්ත්‍රාත්තුවේ වැඩ අවසන් කළ බවට විශේෂ සහතිකයක් නොමැතිව රු.6,737,134 ක් වූ අවසන් ගෙවීම් සිදුකර තිබුණි.

(ඛ) ද්විතික මට්ටමේ නතනුරු අතරින් කළමනාකරණ සහාකාර අනුමත නතනුරු 27 ක් වන අතර නත්‍ය කාර්යය මණ්ඩලය 22 කි. එම නිලධාරීන් වෙත කාර්යභාරය පැවරීමේදී ආයතනය විසින් ඉටුකළ යුතු සමස්ථ කාර්යසාධනය ඇගයීමක් කර රාජකාරී පැවරීම ප්‍රසස්ථ මට්ටමකට ලභාවෙන අයුරින් සිදුකර නොතිබුණි. ඒ අනුව රාජකාරී කාල සීමාව තුළ ඉටු කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් රාජකාරියක් ඔවුන් වෙත පැවරී නොතිබියදී සුරප්පාඩු නතනුරු පිරවීමට සහ කොන්ත්‍රාන් සඳහම මත බඳවාගනු ලැබූ කළමනාකරණ සහකාර දෙදෙනකුගේ සේවය දින දිර්ඝ කරමින් පැවති අතර එම නිලධාරීන් දෙදෙනාගෙන් එක් නිලධාරියෙකු සඳහා 2020 ඔක්තෝබර් සිට 2022 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා කාලය වෙනුවෙන් වැටුප් වශයෙන් රු.816,708 ක් ද, අනෙක් නිලධාරියා සඳහා 2021 අගෝස්තු සිට 2022 දෙසැම්බර් දක්වා කාලය වෙනුවෙන් රු.555,338 ක මුදලක් වැටුප් ලෙස ගෙවා තිබුණි. එමෙන්ම කළමනාකාර සහකාර නිලධාරීන්ගෙන් දිස්ත්‍රික් කාර්යාලවල සේවයේ නියුතු නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු වෙත ස්ථානමාරු ක්‍රියාපටිපාටියක් ක්‍රියාත්මක නොකර වසර 17 ක කාලයක් එකම සේවා ස්ථානයේ රැඳීමට කළමනාකරණය විසින් ඉඩ සලසා තිබිණි.

(ග) ප්‍රාථමික මට්ටමේ සේවකයින් විසින් ඉටුකල යුතු කාර්යභාරයේ ප්‍රමාණය සේවයේ නියුතු ඉහළ මට්ටමේ නිලධාරීන්ගේ ප්‍රමාණය මත තීරණය වේ. ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ, ද්විතියික හා තෘතියික මට්ටම්වල කාර්ය මණ්ඩලයෙන් සියයට 26 ක සුරප්පාඩු වීමත් සමඟම සුරප්පාඩු නොපවතින ප්‍රාථමික මට්ටමේ සේවකයින් විසින් කලයුතු කාර්යභාරයද අඩු වී සේවක අතිරික්තයක් පවති. මෙම තත්වය තුළ අනුමත කාර්ය මණ්ඩල වාර්තාවට අනුව ආරක්ෂක සේවාව සඳහා අනුමත මුරකරු නතනුරු හයම පුරප්පාඩු නොවී තිබියදී එම මුරකරු නතනුරු දරන නිලධාරීන් 6 දෙනාගෙන් තිදෙනෙකු නේවාසිකාගාරයේ ආරක්ෂාවටද, ඉතිරි තිදෙනා කාර්යාල සහයක නතනුරුට අදාළ කාර්යයන් පවරා ප්‍රධාන දොරටුවේ ආරක්ෂක සේවාව සඳහා 2018 පෙබරවාරි

S4

සිට 2022 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා කාලය වෙනුවෙන් සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ ආරක්ෂක නිලධාරීන්ගේ සේවාව ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් පම දෙපාර්තමේන්තුව වෙත රු. 13,569,700 ක මුදලක් ගෙවා නිබුණි.

(ත) ආයතනයේ සිට කි.මී.20 ට වඩා වැඩි දුරක පදිංචි නිලධාරීන් වෙත නිල නිවාස පහසුකම් ලබාදිය යුතු බවට 2022 ජූලි 15 දින කළමනාකරණය විසින් තීරණය කර නිබිණි. එම තීරණයට පටහැනිව කි.මී 20 ට වඩා අඩු දුරක ස්ථිර පදිංචි නිලධාරීන් දෙදෙනෙකුට අදාළ පහසුකම් ලබාදීම නිසා පොරොත්තු ලේඛනයේ නම් සඳහන් නිලධාරීන් වෙත එකී නිල නිවාස පහසුකම් අහිමි වී නිබිණි.

(ථ) තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නිල නිවාස කුලී සඳහා ලබාදෙනු ලබන තක්සේරු වටිනාකම්, නගර සීමා තුළ නිවාස සඳහා වසර දෙකක කාල සීමාවක්ද නගර සීමාවෙන් බැහැර නිල නිවාස සඳහා වසර 03 ක කාල සීමාවක් සඳහාද වලංගු විය යුතු වුවත් නැවත නිවාස තක්සේරු නොකර 2010 නොවැම්බර් මස තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ලබාගන්නා ලද තක්සේරු වටිනාකම් පදනම් කර නිවාස ලාභීන්ගෙන් කුලී අයකර නිබුණි.

(ද) 2023 පෙබරවාරි 27 දින ගබඩා පරිශ්‍රය භෞතිකව පරීක්ෂාවේදී එකතු වටිනාකම් රු.393,300 ක් වූ 2016, 2017 යන වර්ෂයන්හිදී මිලදී ගන්නා ලද මුද්‍රිත ලේඛන වර්ග 03 ක් අනාරක්ෂිතව ගොඩගසා නිබුණු අතර මෙම ලේඛන වල ආයතනයේ පැරණි නාමය සහ දේශපාලනඥයින්ගේ ඡායාරූප මුද්‍රණය කර නිබීම නිසා එකී ලේඛන ඉදිරි භාවිතයට නුසුදුසු බැවින් දරන ලද එකී වියදම නිශ්කාර්යය වියදමක් බැව් නිරීක්ෂණය විණි.

(ප) 2018 අංක 19 දරන පානිත විගණන පනතේ 38 (1) (ඇ) හා 38 (2) අනුව එක් එක් අස්ථිතයේ මූලික පාලනය සඳහා සවිලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සවිලදායිත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදු කර එහි ලිඛිත පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් එපරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි.

ඩබ්ලිව්.පී.සී.වික්‍රමරත්න

විගණකාධිපති

(S5)